BYENS NETVÆRK

25 år spejlet i et netværk

BYENS NETVÆRK

25 år spejlet i et netværk

Miljømærket tryksag
5041 0546

MIX
Papir fra
ansvarlige kilder
FSC® C041505

Byens Netværk
© 2020
Frederiksholms Kanal 30
1220 København K
www.byensnetvaerk.dk

Research, interview og tekst: Eva Ørum
Layout og illustrationer: Fie Sahl Kreutzfeldt
Redaktion: Byens Netværk
Trykkeri: thePrintlink
Oplag: 900 stk.

Fotos
3XN: side 19
Agnete Schlichtkrull: side 34-35 og 197
Bastian Junker: side 129
Eva Ørum: side 28, 38-39, 67, 70, 94 og 97
Kontraframe: side 6-7, 13, 15, 16, 17, 18, 44, 47, 50-51, 56-57, 68-69, 88, 101, 104, 106-107, 115, 116-117, 122-123, 124, 142, 145, 148-149, 162, 164, 165, 168-169, 176 og 204
Payton Cheung: side 12
Pelle Rink/Metroselskabet: side 14

"Byens Netværks historie findes i et fintmasket net af tusindvis af samtaler, der startede for 25 år siden og fortsætter lige nu."

Eva Ørum, forfatter til denne bog

Indhold

Indledning

Forord:
25 år spejlet i et netværk 8

Én branche, mange fag 20

Vi skaber relationer i stedet for at bytte visitkort
Interview med Henriette Cajar 26

En by i transformation

Der måtte være en anden indgang
Interview med Per Tagora 42

Arne Høi:
Jeg får flere vinkler på bevaring 52

Center bliver til netværk

Et netværk forgrener sig
Interview med Erik Jæger 72

Balder Johansen:
Jeg har lært utrolig meget om mine egne fordomme 82

Netværk blev mere end et buzzword
Interview med Charlotte Junge 86

Hjertekammeret

Et guldæg i en papkasse
Interview med Henriette Sofie Larsen 95

Erik Svanemose:
Med musik er der højere til loftet 110

Byernes netværk

Verden trækker 128

Rita Justesen:
Vi lærte ved at tale sammen 134

Endelig klar til Aarhus 138

Mipim-tid er netværkstid 143

Forskelligheder

Debatten bølger 150

Johnny Dyrelund:
Uden at vide det, har jeg virkelig haft brug for det 158

Byggeriets dilemmaer på Folkemødet 163

Netværk i dybden 166

Uden for glansbilledet 171

Ny tid – igen

No Man is an Island
Interview med Torben Klitgaard 178

Tina Saaby:
Kvalitet kræver et fælles sprog 184

Kunst kan skubbe til branchen 188

Står det skrevet i stjernerne?
Interview med Pernille Bøge 192

Efterskrift 196

Christiansborg Slotstårn, 2009

Forord

25 år spejlet i et netværk

I 1995 var der ingen metro i København og ingen bro til Sverige. På alle hverdage skiftede byens puls kl. 17.30 sharp, når butikkerne pakkede sammen og gjorde kassen op.

Der var ingen havnebade og ingen kaffe to-go. Der var ingen smartphones og ingen Google Maps. En boligejendom var i reglen symmetrisk og op til fem etager høj. Og havnefronten var kilometervis af forladte arealer, der afslørede, at 150 års industrihistorie i byen var ved at være slut.

Lige der slog Byens Netværk sine rødder.

Det var et splitsekund før Kulturby '96, hvor København var europæisk kulturhovedstad, og københavnerne blev lokket ud af husene og på opdagelse i glemte områder af byen. Det var samtidig med, at skitserne til fremtidsbyen Ørestad blev rullet ud, og det var lige inden, det første kontorbyggeri blev opført på Kalvebod Brygge.

Selvom mange anede, at byggeriet snart ville pumpe nye ressourcer ind i byen, var der nok ingen, der i deres vildeste fantasi havde forestillet sig, hvor store forandringerne ville blive.

Heller ikke i byggebranchens nye frivillige forening, Center for Byrenovering (som senere skiftede navn til Byens Netværk), vidste man, hvilken historie man ville blive en del af i de næste 25 år. Som et medlem har udtrykt det: "Hvis nogen dengang var kommet med en tegning af en bølgeformet gangbro, som skulle trække liv ned foran firmadomicilerne på Kalvebod Brygge, ville ingen jo have taget det alvorligt."

I 25 år har foreningen udviklet sig sammen med de forandringer, der har udspillet sig omkring den. Den har spejlet byen og byggeriets udfordringer og potentialer. Den har spejlet de mange forskellige fagligheder i branchen, de vidt forskellige holdninger, vidt forskellige interesser og vidt forskellige mennesker. Der gemmer sig sikkert 1000 versioner af, hvad der er sket i byggeriet og i byen i de seneste 25 år.

Men der er én historie, som går igen. Det er historien om, hvordan forskellighed i en meget kompleks branche kan kaste konkret værdi af sig med en metode, der ikke er set i den form før. Der er ikke meget på skrift, der afslører, hvordan Byens Netværk har fundet frem til den særlige formel. Det skyldes, at den først og fremmest er udviklet via levende udvekslinger, der har fundet sted mellem tusindvis af mennesker gennem hele foreningens historie.

Derfor har jeg, journalist Eva Ørum, forsøgt at samle brikkerne i samtaler med personer, der har været med i forskellige perioder i de 25 år. Ved at gå på opdagelse i tiden, i arkiverne og i de levende tanker og minder, har jeg ledt efter Byens Netværks DNA og efter svar på, hvordan i alverden foreningen har kunnet stå så stabilt i en periode med så mange forandringer. Og tilmed vokse sig så stor. Bogen er skabt i tæt samarbejde med grafiker Fie Sahl Kreutzfeldt, der har givet form til dens visuelle univers.

BYENS NETVÆRK

Byens Netværk er en tværfaglig forening for alle, der ønsker at være med til at præge udviklingen af byggebranchen og vores byer.

medlems-virksomheder*

Et medlemskab gælder alle ansatte i virksomheden.

Tværfaglig forening

Byens Netværk er en tværfaglig forening, hvor medlemmerne skal opleve, at der opbygges sociale og faglige relationer mellem mennesker, virksomheder og faggrænser.

Jubilæum

Født i 1995 som et forum for erfaringsudveksling på tværs af faggrænser under navnet Center for Byrenovering. Senere blev navnet Byens Netværk. Foreningen fejrer i 2020 sit 25-års jubilæum.

Finansieret af medlem-mernes kontingenter

Byens Netværk er medlem-mernes. Kontingenterne går derfor til arbejde, der kan give medlemmerne værdi i form af stadig flere arrangementer og nye aktiviteter.

Antal medlemsvirksomheder i 2019: 362. Antal medlemsvirksomheder pr. 1. oktober 2020: 335.

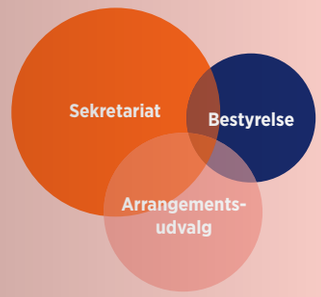

Professionelt drevet forening

Byens Netværk er en professionelt drevet forening, hvor bestyrelse, sekretariat og arrangementsudvalg arbejder tæt sammen for at udvikle og drive et stadig bredere tilbud af aktivieteter.

Arrangementer

Hvert år afholdes cirka 50 arrangementer, herunder besøg til ny arkitektur, byggeplads-besøg, debatter, studieture og meget mere. Arrangementerne er for alle ansatte i medlems-virksomhederne.

Netværksgrupper

Byens Netværk har 11 netværks-grupper, der fungerer som netværk i netværket og er tværfagligt sammensat. I hver gruppe mødes 15 personer fast fem gange om året.

Idégrundlag

Vi vil som tværorganisa-torisk forening være den bedste platform for en bred forståelse af og holdning til byens udvikling.

Mission

Vi vil ved indbudte og offentlige arrangementer medvirke til udvikling af idéer til gennemførelse af højere kvalitet i byens udvikling.

Vision

Vi vil fortsat være et professionelt og attraktivt netværk inden for byudvikling.

1995

Byfornyelse i København

En omfattende renovering af byens gamle arbejderboliger var i gang under byfornyelsen og ændrede byen, som man kendte den.

1999

Kalvebod Brygge udvikles

Den første hele strækning, der blev bebygget i den forladte industrihavn som led i genopretningen af byens katastrofale økonomi. Jan Gehls tanker om byliv slog igennem kort efter.

2000

Metrobyggeri i Ørestad

Metrobyggeriet blev finansieret via grundsalg i blandt andet Ørestad. Det blev en dynamo for de største forandringer i byggeriet og i byen i nyere tid.

2002

Havnebad på Islands Brygge

Symbolet på en helt ny æra i dansk arkitektur med en ny generation af arkitekter og et mantra om, at nyt byggeri gerne må give noget tilbage til byen.

2006

Skuespilhuset er på vej

Kulturinstitutioner var et redskab til at
få international bevågenhed i alle storbyer.
I København fik alt fra lokalkultur til stor
scenekunst et kæmpe løft.

2009

Carlsberg flytter til Fredericia

Den sidste af byens historiske industrivirksomheder
forlader København. Arbejdet med endnu en
kæmpe transformation fra lukket industriområde
til nyt levende bykvarter går i gang.

2017

Bæredygtige boliger

Bæredygtighed har fået et fast greb i byggeriet. Upcycle Studios i Ørestad Syd er et af de første større byggerier med genanvendte materialer.

2020

Højeste boligbyggeri i Danmark

Byggeriet af landets hidtil højeste boligbyggeri, Lighthouse, igangsættes i den nye bydel Aarhus Ø. I København er der givet grønt lys til at opføre et højhus i træ.

Én branche, mange fag

Byens Netværk er en tværfaglig medlemsforening for alle, der er involveret i byggeri og byudvikling. I de tidlige år var det især de klassiske faggrupper som ingeniører, arkitekter, entreprenører, jurister, embedsmænd og håndværkere, der udgjorde medlemsskaren. Med årene er den udvidet, og i dag omfatter medlemmerne også kommuner, leverandører, ejendomsmæglere, udviklingsselskaber, kunstnere og fotografer og mange, mange flere, der hver især spiller en rolle i, hvordan der tales, tænkes og bliver arbejdet med byggeri og byudvikling.

1 Postbyen, 2020
2 Socialøkomoni i byggebranchen, 2017
3 Byens Netværksdag: Branchen under ombygning, 2017
4 Skovtårnet, 2019
5 Folkemødet, 2017
6 Flyvestation Værløse, 2019
7 Klimaby, bæredygtighed og netværk i Middelfart, 2019
8 Ungdomsøen på Middelgrundsfortet, 2020

Salgstale

... virker bedst, hvis man lægger den på hylden, før man ankommer.

Sådan gør vi i Byens Netværk

Byens Saloner & Netværksbar; På den anden side, Fæstningens Materialgård, 2020

Vi skaber relationer i stedet for at bytte visitkort

”Der er et særligt DNA, som har været det samme gennem alle foreningens 25 år.” Sådan svarer Byens Netværks bestyrelsesformand Henriette Cajar på spørgsmålet om, hvordan et tværfagligt netværk i byggebranchen har kunnet vokse så stabil gennem en af de mest omskiftelige perioder i byggeriets historie.

Med undtagelse af en lille bølgedal i tiden omkring 2003 har foreningen Byens Netværk gennem hele sin 25-årige historie haft en konstant bevægelse i retning af større volumen, stigende professionalisering, mere alsidighed og flere medlemmer og samarbejdspartnere.

Det er til trods for, at de frivillige foreninger alle steder har fået kamp til stregen gennem de seneste årtier. Det er til trods for, at der er kommet masser af andre veje til faglige indspark og debatter på tværs af byggebranchen.

Og så er det til trods for, at Byens Netværk i alle 25 år har bevaret sit enkle hovedgreb: et fast flow af fysiske arrangementer for alle faggrupper i byggebranchen.

Parallelt med Byens Netværk har byfornyelse, byggeboom, nye tendenser i byudviklingen, international påvirkning, nye formsprog, teknologi, digitalisering, en finanskrise og en klimabevidsthed, lovgivningen, EU og det indre marked, og man kan blive ved, buldret derudaf. Hvordan har Byens Netværk formået at gå stabilt gennem de mange omvæltninger?

Henriette Cajar, der har været bestyrelsesformand for foreningen siden 2015 og virksomhedsmedlem siden 2004, forklarer:

”Der har da også været nogle sejtræk undervejs. Men helt grundlæggende har foreningen hele tiden plejet og forfinet den essens, man kan spore tilbage fra starten, da foreningen blev etableret under navnet Center for Byrenovering.”

”Dengang var formlen helt enkel. Man mødtes under uformelle former for at se eksempler på, hvordan man fik skabt kvalitet på tværs af fag. Den arv har vi med os. Vi er måske konkurrenter til hverdag, og vi kan være nok så forskellige i vores måde at drive forretning på. Men vi mødes. Vi er der. Vi lytter, og vi deler viden, fordi vi synes, det er vigtigt.”

Håndværkere og embedsmænd

Med tiden er Byens Netværk vokset. De frivillige kræfter er i dag udvidet med et professionelt sekretariat med fem ansatte og to studentermedhjælpere. Variationen af tilbud er mangedoblet med blandt andet debatformatet Byens Saloner, podcasts, netværksgrupper, studieture, digitale platforme for videndeling, og nye aktiviteter kommer fortsat til. Senest er der også udvidet mod vest, så foreningen nu også har arrangementer og netværksgrupper i Aarhus. Medlemmernes kontingent kommer automatisk tilbage til medlemmerne selv i form af flere arrangementer, flere tilbud og mere alsidighed.

”Vi mener det meget alvorligt, når vi siger, at vi vil være relevante på tværs af hele byggebranchen. Derfor arbejder vi også hele tiden med at udvikle vores mange tilbud, så de kan tilgodese mange forskellige typer af medlemmer, og vi holder hele tiden øje med, at vi ikke overser nogen, og at vægtningen af medlemmernes forskellige fagligheder er i balance. Håndværkeren er for eksempel lige så vigtig som direktøren og arkitekten lige så vigtig som entreprenøren eller leverandøren. Alle sidder med vigtige brikker til at forstå det her enorme byggespil, vi alle er del af.”

”Jeg kan ikke huske et eneste bestyrelsesmøde, hvor vi ikke har forholdt os til diskussionen om, hvordan vores strategier og beslutninger påvirker den kongstanke. Så vores DNA er mere end bare gammel arv. Det er noget, vi forholder os til og udfordrer hele tiden.”

Kan bredde blive for bredt?

Byens Netværk er et fagligt fællesskab. Men med den bredde i medlemskredsen må der være hundredvis af opfattelser af, hvad der er fagligt relevant. Hvordan får man det til at blive til en helhed?

”Først og fremmest sørger vi hele tiden for at tilgodese alle branchens mange nicher. Og det er jo en enorm ressource, at der både i bestyrelsen og i vores arrangementsudvalg er repræsentanter fra alle grene af branchen. På den måde har vi altid direkte adgang til viden om, hvad der er aktuelt og relevant i et tværfagligt perspektiv.”

”Vi ser også, at medlemmerne med tiden begynder at dukke op på arrangementer, der

"Byggebranchen er så kompleks, at vi aldrig bliver færdige med at forstå hinanden. Uanset tendens-erne er der ingen vej udenom at møde hinanden i øjenhøjde og som mennesker."

Henriette Cajar

Bestyrelsesformand i Byens Netværk, Henriette Cajar, sammen med foreningens direktør Henriette Sofie Larsen.

"Vi er måske konkurrenter til hverdag. Men vi mødes. Vi er der. Vi lytter. Vi deler viden."

Henriette Cajar

ligger ved siden af deres eget arbejdsfelt. Simpelthen fordi de opdager, at det tit er fra helt uventet kant, at man kan støde på guld."

"Men faglig indsigt får man jo også i de uformelle møder med hinanden. Når man går og sludrer på vejen hen til en byggeplads, eller fordi man tilfældigt kom til at sidde ved siden af hinanden til en debat. Det er den slags udveksling, man kan bruge meget krudt på at konstruere. Men her bliver den naturligt båret frem af 25 års kultur."

"Det er det, der er specielt ved Byens Netværk. Det er ikke en kliche, når jeg siger, at alle er mere end velkomne. Netværket bliver drevet topprofessionelt, og fagligheden er høj, men i forhold til andre netværk er det alligevel meget uformelt. Man bliver budt indenfor, og man skal ikke bevise noget."

Hurtigere genvej til branchen

Henriette Cajars egen indgang til Byens Netværk gik gennem hendes daværende arbejde som ingeniør i Henrik Larsen Rådgivende Ingeniørfirma. Og hun er et eksempel på, at den store historie i branchens udvikling også findes i den lille historie om virksomhedernes tilpasning. Byfornyelsen i København gik på hæld, og de store nye udviklingsprojekter var begyndt at præge landet og markedet.

Ingeniørvirksomheden skruede ned for renovering og op for nybyggeri og prækvalifikationer, og Henriette Cajar begyndte at se sig om efter viden om, hvordan man fik blandet sig med arkitekter og entreprenører, hvordan man kom i spil til at komme med på et team, og sidenhen hvordan man fik sat det rigtige team.

"Jeg kendte intet til de faggruppers metoder eller vilkår. Så jeg måtte jo skaffe mig viden og finde mennesker, der kunne fortælle mig om det. Og nogen var jo også nødt til at kende mig, hvis jeg skulle få en chance for at få foden indenfor på vegne af virksomheden."

Det blev Byens Netværk, der blev den store genvej til den indsigt. For gennem netværkets arrangementer fik hun set en masse, hørt en masse og ikke mindst skabt kontakt til de faggrupper, hun ikke kendte, men som hun erfarede gerne delte deres faglige perspektiver.

Uformelt er professionelt
Dermed også sagt, at en faglig interesse ikke behøver at være programsat og arrangeret, for at man kan få adgang til det i netværket.

"Jeg husker tydeligt, da jeg første gang skulle på studietur med Byens Netværk og ikke kendte et øje, da jeg mødte op i lufthavnen. Alle andre steder ville man stå klar med salgstalen og den formelle virksomhedspræsentation. Men det skete ikke her. Jeg blev mødt af et par kvinder, der smilede over hele ansigtet, og et øjeblik efter havde de slæbt mig med ind i taxfree-området."

"Det var jo på ingen måde uprofessionelt eller ufagligt. Tværtimod. Det hviler på den her kultur i foreningen, at vi som mennesker kan skabe meget større værdi, når vi ikke har paraderne oppe. Man interesserer sig. Man er imødekommende. Og man gør sig umage for hinanden."

Business or pleasure
Man hører ofte om, hvor rar stemningen er. Men der er vel også en skelen til bundlinjen, når netværket mødes eller?

"Jeg plejer at sige, at vi skaber relationer – vi bytter ikke visitkort. Men bag det er der selvfølgelig også kommercielle interesser. Ellers ville medlemmerne jo ikke investere tid eller penge i et medlemskab."

"Der findes rigtig mange netværk, hvor man alene mødes for at få solgt noget. I Byens Netværk foregår salget på den lange bane. Vi mødes om at opleve og blive klogere sammen ud fra hvert vores ståsted. Derfor er det en naturlig del af kulturen, at salg i helt konkret forstand bliver parkeret, når vi mødes."

"Det er ikke fordi, man ikke må fortælle om sig selv og dele visitkort ud, men sælgerkappen falder som regel meget hurtigt af. Netværket handler i højere grad om, at medlemmerne har lyst til at kende hinandens værdier, og de opdager relativt hurtigt, at gode relationer kaster meget mere af sig."

Forandring uden talspersoner
I de fleste af byggeriets organisationer og foreninger er der en politisk agenda. Hvorfor udnytter Byens Netværk ikke sin position til at ændre konkrete forhold i branchen?

"Det spørgsmål har været oppe mange gange, for der er masser af udfordringer i branchen og i byggeriet. Men det ville jo stå i skærende kontrast til det syn, foreningen har på forskellighed. At vi netop ikke skal tænke det samme, men lære af hinanden og af mangfoldigheden."

"Foreløbig holder vi fast i, at vi vil debattere, vi vil udfordre, vi vil undersøge, og vi vil tage

fat i alle de emner, der er vigtige i branchen. Men vi vil ikke som en samlet forening give anbefalinger til, hvordan udfordringer skal løses."

Er det en loge, helt ærligt?
Kan du forstå, hvis nogen sidder tilbage og tænker: Helt ærligt, det er byggebranchen. Der er penge i skidtet. Alle de store spillere er med. Og nu har selve Nationalbanken meldt sig ind i netværket. Er ordet netværk ikke bare et smart ord for loge?

"Svaret er helt rent: nej. Vi er meget, meget bevidste om den risiko og har altid været det. Og netværkets natur er også med til at modarbejde det. En medlemsvirksomhed må sende en hvilken som helst medarbejder til vores arrangementer. Og vi opfordrer dem til at gøre det. Det kan lige så vel være sekretæren eller projektmedarbejderen, der kan få gavn af et arrangement, som det er afdelingslederen eller direktøren."

"Så netværket er ikke en konstant og sluttet størrelse. Netværket er dem, der dukkede op den dag, og det er ikke sjældent, at der opstår helt nye møder mellem mennesker, der aldrig har set hinanden før."

"Og så er der det med relationer, at de tager tid at opbygge. For at holde dem ved lige i byggebranchen er man nødt til at leve op til visse ting. Man må holde, hvad man lover. Man skal kunne stå på mål for sit arbejde bagefter. Og hvis man ikke leverer den kvalitet, man har lagt op til, er man meget hurtigt ude. Så det er noget, der regulerer sig selv, og som

"Når vi er sammen uden for den nogle gange ret hårde branche-hverdag, så kan vi ikke undgå at få indsigter, der gør, at vi bedre kan løse nogle af de udfordringer, der opstår i vores arbejde."

Henriette Cajar

er med til at sikre en seriøs og professionel indsats fra alle."

Ingen fælles værdier
Kan man så påstå, at medlemmer af Byens Netværk typisk står for noget bestemt i byggebranchen?

"Der er mange forskellige mennesker i foreningen, og vi deler ikke nødvendigvis værdier på alle områder. På den måde afspejler det jo også den virkelighed, vi arbejder i til hverdag. Det er jo ofte, fordi spektret er så bredt, at branchen i det hele taget har svært ved at få brudt alle de gamle siloer ned."

"Der er ingen tvivl om, at branchen rykker sig i disse år for at få gjort noget ved de komplekse processer og samarbejde bedre på tværs. De strategiske partnerskaber kan noget. Og virksomhederne er jo også begyndt at dele kontorfaciliteter på tværs af fagligheder. Men der er også områder, hvor alt er som det plejer, fordi vi er låst fast af lovgivning."

"Men når vi er sammen på tværs uden for den nogle gange ret hårde branche-hverdag, så kan vi ikke undgå at få indsigter, der gør, at vi bedre kan løse nogle af de udfordringer, der opstår i vores arbejde."

Er større bedre?
Der var 40 medlemsvirksomheder i 1995. Nu er I cirka 350. Skal Byens Netværk vokse sig endnu større?

"Før i tiden var det vigtigt at få flere og flere medlemmer, og det har selvfølgelig også

betydning for, hvor mange skibe vi kan sætte i søen. Men det er ikke vores strategi i sig selv at blive flere. Det er i stedet at være det foretrukne netværk med relevante tilbud af høj kvalitet. Og at kunne blive ved at sætte rammerne for, at man kan være sig selv. Når man er sig selv, sænker man paraderne. Og det er der, man for alvor kan skabe de gode faglige snakke og de holdbare relationer."

Hvis man spørger en markedsføringsekspert, burde det her ikke kunne lade sig gøre. Jo, måske hvis kredsen af medlemmer bestod af en gruppe venner. Eller hvis medlemmerne hver især var superaktive som influencers på vegne af Byens Netværk på de sociale medier. Men sådan er det heller ikke. De må altså have fundet nogle andre knapper at skrue på gennem historien.

Henriette Dybdal Cajar er uddannet akademiingeniør, bygning fra DTU. Er administrerende direktør og partner i det rådgivende ingeniørfirma SINUZ. Bestyrelsesformand i Byens Netværk siden 2015. Virksomhedsmedlem siden 2004.

Vi er Byens Netværks sekretariat

"I det daglige sidder jeg med vores administration. Der går dog ikke en uge, hvor jeg ikke lærer noget nyt om noget, der ligger uden for mit eget arbejdsområde og kompetencer, hvilket jeg synes er enormt berigende. Og så elsker jeg at stå for vores festlige begivenheder og møde alle de spændende mennesker i netværket."

Shuki Foighel, Cand.jur.
Ansat i Byens Netværk siden 2018.

"Jeg elsker alsidigheden i mit arbejde. Jeg får mulighed for at sidde bag skærmen og bruge min kommunikationsbaggrund, når vi formidler via vores mange platforme. Og jeg mærker det levende buzz, det giver, når planlægningen af et arrangement falder i hak, og jeg møder medlemmerne. Når de smiler, ved jeg, at vi har gjort det godt."

Katja Beck, Cand.scient.soc.
i Public Relations.
Ansat i Byens Netværk siden 2019.

"Kombinationen af at styre, drive og vække en butik med medlemmer, medarbejdere og samarbejdspartnere og så at være helt nede på jorden ude i virkeligheden og se og møde alle i byens udvikling – det er skønt. At se, at det vi laver, giver værdi og glæde."

Henriette Sofie Larsen,
Eng./fr. korrespondent, merc.
HR og (mangfoldigheds) ledelse.
Ansat i Byens Netværk siden 2004.

"At være med til at sætte scenen for de vigtige snakke om arkitektur, byudvikling og branche er noget af det, der beriger mig allermest. Det giver mig stor tro på fremtiden at mærke, når forskellige fagligheder og personligt levede erfaringer får lov at folde sig ud og kaste nye vinkler på nogle af byggebranchens svære dilemmaer. Det kan vi kun blive klogere af."

Lisbet Fibiger, Cand.mag.
i dansk og Æstetik & Kultur.
Ansat i Byens Netværk siden 2012.

"Det føles enormt privilegeret at arbejde et sted, hvor folk kommer for at blive inspireret af hinanden og mødes på tværs af branchen. Jeg ved ikke noget bedre end fornemmelsen af at have skabt en helt unik oplevelse for vores medlemmer, eller når jeg mærker, at en samtale i en netværksgruppe har givet vores deltagere en aha-oplevelse og ny forståelse af hinanden."

Mathilde V. Schjerning, Cand.ling.merc.
i virksomhedskommunikation.
Ansat i Byens Netværk siden 2007.

En by i transformation

I 1990'erne blev der postet enorme summer i en gennemgribende renovering af Københavns nedslidte ejendomme. Forskellige traditioner og indsigter i branchen og dens fag kom på prøve i de store projekter. Men nogle blev nysgerrige efter at bryde siloerne. Foreningen blev stiftet.

Transformation af vores by. Konference og Netværksdag
i Dansekapellet på Bispebjerg Bakke, 2013

Medlemmer

"Det er ikke et mål i sig selv at blive flere. Det er et mål at bevare det høje niveau af kvalitet i brede og tværfaglige arrangementer."

Henriette Cajar,
bestyrelsesformand i Byens Netværk

40

medlemsvirksomheder

350

medlemsvirksomheder

1995 **2000** **2005** **2010** **2015** **2020**

Der måtte være en anden indgang

Tiden var en anden. Målet var lidt smallere. Men de frivillige stiftere fik hældt nogle simple ingredienser i gryden, der endnu i dag er blandt de vigtigste efter 25 års enorme forandringer, en ni-dobling af medlemsantallet og et professionelt sekretariat med fem ansatte. Spørger man foreningens første bestyrelsesformand, Per Tagora, hvordan det gik til, siger han: "Vi tog os vel bare tid til at tale sammen."

Der er handlinger i Byens Netværk, der på overfladen gør så lille et væsen af sig, at man nemt kommer til at overse dem, når man kigger efter forklaringen på foreningens succes. Der er ikke mange arkiver. I de første mange år var der ikke engang nogen, der tænkte på at tage billeder. De var bare optaget af det, de var i gang med lige der.

Foreningens stabile vækst springer især i øjnene, hvis man tænker på, hvad der ellers har været på spil i private og offentlige organisationer i præcis samme 25 år. Det er nye ord som *Key Performance Index, ROI* og *SEO-optimering*. Det er *Performance Management, resultatmål, Balanced Scorecards, New Public Management* og bunker af andre måleinstrumenter, der skulle hjælpe med at spænde buen og skaffe synlige resultater, så der ikke gik så meget som en strøtanke til spilde, og man kunne sætte tal på indsatsen.

Det kan have været godt for nogle og skidt for andre. Hovedsagen er, at Byens Netværk har spillet stabilt på en helt anden slags tangenter og er lykkedes med det.

En håndbajer og en sandwich

De ord der især går igen, når foreningens første formand og én af de mange medstiftere, Per Tagora, fortæller om deres redskaber, er lidt anderledes end de smarte ord ovenfor. Det er i stedet: en håndbajer og en sandwich. Snakke. Faglige oplevelser. Interesse. Mennesker. Viden. Tid.

Det er værd at bide mærke i, at de tidligste medlemmer ikke var nye i spillet. De forstod sig udmærket på både mål og planer og ambition og omsætning. Det var hos folk fra ingeniør- og entreprenørfirmaet Rasmussen & Schiøtz, der senere blev opkøbt af NCC, at tankerne opstod. Og da foreningen holdt sin stiftende generalforsamling i 1995, havde andre fra COWI, Byfornyelsesselskabet Danmark, BRFkredit, Magasin Ejendomme, Velfac, Raadvad Centeret og Rockwool allerede forinden fundet mening i tankerne.

Selvfølgelig var der en pointe med den håndbajer, sandwich og snak. Og det var ikke *business up front*, som man ellers også kunne have gættet på.

Dengang hed foreningen Center for Byrenovering. Medlemmerne inviterede hinanden ud for at opleve aktuelle byggeprojekter på kryds og tværs af fag i branchen. Det var selve kernen.

Folkemødet, 2019. Snak og fællesspisning blandt medlemmer af Byens Netværk i BLs Dome.

Hist og her var der nogen, der spurgte, om man da ikke bare kunne gå ud og spise og så slippe for bøvlet med selv at slæbe øl og vand med. "Det ville blive for eksklusivt", siger Per Tagora. "Det skulle være til at have med at gøre, uanset om man var en lille håndværksmester eller direktør i en stor ingeniørvirksomhed. Det måtte ikke tage for meget tid. Og det skulle være nemt at få sig en snak. Det er nemmere, når man er ude og se på de samme ting og ikke behøver at tænke så meget på formerne."

Fuldtræffer ved første skud

Bortset fra at der i dag er mere sug i vandet end i øllet, når netværket er ude på arrangementer, og at der er et helt sekretariat til at holde motoren i gang, har den måde at tænke og handle på ikke ændret sig et murerstøvkorn siden. Foreningen er også stadig en frivillig forening.

Det er ikke fordi, tingene har stået stille. Modellen har bare vist sig at være lige god med få og med mange, under opsving og kriser og nye tendenser.

Hvordan ramte de så rent?

"Jeg tror, det skyldes, at vi lod det tage sin tid, før vi overhovedet begyndte at skabe selve foreningen. Vi bankede på hos virksomhederne og mødte folk personligt. Vi talte løst og fast sammen over lang tid med mange forskellige mennesker. Da foreningen blev stiftet, havde mange fået deres egen sjæl med", siger Per Tagora.

Men hvad så med konceptet? Altså det her med at gøre det så enkelt og konkret, mens resten af samfundet begyndte at gennemdesigne alting...? "Vi troede på det", svarer han.

Så nemt kan det ordnes.

Det var vist ikke set før i branchen. Der var faglige organisationer og foreninger, men de repræsenterede særinteresserne. De tidlige medlemmer ville samle interesserne på tværs. Og de kunne såmænd både være af kommerciel eller faglig eller personlig karakter, som det nu faldt naturligt. Der var ingen manifester om det hele menneske eller noget af den art. Det ville være alt for omklamrende, ja, næsten respektløst over for den enkeltes integritet, fornemmer man. Men ordet *menneske* nævnes i mange sætninger. Det har ikke været adskilt fra den professionelle rolle.

"Det var måske et tilfælde", siger Per Tagora, der var skovtekniker i fem år, før han blev ingeniør. "For mit vedkommende kan det være, at arbejdet i skoven har formet mig på en måde og påvirket mit syn på tingene. Og sådan er de andre nok også kommet med hver deres historie. Måske var det bare sådan, vi kom til at påvirke hinanden. Der var jo ingen, der sad på en særlig sandhed. Det var jo ikke min eller nogen andens forening. Det var *vores* forening."

Svær rolle på markedet

De første tanker opstod, fordi markedet ændrede sig med byfornyelsen i København. Tidligere var der blevet saneret med hård hånd. Gammelt blev revet ned og erstattet

med byggeri, ingen holdt af. I de tidlige 90'ere blev der sadlet helt om. Københavns slidte karreer og gårdrum skulle renoveres med alt, hvad den kunne trække. Mennesker med højere indkomster, end de mange på overførselsindkomster, skulle kunne se det fede ved at bo i byen.

I Rasmussen & Schiøtz, hvor Per Tagora var ansat, stod det klart, at de måtte følge med. Men det voldte store problemer. "Vi kom jo ind som totalentreprenør og skulle overtage styringen. Det var mildest talt ikke populært. Og vi havde jo slet ikke den dybe indsigt i den form for renovering, for markedet havde ikke været sådan før. Jeg oplevede, at det kun var en lille specialiseret del af branchen, man ville lytte til". Det kunne de i og for sig have været ligeglade med, "men det er jo virkelig svært at lykkes, når man ikke kan komme rigtigt ind i varmen", fortæller Per Tagora. "Vi havde brug for at skabe meget bedre relationer, og vi havde brug for større indsigt i traditioner og viden om kvalitet på netop dét område."

De første medlemmer kom med hver deres faglige interesse. For eksempel kom Inge-Marie Gotil fra BRFkredit, fordi hun havde brug for at følge med i, hvordan markedet udviklede sig i forhold til lånefinansiering. Søren Vadstrup, daværende leder for Raadvad Centeret, havde en faglig interesse i, at de mange nye aktører fik større indsigt i bevaring. Han slæbte en håndfuld specialiserede håndværkere med, som havde interesse i at få inspiration og at bruge deres faglighed.

Sådan har tusindvis af mennesker gennem årene krydset spor, kortvarigt eller mange gange med hver deres interesse. På den måde har de taget periodens aktuelle dagsordener med ind eller med sig videre igen og igen og igen, mens relationer er opstået på tværs af hele branchen. Og den der håndbajer har gjort, at de gad, fordi det aldrig blev for stift.

Ting er, som de er

Medlemmerne dengang har været grebet af en slags pionerånd. Det var ikke helt almindeligt, at folk i store stillinger i branchen mødtes frivilligt for at se på byggeri sammen og endda selv slæbte øl og vand frem. Alle fra dengang fortæller, hvordan det hurtigt også blev både sjovt og meget åbenhjertigt.

Med jævne mellemrum slog man brød op til lidt større konferencer, hvor centrale aktører uden for foreningen var involveret. "Det var jo for at få noget opmærksomhed", fortæller Per Tagora, og man fornemmer, at det mere

var pligt end lyst. Man kan læse om konferenceprogrammer i de gamle referater, men det er måske meget sigende, at der ikke rigtigt er nogen af dem, der har sat tydelige spor i hukommelsen.

Men én historie huserer stadig. Den har karakter af et sjovt minde blandt en kreds af mennesker, der har delt nogle særlige oplevelser. Dét er i sig selv en stærk lim i enhver relation. Men når historierne bliver fortalt, får man også noget at vide om den kultur, der går i arv.

Det var den allerførste dag i foreningens formelle historie. Mennesker fra 50 virksomheder var mødt op ved Langelinie Pavillonen. Det var en virkelig stor dag. Knud Heinesen fra BRFkredits top var der. Og arkitekt Gøsta Knudsen skulle holde et diasshow, der skulle gå rent ind. Forventningerne var store. I samme sekund lagde et gigantisk krydstogtskib til med et skrog så hvidt, at hele lærredet blev overbelyst, så ingen kunne se en døjt. "Det var PINligt!", husker Per Tagora.

Men der er ikke lagt låg på historien selv 25 år efter. De, der var med dengang, fortæller den stadig uden omsvøb, og den er ikke engang blevet pyntet med fjer. Det er bare sådan det kan gå, når man stikker snuden frem, forstår man. Hverken mere eller mindre.

Foreningen udmattes

I de første mange år var det en noget mere omstændelig procedure at blive optaget i foreningen, end det er i dag, hvor det bare kræver et klik på hjemmesiden. Det var

Christiansborg Slotstårn, 2009

"Det skulle være nemt at få sig en snak. Det er nemmere, når man er ude at se på de samme ting."

Per Tagora

kvalitet i renoveringen, der oprindeligt var i centrum, og det var folk, der havde noget med feltet at gøre, der kunne blive optaget.

I foreningen havde der hele tiden rumsteret fremtidsvisioner om en dag at kunne etablere et fysisk center. Det giver mening, når man tænker på, at det var før, verden var digitalt forbundet. Det var også før, begreber om netværk i erhvervslivet rigtig sagde nogen noget. Man kan måske forestille sig, at det har vejet lidt ekstra på foreningens skuldre at bære på en vision om at skulle opbygge et helt center. Det var frivillige kræfter, og der blev købt sekretærhjælp en håndfuld timer om ugen hos Byfornyelsesselskabet Danmark. Der skulle altså leveres en hel del hjerteblod for at holde pulsen oppe.

Omkring årtusindskiftet skete der samtidig så meget i byggeriet, der var af en helt anden kaliber. Realdania kom til. Ørestad var undervejs, metroen var undervejs, broen til Sverige var åbnet, byggeriet af Sluseholmen skulle i gang. Kulturelle iværksættere lavede strandbarer i den forladte havn, og alle mulige nye aktører var begyndt at blande sig i byens fysiske udvikling.

Foreningens medlemmer og bestyrelse var havnet i en gordisk knude. På den ene side var der brug for mere arbejdskraft til at indfri ambitionerne og fastholde medlemmerne. På den anden side var medlemskontingenterne for usikre til, at foreningen turde investere flere midler i arbejdskraft. Den eneste udvej var mere frivilligt arbejde. Men døgnet har som bekendt kun 24 timer.

Hjælp søges

Medlemstallet faldt. I 2002 var det med så stort et antal, at foreningen begyndte at se sig om efter en håndsrækning. Der kom hjælp fra kommunikationsrådgivere, der for alvor var begyndt at melde deres ankomst i samfundet på det tidspunkt. Der blev forsøgt med foldere, med plakater, med pressestrategier, sponsorplaner, nyhedsbreve (på print), hjemmesideløft og med alverdens andre af kommunikationsfagets fagre nye værktøjer. Sikkert helt i overensstemmelse med teorierne i de nye kommunikationsdiscipliner.

Det var bare som om, at alt det med målgrupper og strategiske budskaber ikke rigtigt resonerede med foreningens natur. Som at få en lidt for stor cirkel til at passe i en mindre trekant.

De nye kommunikationsmennesker må have tænkt, at den her forening var håbløs. Ikke en gang en talsmand med markante holdninger ville de have. I virkeligheden undgik foreningen måske at tabe kontakten til det, man kun kan få, når mennesker tager sig tid til at mødes uden skarpt optrukne mål. Hvad man så end kalder det nu om dage.

Redningen kom med særdeles levende samtaler i rum fulde af medlemmer. Men det vender vi tilbage til senere i bogen.

Per Tagora er uddannet skovtekniker og ingeniør. Han fulgte med, da Rasmussen & Schiøtz blev opkøbt af NCC og blev der til sin pension. Bestyrelsesformand i Byens Netværk fra 1995 til 2003.

Nørder

...er vi alle. Lær hvad du kan af andre.

Sådan gør vi i Byens Netværk

Byvandring på Christiania, 2011

Arne Høi:
Jeg får flere vinkler på bevaring

Arne Høi
Institutleder på Institut for Bygningskunst og Kultur, Det Kongelige Akademi - Arkitektur, Design, Konservering. Medlem af Byens Netværks bestyrelse. Medlem af Byens Netværk siden 1998.

Sådan nogle som mig blev jo næsten opfattet som fundamentalister før i tiden med al vores snak om bevaring med kalkmørtel og linolie. I dag er det næsten mere almindeligt at møde en professionel håndværker, der vil anbefale, at man bevarer de gamle trævinduer end at møde én, der vil foreslå at skifte dem ud med plastik.

Det lyder måske af lidt, men det er reelt en kæmpe landvinding. Før i tiden diskuterede vi, *hvorvidt* vi skulle bevare. I dag diskuterer vi, *hvordan* vi skal bevare.

I Byens Netværk møder jeg helt andre mennesker, end mig selv. Nogle bygger store nye bygninger, nogle arbejder med planer, andre med materialer, og andre igen er producenter.

Det sker faktisk ret ofte, at nogen siger: Nå, men dig der, du vil vel helst have, at vi skal bevare det hele. Så svarer jeg: Næh, gu' vil jeg da ej, jeg er ikke inspektør for en museumsby. Og så får vi os som regel en god snak om, hvordan vi hver især forstår, hvad der bevaringsværdigt og hvorfor.

Det kan kaste en hel del af sig for spørgsmålet om, hvornår en gammel bygning eller et byområde har værdi, er meget vanskeligt at svare på. Før i tiden var der ikke så meget fokus på, hvorfor en bygning eller et byområde var fredet eller bevaringsværdigt. I dag er vi begyndt at beskrive værdierne. Aktuelt sondrer man mellem de kulturhistoriske, de arkitektoniske og de miljømæssige værdier, og det har givet os et sprog at tale ud fra. Men det er stadig en relativ materiel tilgang.

Inden for kulturarvsfeltet er vi begyndt at diskutere, om der er andre eller flere måder at gøre værdier op på, og hvem der egentlig har retten til at værdisætte bygningerne. Bygninger og steder kan jo også have en immateriel værdi, som knytter sig til sanser og hukommelse. Og vi kan jo se, at folk i den grad er begyndt at komme op af stolene, når der er noget, de føler for at beskytte. Men det er et vanskeligt felt, for vi har jo helt forskellige forudsætninger for at vurdere værdierne. Men vores fælles fokus på bæredygtighed i dag har jo gjort, at langt flere kan se potentialet i at styrke det, der allerede er bygget i stedet for at rive ned og bygge nyt.

I hele det puslespil er det givtigt at få indblik i, hvordan tingene tager sig ud fra andres perspektiv. Det er blandt andet det, jeg får i Byens Netværk. Det giver nye vinkler på mit felt, som jeg ellers ikke ville kunne få i mere snævre kredse. Det er fedt at opleve, når der opstår nye muligheder og indsigter, fordi vi begynder at forstå hinanden på tværs. Det er også vigtigt for mig i mit arbejde på Arkitektskolen.

Det siger medlemmerne

"Mødet på tværs af faggrupper i Byens Netværk er vigtig, fordi der opstår åbne, ærlige og værdiskabende dialoger."

Christian Hartmann, PensionDanmark

"Mangfoldigheden i Byens Netværk fører til kreativitet og nytænkning i byggebranchen. Der er en stor rummelighed over for forskellige faggrupper."

Jakob Kirkegaard, DOMINIA

"Byens Netværk er et godt sted at mødes med skuldrene helt nede. Når vi ser branchens udfordringer på tværs, bliver vi ganske enkelt klogere og bedre samarbejdspartnere."

Pia Nielsen, fsb

Mads Hammershøj, DEM (Dansk Energi Management)

Jesper Falk, Piaster Revisorerne

"Jeg er medlem af Byens Netværk, fordi jeg er et nysgerrigt menneske – og i netværket har jeg muligheden for at stille spørgsmål og få gode og relevante svar. Det er et inspirerende, sjovt, lærerigt og alsidigt forum. Et netværk drevet af passionerede mennesker."

Carsten Nyboe, FM Bygningsdrift

Per Tagora, tidl. bestyrelsesformand i Byens Netværk

"Byens Netværk giver mig mulighed for at få indblik i, hvordan tingene tager sig ud fra andres perspektiv. At jeg får vinkler på mit felt, som jeg ellers ikke ville få i mere snævre kredse."

Arne Høi, Det Kongelige Akademi - Arkitektur, Design, Konservering

Sune Betak, Betak Arkitekter

Christiansborg Slotstårn, 2009

København i 25 år

1. Byfornyelse (1991-)
2. Kalvebod Brygge (1997)
3. Terminal 3 i Københavns Lufthavn (1998)
4. Den Sorte Diamant (1999)
5. Øresundsbroen (2000)
6. Havnebadet Islands Brygge (2002)
7. Københavns Metro (2002)
8. Gemini Residence (2005)
9. Operaen (2005)
10. Amager Strandpark (2005)
11. Bryggebroen (2006)
12. Metropolis (2008)
13. DR Koncerthuset (2009)
14. Bella Sky (2011)
15. Biblioteket Rentemestervej (2011)
16. Superkilen (2012)
17. FN Byen (2013)
18. Industriens Hus, ombygning (2013)
19. Den Blå Planet (2013)
20. Nørreport Station (2014)
21. Cykelslangen (2014)
22. Cirkelbroen (2015)
23. Pakhuset Langelinie (2015)
24. Krøyers Plads (2016)
25. Royal Arena (2017)
26. Axel Towers (2017)
27. Bohrs Tårn (2017)
28. Amager Bakke (2017)
29. Metro Cityringen (2019)
30. Lille Langebro (2019)

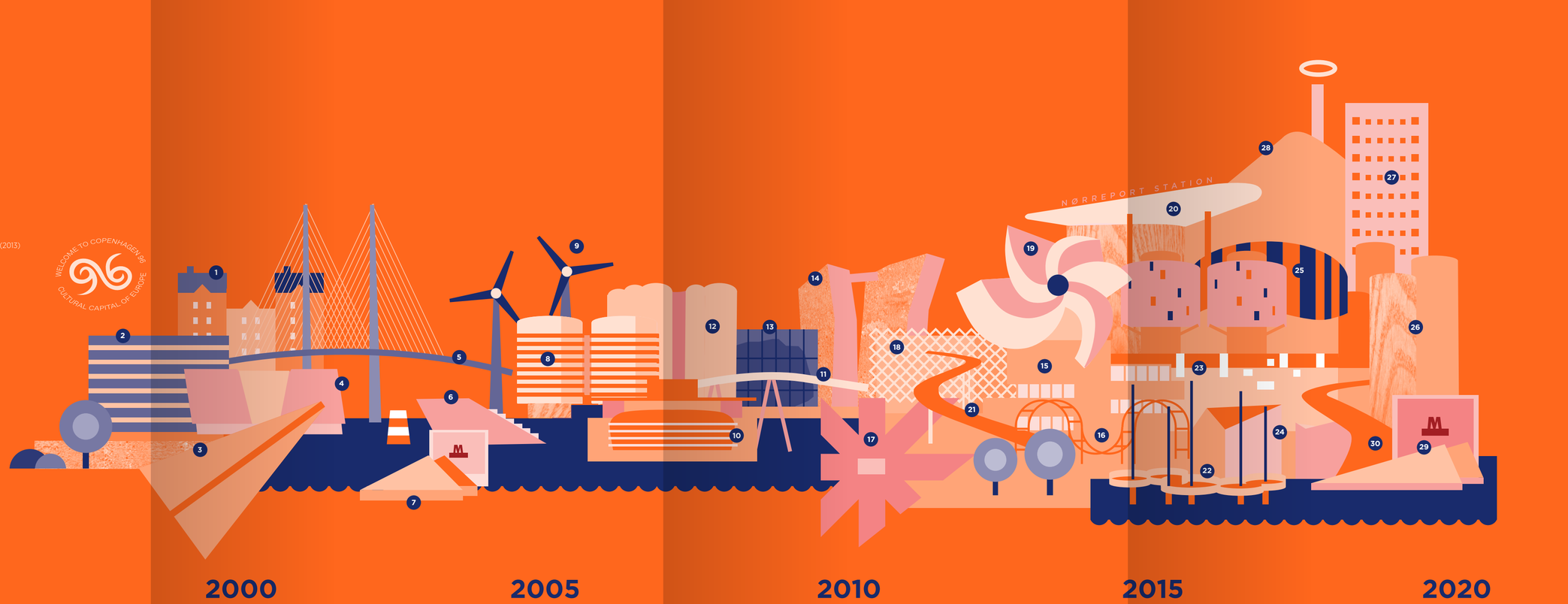

Daginstitutionen Solhuset / Medicinsk Museion – det gode malehåndværk / Down Town Høje Taastrup / Marmormolen / Ombygning af Favreholm / Seminar om indeklima / Grønne livsmiljøer / Bispebjerg Hospital under jorden / Mosaisk begravelsesplads / Trekantgrunden / Krystallen på Kalvebod Brygge / Fornyelse af Fælledparken / Christiania / Street Art Walk & Talk / Living på Louisiana / Renovering af Tagensbo Skole / Skabelonloftet på Refshaleøen / Havearkitektur på Gl. Holtegaard / Nyt hospital Bispebjerg / Besøg hos LOGIK & CO. / Præfabrikeret byggeri / By- og bygningsbevaring / Frimureriets indvirkning på Københavns byggeri / Udfordringer ved OPP og OPS / Caring for Climate / Vildtbanegården / Center for Renhold / Studenterkollektiv i St. Kannikestræde / AKB Lundtoftegade / Energirenovering i Aarhus / LYS Laboratorium / Måløv Aksen / New Nordic på Louisiana / Bier i byen / Ørestad Skole og Bibliotek / Skodsborg Kurhotel og Spa / Tagprojekt Birkegade / Det røde Hjørne på Amager / Grønne plejeboliger i Ørestad / Musicon i Roskilde / Tagrenovering af Vor Frelser Kirke / Sorø Kunstmuseum / Innovation og idégenerering / Renovering af Søndermarken / FN Byen / Nye betonløsninger / Kagshusene – den lærende byggeplads / Nedrivning af Ruskær og Agerkær i Rødovre / Industriens Hus byggepladsbesøg / Kulturområde Helsingør / Superkilen / Center for Kræft og Sundhed / Bella Sky / Biblioteket Rentemestervej / LEGO Architecture / Supersygehuse / Kulturarv, transformation og restaurering / Transformation af vores by / Tårnprojektet i Valby / MOEs domicil / Margarethagaarden / Certificering i Nordhavn / Byggeriet og de sociale medier / KUA i transformation / P-hus på Teglholmen / Novo Nordisk nyt domicil / Ungdomsboliger i Hillerød / Vilhelmsro Skole / Høstjagt i storbyen / Områdeløft i Sundholmskvarteret / Thotts Palæ / Rud Rasmussen Møbelsnedkerier / PCB-håndtering i Farum Midtpunkt / Handicaporganisationernes Hus / Petersen Tegl / Frimurerordenens Stamhus på Blegdamsvej / Den Blå Planet / Dome of Visions / Social mangfoldighed på AFUK / Streetmekka / Sofiebadet / Skt. Kjelds Klimakvarter / Retten på Frederiksberg / Elbiler i byen / Den Arkitiske Ring i ZOO / Prags Boulevard 43 / Stedsans / De hjemløses København / Scalagrunden / Bag om Tivoli / Metrobyggeri Nørrebroparken / Ny moské på Nørrebro / City 2 / Copenhagen Designer Outlet / Folkets Hus på Nørrebro / Christian IVs Bryghus / Tagparadiset Vestervang / Bygning 324 DTU / BIM i Malmø / Foredrag med Jacob Holdt / Risikostyring ved skybrud / Brandsikkerhed / Bæredygtig byudvikling / Renovering af Dyvekeskolen / Gamle Mursten / Industriens Hus / DGNB Certificering i Sorgenfrivang / Væksthus til KU Science / Ombygning af d´Angleterre / Arken / Alternativ byudvikling / Byudvikling i Odense / Nye boliger i Ny Ellebjerg / Film: Kartellet / Det Arabiske Nu på Louisiana / Besøg på Center for Bygningsbevaring / Dialog om fredede bygninger / KPH Københavns Projekthus / M/S Museet for Søfart / Miljøcenter i Nordhavn / Dehns Palæ / Junckers Industrier / Det nye Rigshospital / Lysdesign i Novo Nordisk / Det åndbare hus / Svanemærkede lejligheder på Krøyers Plads / Diakonissestiftelsens hospice / Østergro Tagfarm / Skt. Kjelds Klimakvarter / Beboerinvolvering / Campusudvikling DTU / Containerhuset CPH Shelter / Kaperstaldene i Korsbæk / Portland Towers / Villum Window Collection / Banedanmark Trafik Contol Center / Irma-karréen / Viborg Rådhus / Vandplus projektet Sønæs / Vestre Landsret / Rosenborg Slot / Grennessminde / Valencia / Glostrup Hospital P-hus / Sydhavn Skole / Marmorbyen / Gladsaxe Company House / Den gamle Tobaksgrund / Ny Nørreport Station / Kvæsthusprojektet / Klimatilpasning / Margretheholm / Byudvikling i Nordhavn / Bryghusprojektet / Byens Gadekunst / By med vokseværk / Ragnarock / Niels Bohr bygningen / Konstabelskolen / Carlsberg Station / 70´er beton / Overformynderiet / ARC og Amager Bakke / Radon i byggeriet / Moesgaard Museum / Aarhus Havn / Dokk1 / Københavns nye udbud / Kommandantgården / Plads til alle / Genbyg og cirkulær økonomi / 4. maj Kollegiet / Revitalisering af Vestvolden / Byvandring med Gadens Stemmer / Nye forskerboliger / Altaner i byen / Copenhagen Plant Science Center / Bryggeblomsten / Børnebyen / Det Kolde Gys´ nye sauna / Mærsk bygningen / Kollektivhuset / Arkitekturfotos / Sjælør Boulevard lavenergihus / Politisk kunst / Papirøen / Netværksmetoden / Microsofts nye domicil / Pakhuset på Langelinie / 3D print / Bellahøj / Mediation / Japansk og dansk møbelkunst / Holsteins Palæ / Orbicons nye domicil / Herlev Hospital / Biosfæren DTU / The Krane / Forstaden / Grønttorvet / Nordeas domicil i Ørestad Nord / Damesalen på Københavns Universitet / Der Elbphilharmonie / HafenCity / Copenhagen International School / The Silo / Hafnia-hallen / KADKs afgangsudstilling / Kanonhuset / Nobis Hotel Copenhagen / Sambuichi i Cisternerne / Energirenovering af Toftebo almene boliger / KU.BE Kultur- og Bevægelseshus / Engbakken Ungdomsboliger / Det nye Experimentarium / Fællesskaber i Sydhavnen / Restaurering af Amaliegaarden / København 2040 / Netværksbussen til bæredygtigt byggeri / Samuels Kirke Ungdomsboliger / Fuldautomatisk P-anlæg / Wasteland i DAC / Wang Shu på Louisiana / DR-Byen / Bispebjerg Hospital / Genopbygning Mågevej / Socialøkonomi i byggebranchen / Axel Towers / Enigma / Royal Arena / The Lab / Plads til alle / BIG Art på Charlottenborg / Droner / Stress i byggebranchen / VLA Terminalen / Ressourcerækkerne / Upcycle Studios / Transformation af Efterslægten / Fotosafari i Nordhavn / Boltens Gård / Arkitekturikoner i Vejle / Nordbro / Fredensborg Slotshave / De Gamles By / Verdensmål i FN-Byen / TagTomat / KB Hallen / Roskilde Festival som midlertidig by / Trekroner Kirke / Almene boliger på Dortheavej / Den Gule By / Hammershus Besøgscenter / Crowdfunding i byggeriet / Husbådsafari i Nordhavn / Digitalisering i det moderne byggeri / Marmorkirken metrostation / Sakura i Nordvest / Bispebjerg / Roskilde Festival Højskole / BLOX / Falkoner Centret / Det nye AB-system / Skyttehusene / Den Grønne Fatning / VEGA / Robotteknologi og klassisk håndværk / Bæredygtig byudvikling / Digitalisering / Ghettopakke / Social sammenhængskraft i Aarhus / Byggeriets dilemmaer på Folkemødet / Christianshavns Skole / Østerport Station / Venligbolig Plus / Dark Design i byrummet / Kalvebod Fælled Skole / Rigshospitalets Nordfløj / Byvandring i det historiske København / Comfort Hotel Copenhagen Airport / Metro Cityringen / Klimaby Middelfart / Frederiksberg Allé 41 / Hotel Moxy / Flyvestation Værløse / Køge Kyst / Godsbanen / Æggepakkeriet / New Aarch / Byudvikling i Tingbjerg / Postbyen / Store Kongensgade 53 / Lille Langebro / Sankt Joseph / Ballonhangaren / Skovtårnet ved Gisselfeld / Byudvikling i Gellerupparken / Højhusene i Brøndby Strand / Byvamdring om fredning / Hotel Ottilia / Oslo Plads / Sundholm / Kunst i byrummet / Overformynderiet / Hotel Herman K / Skadesmosen / CopenHill / Pandaanlægget i ZOO / Tingbjerg Bibliotek / Kobbertag på Musikkonservatoriet / Certificering af smuk arkitektur / FNs Verdensmål i byggebranchen / Fusioner og opkøb i arkitektbranchen / Arkitektkonkurrencen i fremtiden / Branchens nye partnerskaber / Lynetteholmen / Borgmesterstafet på MIPIM / Frihedsmuseet / Hotelprojektet Strandgade 7 / BaneGaarden / Ungdomsøen på Middelgrundsfortet / Villa Copenhagen / Ørsteds Haver / Vridsløselille Fængsel / Frederiksberg Rådhustårn / Carlsberg Byen / Københavns Museum / Vikingeskibsmuseet / Fasangården / Lysvandring / Smykkeskrinet / Nordisk Fjer bygningen / På den anden side / Nye boformer og fællesskaber / Klimapartnerskabet / Fra coronakrise til grøn genstart / Vejlandskvarteret / Lederskab i krisetider / Turisternes by / Silver Arrow / IrmaByen & Kaffetårnet / BIG BIO Nordhavn / Ro- og kajakklubben på Islands Brygge / Den socialt bæredygtige by / URBAN13 / Maltfabrikken – Folkets Fabrik / Teater: Time Travel Tours / BOOK1 Design Hostel i Aarhus / Kaj Hotel / Den socialt bæredygtige by / Byvandring i Aarhus Ø / Hemmelige steder i København / og mange, mange, mange flere

1

2

3

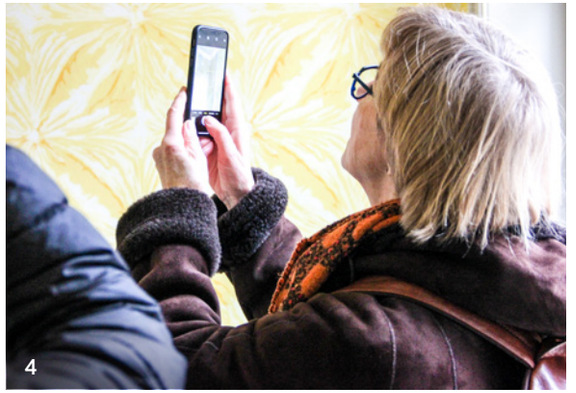
4

5

6

7

8

9

10

11

1+3+4+5+6+8+9+11
Fasangården i Frederiksberg Have, 2020
2+7+10 BaneGaarden, 2020

Center bliver til netværk

Efter årtusindeskiftet blev alle rammer sprængt for, hvad man havde forestillet sig, at byen og byggeriet kunne udvikle sig til. Flere fag og flere nye tanker kom til. I Byens Netværk blev aktivitetsniveauet mangedoblet, da medlemmerne endelig fandt det navn, der spejlede foreningens skjulte egenskaber.

1995

Hammer & mejsel

Det var renovering og kvalitet i byggeriet, der stod i centrum for foreningen.

2005

Form & farve

Identiteten fik et orange løft for at afspejle den uformelle og åbne natur, foreningen havde fundet.

Folkemødet, 2019

1 Ballonhangaren, 2019
2+7 Housewarming i Fæstningens Materialgård, 2018
3 Sejlende Netværksbar, 2016
4 TagTomat, 2018
5 Byvandring med Gadens Stemmer, 2020
6 Konference og Netværksdag, 2013
8 Klimaby, bæredygtighed og netværk i Middelfart, 2019
9 Byens Saloner: Branchens nye partnerskaber, 2019
10+12 Generalforsamling, 2020
11 Droner og digitalisering i byggebranchen, 2018

"Byens Netværks visuelle identitet skal hele tiden kunne mærkes som en varm orange, velkendt base."

Fie Sahl Kreutzfeldt, grafisk designer og designer bag Byens Netværks identitet samt layout af denne bog

Et netværk forgrener sig

Det er beskedent, hvad der er af arkiver i foreningen fra tiden før, alting blev digitalt. Men de mapper og papirer, der stadig findes, bærer præg af, at der har været én tid før 2003 og en anden efter. Erik Jæger havde som bestyrelsesformand et ben på hver side af skiftet, da Center for Byrenovering blev til Byens Netværk.

De brune og sirlige protokolmapper i kunstigt læder og med guldbogstaver bliver erstattet af løse ark af papir. Der er krøllede hjørner og spor efter livlige møder mellem mennesker. Der er kaffepletter på nogle af dem og håndskrevne noter med vidt forskellig skrift. Noget står med udråbstegn. Man er ikke i tvivl om, at her har der været mennesker samlet med noget på hjerte.

"Branchen var under forandring, og foreningen stod over for nogle valg", fortæller Erik Jæger, der overtog formandsposten efter Per Tagora i 2003. "Der var brug for at udvikle kulturen. Sådan opfattede jeg det, da jeg sagde ja til opfordringen."

For mange medlemmer fra den tid var det en helt bestemt dag, der markerede starten på en ny æra i foreningens historie. Året var 2004. Alle medlemmer var inviteret til workshop i Langelinie Pavillonen, som også år forinden havde dannet ramme om det første fælles møde nogensinde i foreningens historie.

Det var på denne workshop, folk så hinanden i øjnene og sagde endeligt ja til at gå en fremtid i møde med en egentlig selvforståelse som netværk. Det var her, det blev fælles ny kultur, at dørene skulle åbnes for flere forskellige slags medlemmer. Branchen blev nemlig bredere og bredere i takt med, at byens udvikling var begyndt at buldre afsted.

Erik Jæger og Henriette Sofie Larsen ved konference og Netværksdag i Byens Netværk, 2013

Navnet forløser potentiale
De, der var med dengang, husker den workshop som der, hvor navnet Byens Netværk blev opfundet. Men i arkiverne kan man se, at den proces blev sat i gang tidligere.

"Jeg husker det som en fantastisk frugtbar periode. Vi havde mange møder, hvor vi drøftede værdien af foreningen. Selv havde jeg mange tanker om, hvad der egentligt betød noget, sådan helt grundlæggende", siger Erik Jæger.

Af og til kan leg med navne være en effektiv metode til at finde frem til, hvordan man som organisation ser sin identitet og relation til omverden. I Byens Netværk har der også været en del navne i spil, og de fortæller hver især en historie om forskellige ambitioner og syn på, hvad foreningen kunne eller skulle.

Der var for eksempel et forslag om Center for Idémagere, men det blev slagtet af forslagsstilleren selv, fordi det lød "højrøvet", som der står i en uformel mailkorrespondance fra tiden op til workshoppen. Idéen om et egentligt fysisk center var på vej ud. Ordet idémagere var måske heller ikke helt retvisende. Ganske vist ønskede foreningen at sætte nye tanker i gang, men det var snarere som facilitator, end som opfinder. Sådan var der mange navneforslag, der viste sig at være helt forkerte. For hvert et navn kom foreningen tættere på sin egentlige kerne.

Erik Jæger var ganske tidligt nysgerrig på ordet netværk som idé og som navn, men han husker også, at det ikke rigtigt vakte genklang:

"Til en start var der ikke udelt begejstring for ordet netværk. For nogle var det lidt diffust. For andre var der ikke så meget autoritet eller prestige gemt i ordet, som der for eksempel kan være i navnet center. I et netværk er alle jo lige. Og i byggebranchen var og er der mange hierarkier og siloer."

"Det er min erfaring, at vi udvikler os ved at møde mennesket først, uanset om det er en topdirektør eller den hjemløse på hjørnet. Ægte udvikling kan ikke finde sted, hvis man er optaget af at beskytte sin position og skærme af. Det kræver en meget høj grad af åbenhed."

Da foreningens medlemmer besluttede sig for at skifte navn til Byens Netværk, fik de sat ord på, hvordan de så sig selv i relation

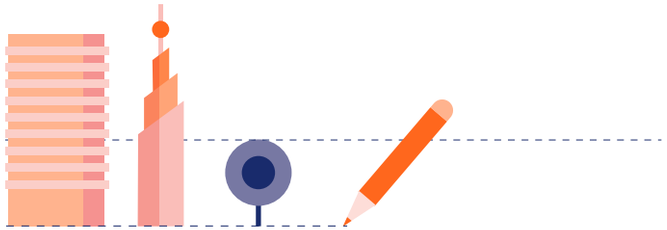

"Selv havde jeg mange tanker om, hvad der egentligt betød noget, sådan helt grundlæggende."

Erik Jæger

til hinanden. Og præcis som da foreningen blev stiftet i 1995, skete navneskiftet også efter længere tids samtaler på kryds og tværs, der dog denne gang blev afsluttet med en workshop. Ikke fordi det var beskrevet, at sådan gjorde man. Det har bare været det rigtige at give tingene tid til at vokse ordentligt.

Mennesket former fremtiden
Man kan forstå historien sådan, at der var tale om et reelt karakterskifte i de år. På overfladen kan det også se sådan ud. Der kom farver til, eget sekretariat, artikler i medierne og et meget markant løft i antallet og arten af medlemsvirksomheder og arrangementer.

Men det er måske endnu mere rigtigt, at det i virkeligheden var en slags dekantering af foreningens duft- og smagsstoffer, der fandt sted. Som når man får ordentligt øje på kvaliteterne i et menneske, der ellers har holdt sig lidt i baggrunden.

Erik Jægers beretning om sin egen vej ind i foreningen i 1999 kan tyde på det. Han var på det tidspunkt ansat hos entreprenørfirmaet Monberg & Thorsen og overtog kontakten med foreningen efter en forgænger.

"Jeg var da noget benovet. Det var jo i mine øjne bykonger, der sad der. Det var erfarne folk, man kunne læse om i avisen. Der var meget livserfaring og en stor faglig tyngde hos dem."

Selv var han noget yngre. Og han havde den særlige forhistorie, at han, efter sine første professionelle jobs i byggebranchen, havde trukket stikket for en tid for at rejse rundt i Asien. Her oplevede han det kinesiske styre på tæt hold. Han havnede hos buddhistiske munke i Tibet, som han underviste i engelsk. Han kom tæt på menneskeskæbner og på livet på godt og ondt.

"Jeg fik øje på mange flere facetter af de mennesker, der sad i denne lidt specielle forening. Der blev på den ene side talt om byggeri fra vidt forskellige faglige vinkler. Samtidig var der en særlig græsrods-ånd, som ikke var helt almindelig i byggebranchen. Vi arbejdede frivilligt. Vi havde ikke som mål at blive store for at blive store. Det var interesse, nysgerrighed og gradvist også gode relationer, der drev det.

Og med dem opstod der flere muligheder."

Det kom alligevel bag på Erik Jæger, da han nogle år senere blev opfordret til at stille op som bestyrelsesformand efter Per Tagora. I sin egen karakteristik kaldte Erik Jæger sig selv for "en af de mere stille profiler i kredsen. Nok lidt mere ydmyg end de klassiske og mere markante profiler, jeg ville forbinde med posten."

Andre ville nok mene, at der var rigeligt med faglig pondus, men Erik Jægers bemærkning peger endnu en gang på, at Byens Netværk bevægede sig andre veje, end traditionerne lagde op til. Formandsposten i Byens Netværk er ikke magtfuld, som den kan være i nogle brancher. Den er snarere samlende i udpræget grad. Derfor vejer ligeværd, interesse, udsyn, indsigt og forskellighed tungt som værdier i foreningen.

Det må have været karakteristisk, at den kulturændring, Erik Jæger var bannerfører for, blev implementeret via en meget aktiv involvering af alle stemmer og alle perspektiver i foreningen. Der er i dag mange, der føler ejerskab i forhold til kursskiftet, og i en frivillig forening kan man vel næppe opnå bedre forudsætninger for at få sat en ny bevægelse i gang.

Det skulle da lige være at knække koden til, hvordan man kunne få nyt brændstof på foreningens maskine. Hidtil havde foreningen købt sekretærbistand hos Byfornyelsesselskabet Danmark, men den kilde var ved at tørre ud, for byfornyelsen var ved at runde af.

"Det var egentlig også mere end det, vi skulle finde. Vi skulle finde en, der ville holde af det her. Der var brug for den rette energi til at holde snor i det hele, selvom vi kun havde ressourcer til en kvart stilling."

Den energi viste sig at findes i en menneskelig form, som kom til syne under en studietur til Lyon i 2003.

Mandskab på dækket

"COWI havde en medarbejder med på den studietur, og hun havde altså nogle kompetencer, der var helt usædvanlige. Hun kunne få hele flokken af deltagere til at gå den skrupforkerte vej gennem Lyons gader, uden at stemningen blev dårlig", fortæller Erik Jæger.

Medarbejderen hed Henriette Sofie Larsen. Hun er i dag direktør for Byens Netværk, og meget få taler om Byens Netværks udvikling uden at nævne Henriette Sofies rolle.

"Hun havde de menneskelige egenskaber, der skulle til. Hun kunne samle mennesker og få dem til at føle sig velkomne. Og så gav det overhovedet ikke mening for hende at bruge ord som høj og lav i forhold til mennesker. Den branchefaglige viden besad foreningens medlemmer, arrangementsudvalg og bestyrelse. Men der var brug for en, der kunne binde enderne sammen og gå i front for foreningen."

Historien om, hvordan sekretariatet først var bemandet med en kvart stilling, så en halv, så en hel, to, tre, fire og til sidst fem stillinger plus studentermedhjælpere, kan man læse et andet sted i denne bog. For Erik Jægers

Perfektion

...bemærkes ikke. Det gør til gengæld umage, interesse og venlighed.

Sådan gør vi i Byens Netværk

arbejde som formand kom Henriette Sofie til at betyde, at der konstant var en, der kunne holde gryderne i kog. Og det kom også til at betyde, at en del af netværkets udvikling kom til at tage ekstra farve af hendes udadvendte tilgang i samspil med bestyrelsens beslutninger og blik på de faglige strømninger.

Partnerskaber

Vi skal lige tilbage til øjeblikket, hvor Henriette Sofie var blevet spottet som redning. Hun var jo faktisk ansat i COWI, og Byens Netværk ville oven i købet snart være uden adresse til sin kvarte stilling.

Der er flere, pludselige tilfældige sammenfald i tiden, der var med til at få hele det organisatoriske puslespil til at gå op, der var nogle større kræfter på spil.

Rundt omkring i byggebranchen var der afdelinger og hele virksomheder, der var begyndt at gå anderledes til ledelsesopgaverne. Hos COWI havde afdelingschef Per Frølund Thomsen indført nye ledelsesmetoder, der var baseret på en helt anden tilgang til ressourcer end den klassisk hierarkiske og meget strengt funktionsopdelte, der var almindelig i byggebranchen. Her blev der i langt højere grad arbejdet med inddragelse af medarbejdere og tværgående samarbejde. Netværk og relationer blev integrerede dele af hele salgsarbejdet, og udviklingsarbejdet blev i høj grad baseret på udveksling via mennesker i og uden for organisationen.

Der var altså mange faglige årsager til, at Per Frølund Thomsen var gået aktivt ind i Byens Netværk, hvor han var medlem af bestyrelsen. Den måde, han udviklede afdelingen i COWI på, var spritny, og i Byens Netværk fandt han sparring og indsigt og netværk, han kunne bruge. Så hans afdeling havde brug for Byens Netværk. Og Byens Netværk havde som bekendt brug for nogen, der ville indgå samarbejde og skaffe både liv og faktisk også et skrivebord til sekretariatet.

Per overvejede, om han kunne bidrage, og Erik Jæger håbede, at Henriette Sofie kunne se, hvor rigtig hun var til at bemande den kvarte stilling. Og Henriette gik i sit stille sind og drømte om et arbejde med flere udadvendte funktioner. Den gordiske knude gik op i samme øjeblik.

Det er noget usædvanligt, at en stor ingeniørvirksomhed afgiver et kvart skrivebord til en nonprofit-forening, men reelt er det en tilfældig eller ikke tilfældig gentagelse af historien, som den udspillede sig i 1995. Dengang var Rasmussen & Schiøtz nemlig vært for sekretariatet i en periode, mens det fandt et sted at slå anker, og dengang var det også en ildsjæl i virksomheden, der sagde ja til at lægge arbejdstid i projektet.

"Ægte udvikling kan ikke finde sted, hvis man er optaget af at beskytte sin position og skærme af."

Erik Jæger

"Byens Netværk gik ret godt i tråd med vores forretning på det tidspunkt, og det lod sig gøre, fordi det kunne løbe rundt", fortæller Per Frølund Thomsen. "Men selvfølgelig skulle foreningen finde en anden adresse på et tidspunkt. Ellers ville det jo risikere at fremstå som COWIs netværk, og det var absolut ikke hensigtsmæssigt. Foreningen skulle have sin egen plads for at få udfoldet sit potentiale."

Balancegang

Med Henriette Sofie som sekretariatsleder begyndte medlemstallet at stige. Det frigav ressourcer til, at antallet af arrangementer kunne øges. De mange nye faggrupper var begyndt at præge branchen, debatterne og udviklingen.

Kunstnere og kreative iværksættere, sociologer, journalister, fotografer og mange andre fagfolk formede tanker og idéer i en skønsom blanding med borgergrupper og meningsdannere med skarpe holdninger til arkitekturen, byggeriet, bydelene og historien.

Hidtil bestod netværkets medlemsskare af repræsentanter fra det, man traditionelt forbandt med byggebranchen: dem der byggede, dem der regnede, dem der tegnede, dem der bestemte, dem der betalte og dem, der lod bygge.

De nye impulser kom til at påvirke Byens Netværk, der gradvist udvidede kriterierne for, hvem der kunne samles under den nu orange paraply. Der blev givet grønt lys for leverandører af byggematerialer, for kunstnere, for formidlere og for alle de andre, der begyndte at dedikere deres arbejde til byens udvikling.

Og i 2007 kom en vedtægtsændring, hvor foreningen fjernede kravet om, at medlemmerne skulle kunne dokumentere erfaring med renoveringsarbejde. Nu blev byens udvikling rammen for foreningen.

Alle andre steder i omverdenen var mantraet omvendt, at man skulle spidse sin vinkel og indsnævre sin målgruppe så meget som

muligt. Så hvordan overlever man at foretage den modsatte manøvre? Erik Jæger fortæller:

"Det var også en svær balance, fordi der kunne opstå en risiko for, at netværket blev udvandet. At det simpelthen blev for vilkårligt og det faglige fællesskab for kunstigt. Vi kunne også se, at vi nok kom til at åbne en anelse for meget, da der på et tidspunkt kom et medlem til, der solgte julegaver. Men sådan er det med udvikling. Man må nogle gange lige møde kanten for at finde den."

Faglighed eller relationer

"Jeg har set netværket som en form for akse, hvor der på den ene side bliver givet plads til, at man kan udvikle relationer på tværs. Men det kan ikke stå alene. Det faglige indhold er det, der binder medlemmerne sammen. Det er det, man samles om at få nye perspektiver på."

"Selv så jeg det som en slags frikvarter, hvor man ikke skulle præstere, og hvor man ikke behøvede at være noget ved musikken, som det især dengang ofte var tilfældet i forhold til netværk. Omvendt skulle det kaste noget af sig i forhold til branchen som helhed."

Med ordet frikvarter henviser Erik Jæger til den kultur, der stadig er helt afgørende for Byens Netværk. Det er her, man skal kunne møde op som sig selv uden at forvente skjulte dagsordner, hierarkier eller krav om at skulle præstere. Det bliver kvalificeret ved, at der hele tiden er nogen, der er klar til at justere på tandhjulene for fortsat at sikre balancen mellem at være åben for alle og fagligt relevant på samme tid.

At turde slippe en succes

Erik Jæger trådte tilbage som formand i 2015, hvor Henriette Cajar på opfordring overtog stafetten.

"Man skal turde udvikle sig, og man skal også turde slippe en succes", siger han. Foreningen var kommet igennem sin endelige selvstændiggørelse og var klar til sin næste epoke som frivillig forening med et fuldt ud professionelt sekretariat.

"Man behøvede ikke at være noget ved musikken, som det især dengang ofte var tilfældet i netværk."

Erik Jæger

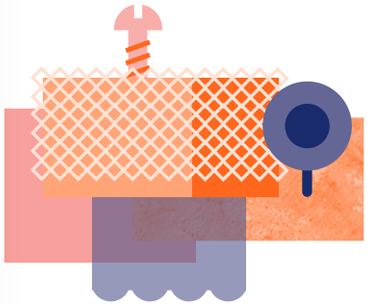

Apropos succes; Erik Jæger kommer i tanke om en episode fra sine tidlige år som formand:

"Der skulle være messe i Bella Centret. Byens Netværk havde vækstet en del, og aviserne var begyndt at skrive om os. Vi blev helt ærligt noget stolte, da arrangørerne henvendte sig med en invitation til at tale fra en af scenerne."

"Henriette Sofie og jeg knoklede for at få den præsentation på plads. Den skulle virkelig have alt, hvad den kunne trække. Så vi planlagde det sådan, at når vi gik på, så var det med Tina Turners *You're simply the best* for fuld udblæsning ud over hele salen."

Man kan godt fornemme, hvad de har set for sig: En scene med 250 tilhørere, der bliver blæst bagover og smittet af følelser af styrke og stolthed og glæde og liv, mens de åbner sig lykkeligt for nye tanker.

"Musikken startede, og vi trådte ind på scenen. Der sad syv mennesker. De fem var nogle, vi kendte, som var kommet for at bakke os op. Men vi holdt masken og indledte som planlagt med at bede tilhørerne hilse på deres sidemakker. Og så rejste de to, vi ikke kendte, sig og gik."

Historien er én af dem, man kan høre andre fortælle, når der fortælles om netværkets historie. Den blev også fortalt, da Erik Jæger trådte tilbage som formand. Når den fortælles i dag, er det med den form for latter, der blander sig ind og ud af ordene, mens historien dukker frem. Men på selve dagen var det vist ikke sjovt.

Det er igen denne særligt karakteristiske måde, man er og fortæller historier på i Byens Netværk. De sårbare, pinlige, famlende og svære øjeblikke er der side om side med succeserne. Ikke kunstigt. Ikke tungt. Ikke dramatisk. Bare som de er. Som et ekstra og særligt spillerum i kulturen.

Erik Jæger er uddannet ingeniør fra DTU. Indehaver af rådgivningsvirksomheden CONPHI. Bestyrelsesformand i Byens Netværk fra 2003-2015.

Balder Johansen:
Jeg har lært utrolig meget om mine egne fordomme

Balder Johansen
Daglig leder af LOGIK & CO. Medlem af Byens Netværks bestyrelse. Medlem af Byens Netværk siden 2010.

For mig har Byens Netværk nærmest været en slags læreplads med fri adgang til at forstå alle byggebranchens discipliner og mekanismer. Jeg har lært utrolig meget om mine egne fordomme. Jeg håber også, at jeg har været med til at udfordre et par af de gamle normer, man måske har glemt at stille spørgsmål til.

Jeg har skarpe holdninger til visse emner. Social ansvarlighed i byggebranchen er afsindig vigtigt for mig. Da jeg kom ud af skolen i 1980, var ungdomsarbejdsløsheden enorm. Der var ingen lærepladser, ingen fremtidsudsigter. På byggepladserne var det heller ikke godt. Det var dengang, man bare rev det gamle ned og byggede med hovedet under armen efter min mening. Der var virkelig meget alkohol, sexisme og racisme, og der manglede også faglig stolthed.

Da vi lavede LOGIK & CO., sagde vi nej tak til den verden. Jeg har det sådan her: Man opfører sig ordentligt, man bygger noget, man vil være bekendt, og man efterlader ikke nogen på perronen.

Men jeg har også sådan et bullshit-filter. Der er masser af ting, der bliver sagt og gjort i byggebranchen, som der er masser af argumenter for. Men det betyder ikke nødvendigvis, at der er en fornuftig forklaring.

Bæredygtighed for eksempel. Det formulerer alle noget om, men det er altså ikke ensbetydende med, at man reelt gør noget, fordi tallene ser rigtige ud i et regneark eller i en certificeringsordning. Så jeg tager diskussionen. Folk må gerne være lodret uenige med mig. Og hvis de så har fornuftige argumenter, tager jeg dem gerne til mig.

Byggeriet har så mange modsatrettede holdninger og gigantiske økonomiske interesser. Men det er det hamsterhjul, vi alle befinder os i. Så det giver mening at være nysgerrige på hinanden. Når man gider finde ud af, hvem der sidder inde bag jakkesættet overfor en, kan man lære ufattelig meget. Selvom vi arbejder i vidt forskellige grene af branchen for forskellige værdier, så opdager man jo, at der findes mange dejlige mennesker, der arbejder for noget, de tror på.

Jeg håber da også, at de andre tænker lidt over det, jeg siger. Men en god diskussion kan altså også noget.

Det siger medlemmerne

"Man får indsigt og forståelse for den måde, vi hver især arbejder og angriber tingene på. Her kan nye idéer og udvikling opstå."

Mathilde Lykke Bülow, Concise

Lars Anderskov, tidl. Keim Scandinavia

Stina Trojlsgaard, LivingLean

Birgitte Degener, Degener Byggerådgivning

"Det er et mangfoldigt netværk i øjenhøjde. Det er afgørende for byggebranchen, at forskellige fagligheder mødes på tværs, for udfordringer skal løses gennem stærke relationer."

Frederik Spanning, CREE Denmark

"Byggeriet har så mange modsatrettede holdninger, så det giver mening at være nysgerrige på hinanden. Når man gider finde ud af, hvem der sidder inde bag jakkesættet overfor en, kan man lære ufatteligt meget."

Balder Johansen, LOGIK & CO.

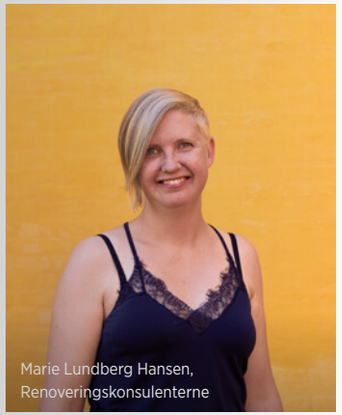

Marie Lundberg Hansen, Renoveringskonsulenterne

"Diversitet er ofte grundlaget for gode løsninger inden for byudvikling. Og der er god stemning. Både fagligt og socialt."

Ib Mogensen, Outsider

Peter Grooss, Groossartig

"Der er stor forskel på det juridiske sprog og det, der bliver drøftet på byggepladserne. Det giver derfor en helt anden indsigt at høre folk fra byggebranchen forklare ufiltreret om byggerierne med deres egne ord og oplevelser."

Alessandro Traina, Lundgrens

Netværk blev mere end et buzzword

Da medlemmerne i Byens Netværk i 2003 stemte for et navneskifte, var det et sekund før, det blev moderne at tale om betydningen af netværk alle vegne. ”Men selvom opmærksomheden har taget lidt af, har selve netværkstanken vist sig at hænge bedre fast, end modefænomener ellers gør”, siger netværkseksperten Charlotte Junge. Hun har også et bud på hvorfor.

Der var lidt delte meninger om navnet Byens Netværk, dengang medlemmerne lagde det gamle Center for Byrenovering bag sig. *Det siger ikke rigtigt, hvad det er*, står der med håndskrift på et papir fra arkiverne. Det er fra en workshop i 2003.

Andre har noteret det modsatte: *Et netværk kan favne alle* efterfulgt af et hak ud for det nye navn. Man kan ikke se, hvem der har skrevet kommentarerne, men der er mange, og det er tydeligt, at alle har ledt efter noget, der signalerede åbenhed.

I papirerne finder man også mange variationer over sætningen: *Det må ikke lyde som en loge*. Dét har der været bred enighed om. Og det er der stadig.

Ingen kunne selvfølgelig vide, at der snart ville blive udgivet bøger på dansk om at netværke, og at interessen for at se den erhvervsmæssige og faglige værdi ville blusse op.

Det havde de sådan set allerede taget fat på i praksis, de mennesker, der i 1995 stiftede foreningen under navnet Center for Byrenovering. (Og af det kan man lære, at der selv bag et godt og solidt kommunalt klingende navn faktisk godt kan gemme sig en formel, der bliver meget værd i fremtiden).

Gammel vin på nye flasker?

”På sin vis er netværk jo bare et ord for, hvordan mennesket altid har ageret. Om det er i fodboldklubben, i lokalmiljøet eller på arbejdspladsen, så indgår vi altid i netværk”, siger Charlotte Junge, der har rådgivet og trænet ledelser og hele virksomheder i at netværke siden starten af 00’erne.

Så var det nye buzz med netværk bare gammel vin på nye flasker?

”Ja, i den grad”, siger Charlotte Junge. Man aner, at nye flasker måske ikke er helt værdiløse her. En gammel vin skal jo også iltes, før smags- og duftstofferne træder frem.

”Vores tid har udviklet sig til at være meget individualistisk. Det har været meget vigtigt at kunne fremstå som en succes udadtil, få den høje uddannelse eller de rigtige titler i hierarkiet. Her har man gået og holdt kortene helt tæt på kroppen. Ikke af ond vilje. Måske snarere af frygt for at tabe i spillet om succes.”

”Men hvis man sidder på hver sin ø og beskytter hvert sit, vil man til sidst begynde at løbe i ring om sin egen akse. Der opstod i 00’erne et behov for at genopdage en større betydning

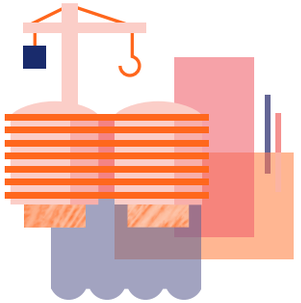

Folkemødet, 2019. Byens Netværk, Danske Arkitektvirksomheder og BL- Danmarks Almene Boliger holdt sammen en debat om byggeriets dilemmaer på BLs scene.

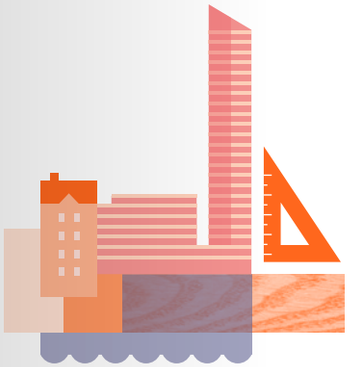

bag netværkets værdi. Internettet inspirerede nok til at få øje på muligheden. Men den direkte menneskelige kontakt slipper vi ikke uden om at tage os af."

"Det nye er nu, at netværk er en egentlig kompetence, man kan tilegne sig. Og der skal da nok være nogle, der siger: Jamen, det har vi da altid kunnet finde ud af. Og til det siger jeg: Nå, men tillykke med det. Så synes jeg, du skal se at komme i gang med at dele ud af det. Der er masser af mennesker, der først lige skal ud over komfortzonen."

Da netværkstanken fik ny ilt

Det var en større bølge, der var på nippet til at skylle ind over det professionelle landskab herhjemme i 2003. På Aarhus Universitet havde blandt andre Christian Waldstrøm forsket i fænomenet, og i 2004 udgav Abelone Glahn en bog om iværksætteri, hvor netværk for første gang i en dansk kontekst blev fremhævet som et redskab til at nå professionelle mål.

I 2005 udgav Charlotte Junge den første egentlige praktiske håndbog om netværk herhjemme. Den udkom på Jyllands-Postens Forlag og bar titlen *Netværk – vejen til målet*. Bogen handlede om netværkstanken i praksis og var fyldt med redskaber, der kunne bruges til at komme i gang med det her fænomen, alle talte om.

Er det udnyttelse af mennesker?

"Det kunne virke lidt skørt at sætte netværk på formel, men det var der behov for. Der var så mange, der spurgte mig, hvordan man egentlig gjorde helt konkret. Der var et virkelig stort behov for praktiske input og redskaber – at få sat arbejdet med netværk ind i en ramme", siger Charlotte Junge.

Bogen blev positivt modtaget, men der var også kritik. Netværkstanken har altså også potentialet til at provokere.

"Der var folk, der sagde: Sikke dog en omgang nepotisme. Hvor er det usympatisk at sætte det i system og have metoder til at udnytte sit netværk. Mit svar til det var: Hov, stop engang, det er slet ikke det, det handler om. Det handler om at dele viden og om at dele kontakter. Det handler om at lytte. Om at lade sig overraske af andres svar og at have modet til at række ud. Man løfter jo hinanden via netværk."

"I dag har vi en meget mere moden tilgang til det. Den kompetence udvikler vi jo hver for sig og sammen i takt med, at vi netværker i praksis."

"Der er stadig mennesker, der ikke er helt trygge ved det. Det har jo også været en

"Jeg troede faktisk, at interessen for netværk ville drive over."

Charlotte Junge

udbredt kultur, at man da så sandelig ikke skulle spørge om noget, for folk skulle da ikke tro, at man ikke kunne selv. Men når de så endelig knækker koden, er det jo som en helt ny verden, der åbner sig."

Learning by doing

Da Charlotte Junge startede sin egen netværksbaserede virksomhed i 2003 i Aarhus, var Byens Netværk i færd med at give selve netværket i foreningen den helt fremtrædende rolle.

Og da hun udgav sin første bog i 2005, var foreningens sekretariat ved at få sig sit første tætte kollegiale netværk via et samarbejde med Dansk Arkitektur Center. Energien fik et kæmpe løft i de omgivelser, har sekretariatets leder og dengang eneste ansatte, Henriette Sofie Larsen siden fortalt.

Charlotte Junge og Henriette Sofie krydsede ikke spor. Præcis som Charlotte Junge havde gjort det år forinden, var det learning by doing, der var foreningens metode. Men Byens Netværks historie ville sikkert kunne bruges, hvis Charlotte Junge en dag blev afkrævet dokumentation for, at netværkstanken, som hun i dag formulerer den, kan overleve buzzwords i medielandskabet på ubestemt tid.

Eller i hvert fald indtil videre meget længe. I 2020 fejrer Byens Netværk 25-års jubilæum, og Charlotte Junge er på vej med sin fjerde bog om netværk.

Hvordan netværk måske kan overleve

I den mellemliggende periode er det skyllet ind over landet med det ene nye begreb efter det andet. *Primadonna-ledelse, New Public Management, selvledelse, coaching, innovation, disruption*, you name it (og der er point, hvis du kan gøre det på engelsk).

Alt har skullet støtte en eller anden form for udvikling. Så hvorfor skulle lige netop netværkstanken være ekstra langtidsholdbar?

"Jeg troede faktisk også, at interessen ville drive over. Men sådan gik det heldigvis ikke. Netværk er meget mere end en smart metode, der skal løse et aktuelt behov. Det handler om mennesker, om samtale og om udveksling af kontakter. Det er mødet og vores forbundenhed med hinanden. Det er gennem ægte interesse, at gode relationer opstår. Derfor er netværkstanken i sin natur også bæredygtig."

"Det forklarer også, hvorfor flere af de rent kommercielle netværk, der især er kommet mange af de seneste 10 år, af og til har været lidt svære at få helt op at ringe."

"Hvis man bliver sendt af sted til et lukket kredsløb af fremmede for at få afleveret X antal visitkort eller for at få Y antal aftaler med hjem, så når man måske nogle KPI'er, men man netværker ikke. Et visitkort betyder ikke, at man har en relation."

"Man må af sted med en meget større åbenhed. Bringe sin personlighed i spil. Og man må tage sine egne interesser alvorligt."

Usikkerhed

Man ser det for sig. Yngre mand på vej mod fremtiden. Han er snart fortrolig med sin elevatortale. Den lyder næsten naturlig nu. Han står uden for døren til et fremmed møderum. Om lidt tager han i håndtaget. I dag vil han åbne sig og være helt sig selv. Der er bare det ved det…

Han synes ikke rigtigt, at han har så meget at byde på lige for tiden. Og han har aldrig rigtigt været den, der talte særligt meget i et selskab. Han aner heller ikke noget om de andre, der kommer. Han ved til gengæld alt om solenergi, om punk-musik og om at bakse med at finde sin rette hylde i organisationen.

Ville der være plads til ham i netværkets tidsalder?

"Mere end det. Den knapt så talende type kan nemt være den, der får allermest med hjem. Skal en udveksling være gensidig, skal der jo immervæk være nogen, der har evnen til at lytte. Og det kan sagtens vise sig at være helt andre interesser, end de rent faglige, der sætter noget vigtigt i gang."

"Evnen til at lytte kan den mere ekstroverte få kæmpe værdi ud af at træne. Den mere introverte skal så til gengæld ofte øve sig i at række ud og at få etableret kontakten."

"Pak idéen om at skulle performe og holde salgstale væk. Drop de skjulte dagsordner. Tænk hellere på, at det for det meste er, når vi sænker paraderne, at vi får de største gaver. Og de kommer ofte fra helt andre kanter, end vi selv havde troet."

I Byens Netværk siger de fleste, at det er det, man finder ud af ganske hurtigt. Det må skyldes, at der er opbygget 25 års erfaring, man kan læne sig op ad.

Charlotte Junge er selvstændig rådgiver, foredragsholder og forfatter indenfor virksomhedsudvikling, karriererådgivning og netværk. Har en HA fra Handelshøjskolen i København og en HD i Udenrigshandel fra Handelshøjskolen i Aarhus.

Hjerte-kammeret

I 2004 kom der stabil hjertelyd i Byens Netværk. Sekretariatets ansatte er mennesker, der hver især og sammen holder pulsen sund med stor forskellighed i det vidt forgrenede netværk.

Henriette Sofie Larsen, direktør for Byens Netværk.
Henriette var i 2019 nomineret til Estate Media Priserne i kategorien *Årets forbillede*.

Et guldæg i en papkasse

Med Henriette Sofie Larsen som sekretariatsleder fik Byens Netværk i 2004 en ny drivkraft og et nyt ansigt udadtil. Det blev skelsættende for foreningen, og Henriette Sofies historie er en vigtig brik i fortællingen om Byens Netværks gradvise professionalisering. Men det er også historien om den succes, der kan vokse via åbne og tillidsfulde relationer med jordforbindelse.

"Jeg vidste virkelig ikke, hvordan jeg skulle gribe det an. Byens Netværk lignede ikke noget andet i branchen, og jeg havde aldrig lavet den slags netværksarrangementer før. Og oven i det fik jeg ansvar for økonomi, studieture, medlemsrekruttering og alt, hvad der ellers hører til det at udvikle og drive en forening. Hvis jeg i 2004 havde set min nuværende stillingsbeskrivelse, ville jeg aldrig have turdet søge den! Men jeg tænkte: Hvordan ville jeg gøre, hvis jeg skulle holde noget hjemme hos mig selv?", siger Henriette Sofie Larsen, når hun tænker tilbage på sit møde med Byens Netværk.

Og den tilgang har ikke ændret sig siden dengang, hvor der kun var Henriette Sofie i en kvart stilling i sekretariatet med adresse hos COWI til at bistå netværkets medlemmer. Det skyldes ikke stagnation. Tværtimod er det stadig den tankegang, der er gældende i dag.

"Nærværet og den menneskelige kontakt er måske det vigtigste ved måden, vi driver Byens Netværk på. Jeg har tænkt meget over, om foreningen kan blive for stor til, at vi kan fortsætte på den måde. Men jeg tror faktisk godt, det kan lade sig gøre, uanset hvor mange vi er, fordi vi er meget bevidste om det."

"I dag har vi for eksempel så mange aktiviteter og netværksgrupper, at jeg langt fra er inde i dem alle. Men så er det Mathilde, Lisbet, Shuki eller Katja fra sekretariatet, som medlemmerne ser og kender, og de fører den tilgang videre i deres form."

Papkassen

Starten står krystalklart i hukommelsen. Det var lige før påske, og Henriette Sofie skulle hente en papkasse med foreningens dokumenter hos Byfornyelsesselskabet Danmark, som hidtil havde drevet foreningen. Kort efter sad hun alene med sin papkasse, mens hun prøvede at læse sig til, hvad det hele egentlig var for noget.

"Det så godt nok lidt støvet ud. Jeg sad med de her gamle brune protokolmapper og tænkte: Gud, kan man overhovedet stadig få sådan noget? Skal jeg sætte referaterne ind i sådan én?"

"Jeg vidste ikke helt, hvad jeg egentlig havde sagt ja til, men jeg kunne bare mærke, at det var rigtigt, og jeg var ikke et sekund i tvivl om, at jeg havde fået et guldæg, uden at jeg havde fantasi til at forestille mig, at det ville kunne blive så stort."

Henriette Sofies vej ind i Byens Netværk gik gennem hendes arbejde i COWI, som var medlemsvirksomhed. Hendes kendskab til foreningen var lille, og hendes første møde med netværket var på en studietur til Lyon i 2003, hvor hun selv var med som deltager. Og hun husker tydeligt, at hun i lufthavnen frygtede at være "uden for flokken", som hun siger.

"Der fik jeg heldigvis udfordret mine fordomme. Jeg fik simpelthen de sjoveste og mest interessante dage ud af den studietur. Det var fagligt, det var levende, det var morsomt, og det var uformelt. Selvom det var seriøst, var der virkelig plads til at være menneske."

Det må have været et af disse heldige tilfældige møder, man ellers kun læser om i damebladene. Dem, hvor mennesker mødes og noget særligt opstår. Kort tid efter blev Henriette Sofie spurgt, om hun ville drive sekretariatet og samtidig være foreningens ansigt udadtil. Hun tog springet og sagde ja tak på den betingelse, at hun måtte gøre det på sin egen måde.

"De gav mig virkelig meget spillerum. Jeg er stadig imponeret over den tillid, bestyrelsen viste mig." Og sådan startede en ny æra i netværkets historie.

Der er en første gang for alting

"Der var en lidt gammeldags måde at håndtere tingene på. For eksempel blev alting sendt ud i kuverter med frimærker på. De havde sådan et fint gyldent brevpapir, som de var meget glade for. Det måtte jeg altså ofre til fordel for mailinglister, for ellers ville jeg aldrig nå længere end til kopimaskinen. Og vi faxede årsregnskaberne, hvis der gik noget galt med posten. Det lyder som virkelig gamle dage, ikk? Det er altså kun 15-16 år siden."

Det er alle de første små skridt, der dukker frem i hukommelsen. Og det er også de små, og stadig større og større skridt, der kom til at sætte retning på hver eneste ting, der siden er sket.

Henriette Sofie kan huske nervøsiteten op til det første bestyrelsesmøde og lettelsen over den afslappede og venlige stemning bagefter. Hun kan huske oplevelsen af første gang en virksomhed skrev, at de ville tilbyde et arrangement til medlemmerne og organisere det hele ovenikøbet. Hun kan huske, hvordan hun fik kapret en studentermedhjælper til at tage med for at fotografere: "Næste dag sendte vi det ud på mail med en lille beskrivelse. Det var faktisk sådan nyhedsbrevene og reportagerne startede. Det var der ikke noget af dengang."

Hun kan også huske følelsen af at udfordre traditionerne, da hun tog direkte kontakt til foreningens daværende bestyrelsesformand, Erik Jæger, for at høre hans holdning til en sag. Det var måske ikke *comme il faut* dengang, hvor man kommunikerede mere i lige linje, "men Erik tog det pænt", ler hun.

Hvis man ser avisklip fra de følgende år, figurerer sekretariatslederen og bestyrelsesformanden for det meste sammen på billederne. Det er tydeligt at se, at de to i fællesskab fik opbygget et virkelig positivt samarbejde, der strakte sig helt frem til 2015, hvor Erik Jæger valgte at trække sig fra formandsposten.

Kan man kalde det at arbejde?

Historien om sekretariatets tidlige år viser også ind bag sløret til en branche, hvor rollerne var under forandring.

Temaet var transformation af vores by, da Byens Netværk i 2013 holdt konference og Netværksdag for medlemmerne.

"Nærværet og den menneskelige kontakt er måske det vigtigste ved måden, vi driver Byens Netværk på."

Henriette Sofie Larsen

I dag vil få nok undre sig over, at folk i byggebranchen mødes for at gå i dialog på tværs af fagligheder. Og med Byens Netværks knap 350 medlemsvirksomheder er der også noget, der tyder på, at byggebranchen i dag er helt med på, at netværk giver mening.

Det var ikke nemt at få øje på for alle og enhver i 2004-05. Rundt omkring blev der set lidt skævt til det at netværke i en branche og tid, hvor alt var mere siloopdelt mellem funktioner og roller.

"Allerede dengang lå det bestyrelsen meget på sinde, at foreningen ikke kun var for direktører. Vi skulle have arrangementer, hvor alle lag af virksomhederne kunne mødes. Det har ikke ændret sig. Men dengang gjorde man ikke sådan ret mange steder i byggebranchen."

Dengang hed det *repræsentation*, når man tog ud for at vise ansigt uden for organisationen. Eller at man *plejede sine forbindelser.* Og det var næsten givet, at man enten havde en høj stilling i organisationen, hvis man ikke var sælger. Et netværk som Byens Netværk, som ikke var et salgsnetværk, og hvor folk var ligeglade med, hvilke stjerner, man havde på skuldrene, "det var altså lidt mærkeligt for nogen. Især at det var et arbejde", som Henriette Sofie husker det.

"Jeg aner faktisk heller ikke, hvordan jeg fandt den krog, jeg kunne hænge min hat på. Jeg tog bare Byens Netværk med mig alle steder. Jeg sagde navnet i hver anden sætning til enhver, der gad at høre på mig. Jeg rakte ud til folk, jeg stødte på, og jeg begyndte at foreslå, at vi måske skulle lave et eller andet sammen."

"Og så kom følelsen af, at det her, det kunne jeg godt blive god til. Da jeg fik den første indmeldelse fra et nyt medlem, var jeg ikke til at skyde igennem". Med udgangen af 2005 var medlemstallet fordoblet.

Byens Netværk gifter sig

Helt karakteristisk for Byens Netværk handlede det ikke om blær eller branding, da foreningen havnede i armene på Dansk Arkitektur Center (DAC), som gav vigtig næring til foreningen i de næste 10 år. Forholdet startede, da Henriette Sofie gennemgik medlemsoversigten og opdagede, at DAC af en eller anden grund ikke skulle betale kontingent.

"I mit hoved var de lidt finere. Der var sådan et skær af noget særligt derinde. Men jeg kunne stadig ikke forstå, hvorfor de ikke skulle betale kontingent. Jeg kunne godt se, hvad de kunne få ud af Byens Netværk. Men hvad kunne medlemmerne så få ud af DAC?". Det måtte undersøges, og Henriette Sofie kontaktede DAC.

Den første kontakt førte til et samarbejde om et debatarrangement om højhuse. Van Egeraat havde tegnet et forslag til et højhus på Krøyers Plads, og vandene var mildest talt delte. Arrangementet blev besøgt af flere, end netværket nogensinde havde oplevet før.

Det næste møde blev skæbnesvangert. DACs administrerende direktør Kent Martinussen

havde lagt mærke til Byens Netværk og inviterede Henriette Sofie på frokost.

"Det var et skønt møde. Han stillede mig blandt andet en del spørgsmål om medlemsstatistikken og medlemsvirksomhederne, og jeg havde ikke hurtige svar på alle detaljerne. Så sænkede han stemmen og sagde dæmpet: Sådan noget skal du vide."

Der var heldigvis en del synergi at få øje på. DAC var i udvikling og i færd med at bygge broer mellem arkitektbranchen og andre brancher. Byens Netværks sekretariat var nu vokset fra en kvart stilling til tre fjerdedele af en fuldtidsstilling og havde stadig til huse hos COWI. Men tiden var til noget nyt.

Så i januar 2006 flyttede sekretariatet ind i Dansk Arkitektur Center i Strandgade. Nu med to papkasser.

"Det var en virkelig stor ting! Pludselig sad jeg omgivet af ligesindede i en kreativ organisation. Jeg fik for eksempel et virkelig værdifuldt samarbejde med Copenhagen X, som jo lavede meget af det samme som os, bare til en anden målgruppe. Det netværk jeg fik der, har jeg stadig stor glæde af."

"Det var også her, at Kent lærte mig, hvordan Udenrigsministeriet kunne hjælpe, når vi arrangerede studieture. Vi fik i det hele taget så mange nye tråde, vi begyndte at kunne trække i. Og samtidig var der masser af inspiration og kollegial sparring at hente fra DAC."

"Vi var jo forskellige fra DAC. Jeg var der for vores medlemmer og refererede til Byens Netværks bestyrelse. DAC løste blandt andet opgaver for ministerierne og Realdania. Men den kontrast har også været med til at gøre

det mere tydeligt, hvad vores force var. Så vi kom til at stå meget stærkere de år."

Den der tro på netværk og forskellighed og tværfaglighed, den virker vist også for ansatte i sekretariater.

Syv-årskrisen
De fleste ved, at den kommer: syv-årskrisen.

I 2012 var der så meget gang i Byens Netværk, at det var tid til et sats. Der skal aktiviteter til, for at medlemmerne oplever værdi og ønsker at blive. Der skal flere forskellige typer aktiviteter til, når der er flere forskellige typer medlemmer. Det kræver flere hænder. Flere hænder kræver flere medlemmer. Og det kræver igen flere aktiviteter.

"Jeg havde ikke fantasi til at forestille mig, at det ville blive så stort."

Henriette Sofie Larsen

Den Grå Hal på Christiania, 2011

Foreningen satsede. Mathilde Vestergaard Schjerning blev fuldtidsmedarbejder nummer to i sekretariatet. Blandt de nye tiltag var tre netværksgrupper. Der kom flere arrangementer til. Året efter blev der for første gang holdt en heldagskonference, Byens Netværksdag, i Dansekapellet i Nordvest. Netværket blev større. Og trøjen begyndte at stramme lidt over skuldrene.

"Det begyndte at blive svært at være en selvstændig enhed i DAC. Jeg var jo ansat der, men havde også min egen medarbejder. Og hvis vi for eksempel fik behov for en studentermedhjælper, havde vi ikke selv pladsen at råde over."

"Vi var i vækst og var nu to, der arbejdede fuld tid for Byens Netværk, så det var begrænset, hvad vi kunne tilføre DAC af ekstra værdi uden at bremse vores egen udvikling."

Tiden var inde. Byens Netværk måtte stå selv. I 2014 flyttede sekretariatet ud af DAC og ind i lejede lokaler hos Byggeriets Evalueringscenter på kvisten i Strandgade. I den følgende tid var bestyrelsen spændt virkelig hårdt for med at skrue en ny organisation sammen.

I 2015 var skilsmissen en realitet. Byens Netværk blev sin helt egen.

En ny start

"Det var meget større, end jeg havde forestillet mig. Pludselig havde vi egen økonomi, egne kontrakter, egne pensionsordninger, forsikringer, egen printer... alting."

Der var en anden alvor i overgangsperioden. Bestyrelsen arbejdede i maskinrummet. Der var meget, der skulle formaliseres. Funktioner og roller skulle defineres på ny. Det var en organisation med arbejdspladser, der var ved at blive bygget op.

Og så faldt det på plads.

"Det var fuldstændig fantastisk. Min egen rolle blev en anden, for de administrative funktioner lå nu alle sammen hos os selv. Ansvaret var større. Vi var herrer i eget hus. Men følelsen var næsten den samme, som da det hele startede for mig i 2004. Et stort nyt åbent land i en virkelig god forening."

Tempoet stiger

Da den nye organisation var faldet i hak, valgte Erik Jæger at runde af som formand. På opfordring overtog Henriette Cajar posten, og Henriette og Henriette Sofie er blevet et nyt makkerpar i foreningens historie.

I 2015 blev Lisbet Fibiger den tredje fuldtidsansatte i sekretariatet. Det gjorde det muligt at skrue op for netværksgrupper, debatter, arrangementer og podcasts, der er vokset i antal og faglig bredde lige siden.

I 2018 flyttede Byens Netværk ind i Fæstningens Materialgård, som en del af BLOXHUB.

Det var også i 2018, at Shuki Foighel kom til i sekretariatet og fik hele administrationen sat på endnu glattere skinner. Og i 2019 kom den femte fuldtidsansatte, Katja Beck, ind ad døren. Byens Netværk har skruet op for

"Det bliver så godt, som vi alle sammen gør det til."

Henriette Sofie Larsen

aktivitetsniveauet i et omfang, der er større end nogensinde med støtte af to studentermedhjælpere, en i København og en i Aarhus.

Eftertanker

Hvis historien skal have en morale, må det være: Når mennesker mødes, kan papkasser blive til guldæg.

Der er tusindvis af mennesker, der gennem årene har været med til at præge Byens Netværk. Medlemmer er kommet, medlemmer er rejst, og medlemmer er kommet tilbage igen. Der har været samarbejdspartnere herhjemme og ude i verden. Foreningens bestyrelsesmedlemmer og arrangementsudvalg har formet udviklingen, alt imens byen

Byens Netværk på tur til Folkemødet i 2019.
Fællesspisning i BLs Dome.

og byggeriet rundt om foreningen også har taget sine enorme sving.

Nu sidder der ikke kun en kvart, men fem ansatte, der hver især har bragt noget forskelligt med sig ind i netværkets sekretariat for at servicere de mange og forskelligartede medlemmer. Hvad har ikke ændret sig?

"Det er nok det samme, som jeg selv oplevede allerførste gang, jeg mødte folk fra netværket på den studietur. Det er nærvær og interesse for andre mennesker, der er hovedingrediensen. Det her med at respektere andre mennesker og at gøre sig umage."

"Et langt stykke ad vejen er det faktisk medlemmernes fortjeneste. De møder op og interesserer sig – både for det, de ser og de mennesker, de møder. Medlemmerne er virkelig stærke kulturbærere."

Henriette Sofie kommer i tanke om engang hun skulle til et arrangement i Udenrigsministeriet. Hun husker, hvordan hun ikke orkede, og at hun sad og fandt på opgaver på kontoret, der vist nok hastede virkelig meget. Hun kendte ikke et øje, der skulle til den reception.

"Jeg tog mig sammen og kom af sted. Jeg var totalt høj bagefter. Jeg havde mødt den ene efter den anden, der havde givet mig så mange kontakter til vores kommende studieture."

"Det gav mig sådan en stor respekt for de medlemmer, der kommer til vores arrangementer, for de har det garanteret nogle gange på samme måde. I dag er jeg nok mere taknemmelig, end jeg er overrasket over, hvor meget andre mennesker har lyst til at dele."

"Men der er én ting, der stadig kan overraske mig fuldstændigt: Det er hvor mange fag, der er involveret, når der bliver bygget by. Det bliver ved med at komme bag på mig."

I 2018 flyttede Byens Netværks sekretariat fra det gamle pakhus i Strandgade og ind i BLOXHUB, hvor sekretariatet i dag har til huse i Fæstningens Materialgård.

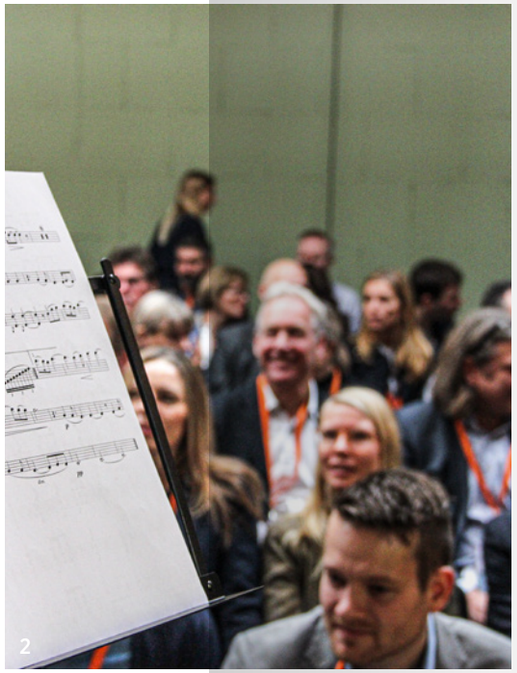

1 Nytårskur i det gamle Glyptotek på Carlsberg, 2020. Tobias Trier
2+5 Byens Netværksdag på Pladeværkstedet, Refshaleøen, 2017 Copenhagen Phil
3+6 Nytårskur på VEGA, 2018. Freddy And The Phantoms
4 Nytårskur på Hotel d'Angleterre, 2014
7 Nytårskur på The Lab, 2017 Nana Jacobi
8 Nytårskur i Filmbyen, 2015

Erik Svanemose:
Med musik er der højere til loftet

Erik Svanemose
Selvstændig rådgiver. Medlem af Byens Netværks arrangementsudvalg. Medlem af Byens Netværk siden 1995.

Der er masser af branchefællesskaber og muligheder for at få faglig indsigt i dag. Byens Netværk er bare det sted, hvor der er højest til loftet.

Jeg er uddannet tømrer, bygningskonstruktør og arkitekt og har arbejdet i byggebranchen siden 1958. Først i regi af eget firma. Senere hos Ecoterm under Rasmussen & Schiøtz og siden hos Skanska. Da jeg nåede pensionsalderen, fortsatte jeg som selvstændig rådgiver i entreprenørbranchen, fordi jeg bare ikke kan lade være. Det er det samme med Byens Netværk.

Min historie med foreningen går helt tilbage til begyndelsen i 1995, hvor jeg selv var involveret i nogle af de store renoveringsprojekter som for eksempel de helt tidlige eksperimenter med miljøløsninger i Hedebygade på Vesterbro. I Byens Netværk er der en ånd, som er helt særlig og umulig at sammenligne med noget andet branchefællesskab. Her er vi fagfolk, der deler indsigter, men vi giver også det ekstra personlige.

Men jeg var også pigtrådsmusiker i 60'erne. Derfor kan jeg selvfølgelig ikke skille musikken fra resten af mig, så det har jeg haft med mig ind i netværket. Der er intet som musik og sang, der kan få mennesker til at slappe af og blive sig selv. Når man står til en nytårskur og synger af fuld hals, ryger skuldrene helt ned. Det er jo ellers normalt, at man holder lidt ekstra på formerne og vil fremstå seriøs og professionel i faglige sammenhænge. Men når man giver plads til sang og musik, bliver vi mennesker. Det bliver meget lettere at tale sammen. Det giver sammenhold. Det giver plads. Og man bliver da glad!

Jeg kan for eksempel huske, at vi på en studietur til New York spiste på en af byens allerfineste restauranter en aften. Det var et af de her steder, hvor ingenting er tilfældigt, og alt går korrekt og rigtigt til. Jeg slog på glasset, og det vakte selvfølgelig lidt opsigt. Og så slog jeg tonen an. I Byens Netværk, der rejser vi os op, når vi synger. Når man står op, kan man synge ordentligt igennem. Så det gjorde vi. Alle i Byens Netværk rejste sig, og så sang vi.

Det havde de godt nok ikke set før. Men stemningen spredte sig i hele lokalet. Kokke og tjenere kom ud med grydelåg, og taget rejste sig på den restaurant den aften.

Det siger medlemmerne

“Byens Netværk giver mig mulighed for at fastholde min faglige baggrund som ingeniør, og det giver mig adgang til indsigt på tværs af byggebranchen og i forhold til fast ejendom.”

Majken Hammer Sløk, Realkredit Danmark

“Der er altid god energi i at mødes på tværs af brancher. Debatterne bliver bedre, og man får flere vinkler.”

H.C. Jensen, City Tekniq

“Der er masser af branche-fællesskaber og muligheder for at få faglig indsigt i dag. Byens Netværk er bare det sted, hvor der er højest til loftet.”

Erik Svanemose, CG Jensen

Claire Callaghan Olsen, DAB

“For os er det utrolig vigtigt at være medlem af Byens Netværk, da vores virksomhed sætter relationen mellem os, vores kunder og samarbejdspartnere meget højt – og de rammer skaber Byens Netværk.”

Henriette Cajar, SINUZ

Jesper Strudsholm, Talking Spaces

“Jeg får mulighed for at følge med i branchens udvikling. Desuden opstår der bedre sammenhold og adgang til vidensdeling på tværs af de forskellige fagligheder.“

Terese Sløk, Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen

“Vi var vel pionerer dengang, vi stiftede foreningen. Det var en helt særlig tid.”

Inge-Marie Gotil, tidl. BRFkredit

Christian Wittrup, Lendager Group

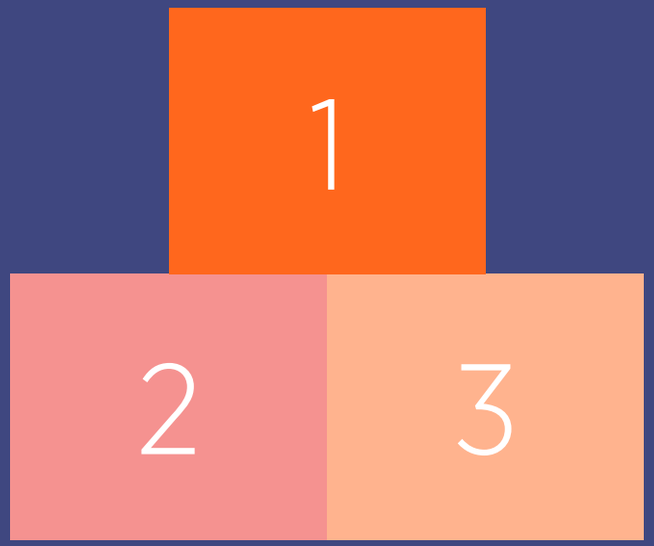

Positioner

... handler ikke om titler
men er et andet ord for holdninger.

Sådan gør vi i Byens Netværk

Christiansborg Slotstårn, 2009

Crowne Plaza, 2009

Viden & inspiration

Medlemmer af Byens Netværk kan få ny inspiration og viden om byens og branchens udvikling.

50

Arrangementer

Byens Netværk laver cirka 50 faglige, sociale og kulturelle arrangementer om året.

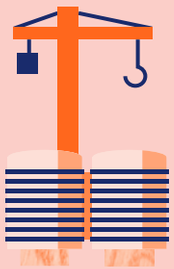

Byggepladsbesøg

Besøg til ny, transformeret og restaureret arkitektur og ingeniørkunst

Besøg til nye bydele og udviklingsområder

Byvandringer

Byens Saloner

Studieture

Nytårskur

11

Netværks-grupper

Byens Netværks netværks-grupper er en mulighed for at styrke relationen til kolleger i branchen og gå i dybden med temaer og udfordringer, som relaterer til byggeriet. Alle grupper er tværfagligt sammensat og består hver især af 15 personer, som mødes fem gange årligt.

Aarhus

- Byens Strateger
- Byens Udvikling
- Din, min og vores by

København

- Byens Strateger I-III
- Byens Talenter I-II
- Bæredygtighed i Byen
- Din, min og vores by
- Byen Kommunikerer

Digitalt

Byens Podcast

Interviews med branchens aktører om aktuelle emner, der optager medlemmerne og samfundet.

Byens Klumme

Faglige vinkler på tværs af byggebranchen skrevet af medlemmer eller gæsteskribenter.

Byens Stafet

Spørgsmål fra medlem til medlem om byens og byggeriets udvikling.

Byernes netværk

Foreningens liv voksede op mellem Københavns gamle teglsten, men kom til at handle om emner af betydning for mange andre byer og lande. Mens hele verden er kommet tættere på, har Byens Netværk bevæget sig stadig længere ud.

Den tidligere Flyvestation Værløse, 2019. Udsigten ud over bofællesskabet Mageløse set oppe fra det gamle kontroltårn.

Christiania, 2009

Pauser

... er vigtige. Relationer vokser,
når de får lidt ekstra tid.

Sådan gør vi i Byens Netværk

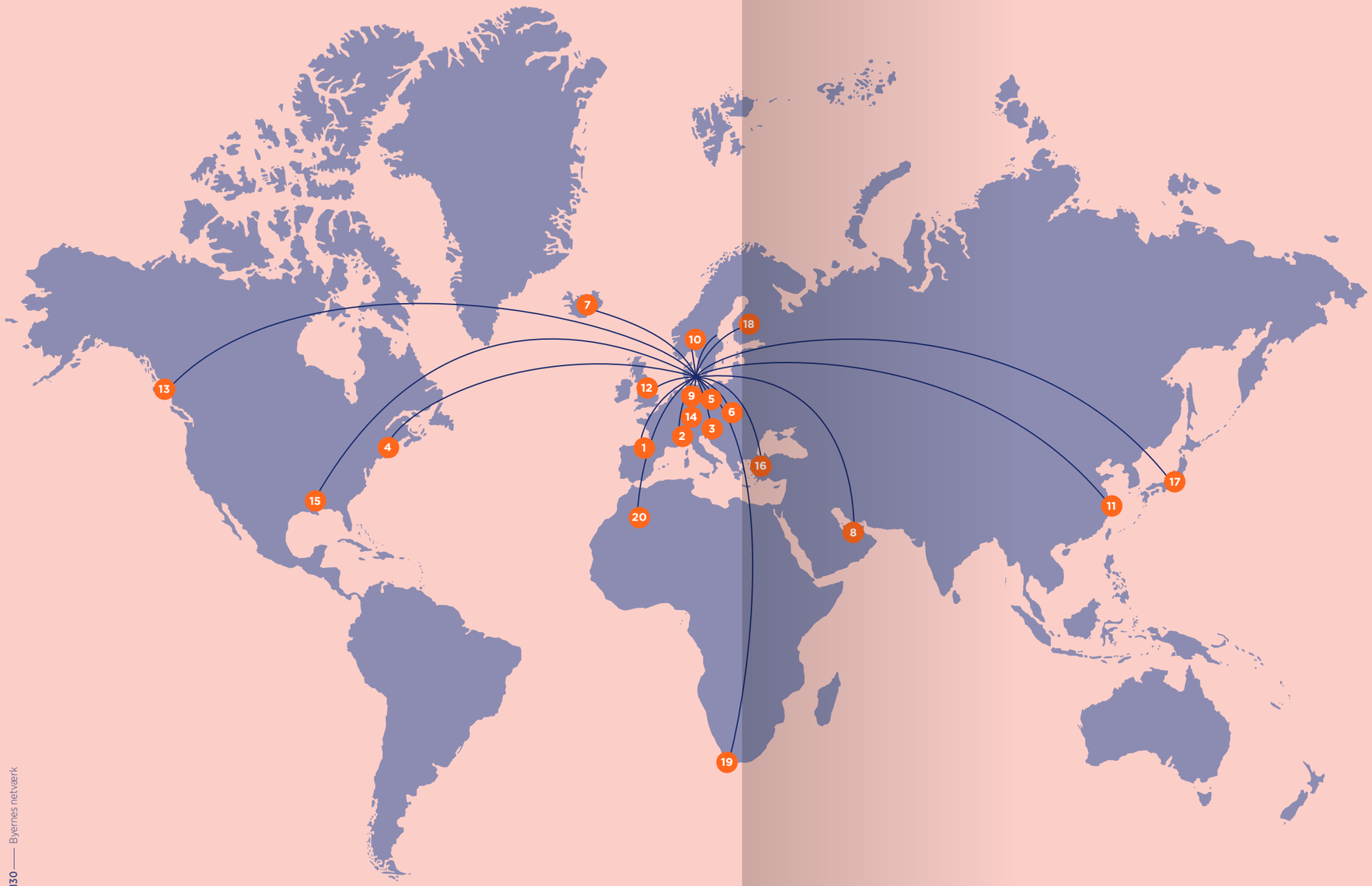

Studieture

1. Bilbao (2001)
2. Lyon (2003)
3. Budapest (2004)
4. New York (2005)
5. Berlin (2006)
6. Krakow (2006)
7. Island (2007)
8. Dubai (2008)
9. Hamborg (2008)
10. Oslo (2009)
11. Shanghai (2010)
12. London (2011)
13. Vancouver (2012)
14. Lyon (2013)
15. New Orleans (2014)
16. Istanbul (2015)
17. Tokyo (2016)
18. Helsinki (2017)
19. Cape Town (2018)
20. Marrakech (2019)

"We shared personal experiences of loss, displacement, and rebuilding."

John F. Fay, Honorary Consul på det danske konsulat i New Orleans

Verden trækker

Den allerførste studietur i Byens Netværk blev arrangeret i 2001. Rejsen gik til Bilbao, hvor Frank Gehrys Guggenheim-museum havde vist sig at fungere som en effektiv dynamo for en ny vækst i byen. Studieture i branchen var ikke usædvanlige, men det var nok lidt usædvanligt, at flere forskellige fag slog sig sammen for at studere by.

Siden er det blevet til rejser over hele kloden. Ambassader, konsulater og netværkets kontakter hjælper foreningen helt tæt på og langt ind bag byens facader. I Istanbul, Vancouver og New Orleans, for bare at nævne nogle, har byens historier ikke kunnet undgå at sætte spor, der er blevet i deltagernes bevidsthed mange år efter.

Hvis der er en forside, er der også en bagside. Den erkendelse er med, når netværket rejser ud. Verdens byer skal ikke kun opleves gennem vellykket arkitektur og visionære byplaner. Bagsiderne skal også med. Som da orkanen Katrina ramte New Orleans og efterlod en by, der ikke skulle bygges, men genopbygges. Hvor byens danske konsul fortalte sin personlige historie om flugten ud af byen, og om hvordan alle lyde og fugleflø jt forsvandt. De fysiske og mentale ar var stadige tydelige, da netværket besøgte byen ni år efter katastrofen, og det gjorde indtryk. Gæstfriheden var dog intakt. Konsulen og hans kone inviterede Byens Netværk til cocktailparty. De danske deltagere havde fået besked på at medbringe en værtindegave hjemmefra. Det gjorde indtryk den anden vej.

John F. Fay, Honorary Consul på det danske konsulat i New Orleans fortæller:

"In November 2014 I had the pleasure of hosting approximately 50 members of Byens Netværk in New Orleans as part of their annual study tour that year. Nine years earlier, the people of New Orleans suffered the devastation of Hurricane Katrina and the Network chose our city to learn about New Orleans and our experiences from that destructive storm. During our seven days together, we visited areas of the city that were devastated by the storm, some of which still had not been rebuilt."

"Some days we learned about the geographic susceptibility of the city to flooding from tidal surges brought on by heavy storms, and the infrastructure we built to help manage our constant struggle with water."

"We shared personal experiences of loss, displacement, and rebuilding. And we celebrated New Orleans' unique charm and great food. I made many new friends that week, several who still keep in touch; and some who have been back to visit."

"My week with Byens Netværk and the friendships that grew from our time together are among my most rewarding experiences I have had as an Honorary Consul for Denmark."

At rejse ud handler ikke kun om at komme hjem med inspiration, gensidig forståelse og nye idéer. Det handler også om at knytte relationer – både med dem, man rejser med og dem, man besøger. Om umage og åbenhed. Og om at turde vise både de glittede facader, vellykkede byrum og de rå bagsider.

Faces of New Orleans. Fotos af Bastian Junker, der deltog på Byens Netværks studietur til New Orleans i 2014.

1+3+7 Istanbul, 2015
2 Helsinki, 2017
4+8 New Orleans, 2014
5 Marrakech, 2019
6 Tokyo, 2016

1+7 Istanbul, 2015
2+3 Vancouver, 2012
4 Island, 2007
5+6+9+10 Cape Town, 2018
8 Hamborg, 2017

Rita Justesen:
Vi lærte ved at tale sammen

Rita Justesen
Chef for Planlægning & Bæredygtighed i By & Havn. Tidligere arkitekt og chefkonsulent i Københavns Kommune, Center for Bydesign. Medlem af Byens Netværk siden 2007.

Vi havde ingen erfaring med at udvikle by i den skala herhjemme, da alting begyndte at tage fart op mod årtusindeskiftet. Derfor blev det også af stor betydning, at man begyndte at indhente perspektiver udefra.

Det er i den sammenhæng vigtigt at huske på, at København var hårdt trængt økonomisk. Der var ingen, der ville investere i byen.

Over et par årtier var indbyggertallet faldet med næsten 300.000 mennesker. Og oven i det forsvandt mange arbejdspladser i takt med, at industrien flyttede ud. Så det med at udarbejde store velfungerende helhedsplaner for helt nye bydele, skulle vi udvikle helt nye metoder til og traditioner for.

Der var også mange, der var skeptiske over for nogle af de satsninger, der blev sat i værk. Metroen var især noget, mange havde svært ved at se for sig, fordi der jo blev bygget en linje ud mod det Ørestad, som de færreste havde et forhold til dengang. Det samme med havnen, som dengang lå langt uden for københavnernes bevidsthed. Det var som en bagside af byen. Her var potentiale for en enorm af transformation, og der var utrolig meget viden, der skulle opbygges på tværs af mange fag.

De første planer var ret banale, men man er jo blevet ved med at arbejde for at forbedre kvaliteten ved at undersøge og tale sammen og hente inspiration og erfaringer fra aktuelle projekter.

Det første og største eksempel er Sluseholmen, som blev udviklet med hjælp fra hollandske arkitekter. Mange af de unge danske arkitekter, der dukkede op på det tidspunkt, havde også arbejdet i bl.a. Holland, og det blev meget almindeligt at kaste blikket ud i verden, ligesom udlandet begyndte at se mod København for inspiration. Det blev til en virkelig omfattende ændring af hele vores syn på byens udvikling. Det er enorme mængder viden og erfaringer, hele branchen har oparbejdet over en meget kort periode.

Herhjemme havde vi den fordel, at vi hurtigt fik mange fora, hvor man kunne mødes og tale sammen på tværs, både i snævre faglige kredse, men også i brede offentlige sammenhænge. I Byens Netværk er det karakteristisk, at der ikke er en bestemt agenda, der skal fremmes. Det giver et særligt frirum til at kunne tale og lytte på tværs af interesser.

Selv har jeg altid prioriteret at takke ja til at debattere. Det er en vigtig forudsætning for byens udvikling, at man stiller sig til rådighed for dialog. Vi bliver alle sammen klogere af at holde den ved lige.

Det siger medlemmerne

Thorbjørn Hansen, Kontraframe

"Det giver adgang til at se forskellige bygninger, som man normalt ikke selv ville se. Mangfoldigheden giver en bedre og bredere indsigt i branchen."

Per Marthin, Bosammen

"Vi har en forretning, og vi skal skabe resultater. Og den udvikling foregår via netværk. Ikke for at lave rævekager, men ved at udvikle kompetencer og relationer."

Per Krarup, 3E Byggeteknik

Ole Thomsen, OL Gulve

Julie Fraenkel, DTU

"Jeg skal ikke sælge altaner her, men det giver mig et frirum, hvor jeg kan drøfte dilemmaer. Man er blandt mennesker, der forstår branchen, og man kan tillade sig at være mere åben."

Søren Faebo, Altan.dk

"Vi mødes på tværs, inspireres, forundres og knytter nye bånd. Vi er en del af et fællesskab på tværs af byggebranchen."

Anne Mette Hjøllund

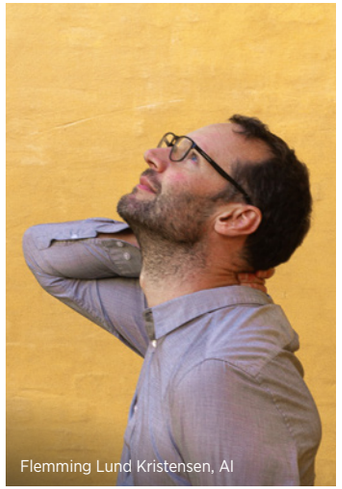
Flemming Lund Kristensen, AI

"For mig har studieturene betydet noget særligt. Især at opleve så anderledes og hårde forhold i byggeriet ude i verden har gjort mig dybt bevidst om, hvad vi har at værne om herhjemme."

Peter Rasmussen, tidl. AI

Anders Thanning, Kuben Management

Endelig klar til Aarhus

Man behøver ikke at løfte sig ret højt op i helikopteren for at se, at der lige nu skrives vigtig historie i Aarhus, og i 2019 blev en gammel drøm om at rykke netværket tættere på de jyske medlemmer til virkelighed.

Landets store byer, Aarhus, Aalborg og Odense, har i de seneste år været ramt af samme byggefeber som København. Og måske særligt i Aarhus har der været fart på, hvor helt nye bydele, boligområder og højhuse er stødt til, industrielle havneområder er lagt om, og en helt ny infrastruktur er under opbygning.

Byens Netværk satte i 2019 handling bag et ønske om at udvide netværkets aktiviteter til Aarhus. Aarhus Kommune meldte sig hurtigt ind for at blive en del af netværket og udveksle erfaringer og synspunkter på tværs af fag udenom de konkrete byggeprojekter.

Der er siden kommet flere virksomheder til, og medlemmer fra både øst og vest krydser gerne Storebælt for at deltage i arrangementer med nye foreningsfæller på tværs af landet.

Der er også etableret to netværksgrupper i Aarhus og endnu en er på vej. Både på arrangementerne og i netværksgrupperne bliver byens udvikling ivrigt diskuteret. Her bliver blikket løftet op fra ordrebøgerne, og der bliver stillet spørgsmål som: Hvordan synes vi, det går? Udvikler byen sig det rigtige sted hen?

Som Kirsten Anker Sørensen, koncernchef i LINK Arkitektur og medlem af netværksgruppen Byens Udvikling Aarhus, udtrykker det: "Der er både penge og følelser involveret i byudviklingen. Og så er der nogle hensyn, der er større end det. For eksempel bæredygtighed og social sammenhængskraft, hvordan løser vi det? Vi skal bygge med større samvittighed, og derfor er det vigtigt, at vi taler sammen."

Byens Netværk oplever at være blevet taget rigtigt godt imod i Aarhus. Tilgangen er præcis som i København. Nu foregår udvekslingen bare også mellem byerne på tværs.

Byens Netværk er alle byers netværk.

"Der er brug for seriøse netværk i byen, der som Byens Netværk samler folk på tværs og skaber forståelse, videndeling og tillid. På den måde får vi alle nuancer i spil og kan skabe værdifuld byudvikling, hvor helheden er i fokus."

Sarah Jarsbo, leder af Sydhavnens bylivskontor i Aarhus

1. Prismet (2001)
2. ARoS (2004)
3. Godsbanen (2012)
4. Isbjerget (2013)
5. Moesgaard Museum (2014)
6. Navitas (2014)
7. Dokk1 (2015)
8. Salling Tårnet (2015)
9. Den Gyldne Port, Gellerup (2019)
10. AARhus (2019)
11. Æggepakkeriet (2020)
12. Lighthouse (forventet 2022)

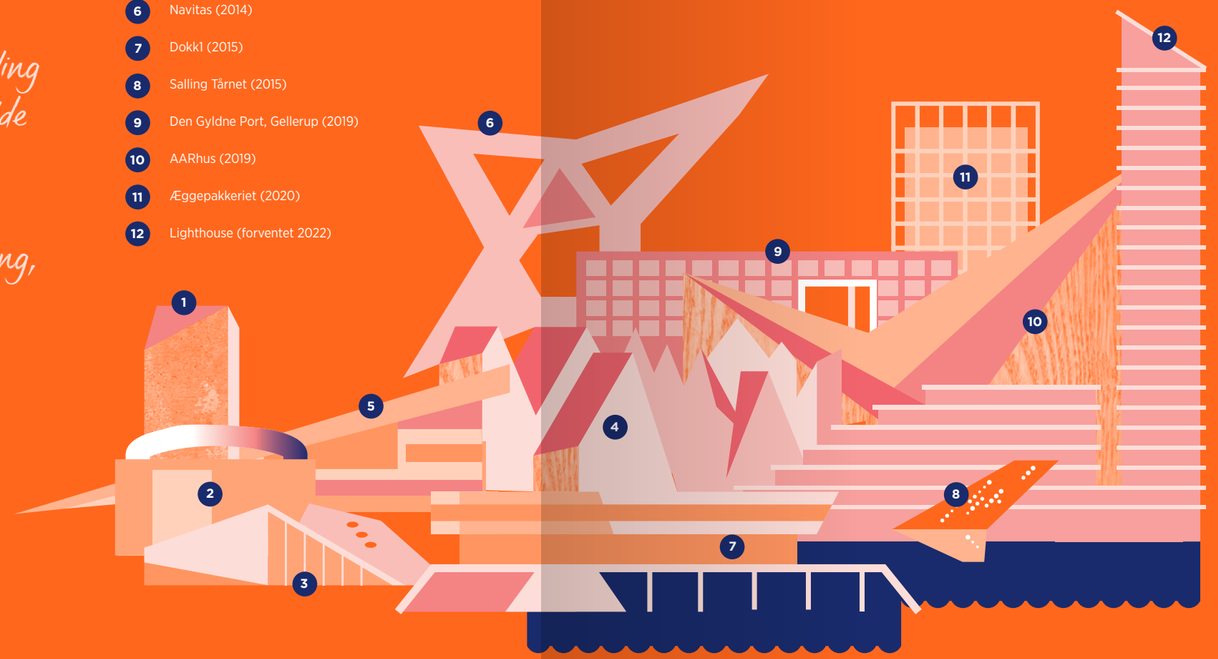

2010 2015 2020

Byens Netværk udvidede i 2019 med arrangementer og netværksgrupper i Aarhus.

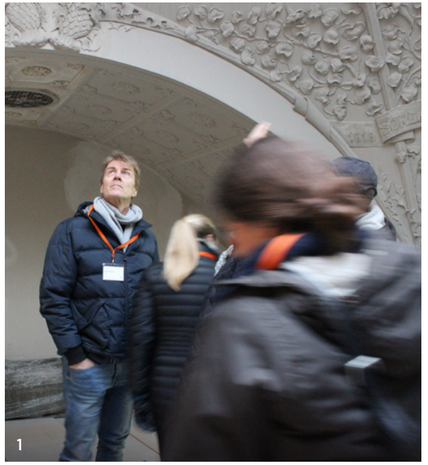

1+4 Smykkeskrinet, 2020
2 Gellerupparken, 2019
3+6 Maltfabrikken i Ebeltoft, 2020
5 Aarhus Ø, 2019
7 Æggepakkeriet, 2019

Mipim, 2019. Danske Arkitektvirksomheder og Byens Netværk inviterede branchen til debat om byggeri med merværdi.

Mipim-tid er netværkstid

Folk, der har været der, fortæller, at det er helt særligt at opleve Cannes forvandle sig op til Mipim. De fortæller, hvordan det summer af liv, når bymidten langsomt bliver fyldt op. Om solskin på fortovscaféerne og om forretningsklare folk, der ruller kufferter af sted for at indtage byen.

Hvert år sætter omkring 27.000 mennesker fra mere end 100 lande kursen mod Mipim, der er verdens største event for byggeri, ejendomme og bybranding. Hvor byens Palais des Festivals senere på året er ramme om filmbranchens gyldne palmer, gælder det nu *the building business* med Mipim Awards, netværksmøder, faglige oplæg og udstillinger fra alle bygge- og ejendomsbranchens verdenshjørner. Sammen tager man forskud på forretninger og forår.

Netværk er det naturlige omdrejningspunkt for alle, der er med, og i løbet af fire intense dage bliver kufferten langsomt tømt for visitkort, mens der samtales, udveksles og holdes kaffe- og debatmøder fra morgen til aften.

Blandt de mange programsatte begivenheder er der også plads til det uformelle og det uplanlagte. Effekten af at være mange mennesker samlet på ét sted over flere dage, hvor indkøb, madlavning og faglige deadlines ikke spænder ben, inviterer til en anden form for åbenhed. Glemt er stridigheder og kampe om opgaverne derhjemme – i fokus er den gensidige interesse, der skaber respekt mellem fagene, kitter nye forretningsforbindelser og sætter frø til nye idéer.

Byens Netværk på Mipim

Byens Netværk har været på Mipim siden 2004 og er sammen med ca. 1000 fagfolk og repræsentanter fra den danske byggebranche i Cannes for at netværke og møde nye kontakter.

"Vi er på Mipim, fordi vores medlemmer er der", siger Henriette Sofie Larsen. "Og så laver vi i bund og grund det samme i Cannes, som vi gør derhjemme, nemlig sociale og faglige arrangementer, debatter og netværksmøder på tværs. I 2018 og 2019 har vi afholdt den såkaldte Borgmesterstafet, som samler forskellige borgmestre fra Danmark til en dialog om udviklingen."

I bygningen Palais des Festivals udfolder det officielle konferenceprogram sig som et samlingspunkt for udstillinger og nationale stande med oplæg fra blandt andet arkitekter, byudviklere og kommercielle aktører.

"Vi deltager i så mange aktiviteter som muligt, fordi det giver os indblik i branchens udvikling. Og så knytter vi kontakter til relevante samarbejdspartnere, som vi kan bruge, når vi planlægger studieture."

Ud af puppen

Der er et buzz af businessklædte forretningsfolk i Cannes gader, men der er også plads til orange paraplyer og drinks på det lille hyggelige hotel Chanteclair, hvor Byens Netværk hvert år lejer halvdelen af værelserne og gør det til et netværkshotel under Mipim. Ud over den trygge netværkspuppe på hotellet hjælper Byens Netværk også mange danske deltagere med at skaffe logi rundt om i byen.

"Konceptet med netværkshotellet er, at vi hvert år sætter et nyt hold af gæster på hotellet, hvor vi blander Mipim-nybegyndere med erfarne Mipim-folk. Vi hjælper hinanden. Året efter er man udlært, og så kan nye folk flytte ind", forklarer Henriette Sofie.

Hun har været på Mipim i 17 år, og har i de sidste fire år fået følgeskab af Lisbet Fibiger fra sekretariatet. "Vi har skruet op for de faglige og sociale arrangementer, og vi kommer altid hjem med kufferten fuld af nye visitkort og hovedet fyldt med idéer til initiativer og rejser og begivenheder, som vi kan udfolde i andre sammenhænge."

"Mipim er levende netværk. Og derfor bliver det ekstra tydeligt, hvordan Byens Netværk er endnu mere levende og endnu mere netværk."

Thorbjørn Hansen, fotograf og indehaver af Kontraframe. Medlem af Byens Netværk og deltager på Mipim.

Mipim, 2019. Danske Arkitektvirksomheder og Byens Netværk inviterede branchen til debat om byggeri med merværdi.

Forskelligheder

For mange er forskellighed og mangfoldighed blevet en værdi, der skal værnes om. I Byens Netværk er forskellighed mere end det. Det er en vilje til at se verden, som den er eller at se verden, som den kan se ud i andres øjne.

Byvandring i Tingbjerg, 2019

Debatten bølger

Gennem de seneste 25 år er mængden af udfordringer i byerne og byggeriet kun taget til i omfang og kompleksitet. I Byens Netværk er det blevet spejlet i en stadig højere frekvens af faglige debatter, hvor medlemmer med ofte meget forskellige holdninger udfordrer og diskuterer aktuelle problemstillinger.

"Vi forsøger at følge de aktuelle dagsordener i branchen, og med det set-up vi har, kan vi relativt hurtigt tage handling på et emne og få kaldt til debat", fortæller Lisbet Fibiger, der har været sekretariatets primus motor for faglige debatter siden 2015. Her blev debatformatet Byens Saloner skabt, og i 2017 blev der fulgt op med podcasts, hvor gæster går i dybden med problemstillinger og nye tendenser i branchen.

At Byens Netværk er i stand til at reagere hurtigt på aktuelle emner blev især synligt, da landet lukkede ned i marts 2020 på grund af corona. Sekretariatet måtte arbejde hjemmefra, og adskillige planlagte arrangementer måtte udskydes. Der gik ikke mange dage, før Byens Netværk dukkede op i nyhedsbreve, på LinkedIn og Facebook med podcasts om, hvordan byggebranchen kunne manøvrere i den nye situation.

Nedlukningen af samfundet gjorde det samtidig ekstra tydeligt, hvor meget det betyder, at man mødes fysisk, taler sammen og ser hinanden i øjnene. Som noget af det allerførste blev der selvfølgelig inviteret til debat om fremtiden *På den anden side* i Byens Saloner, da vi for en tid troede, at vi faktisk var på den anden side af corona.

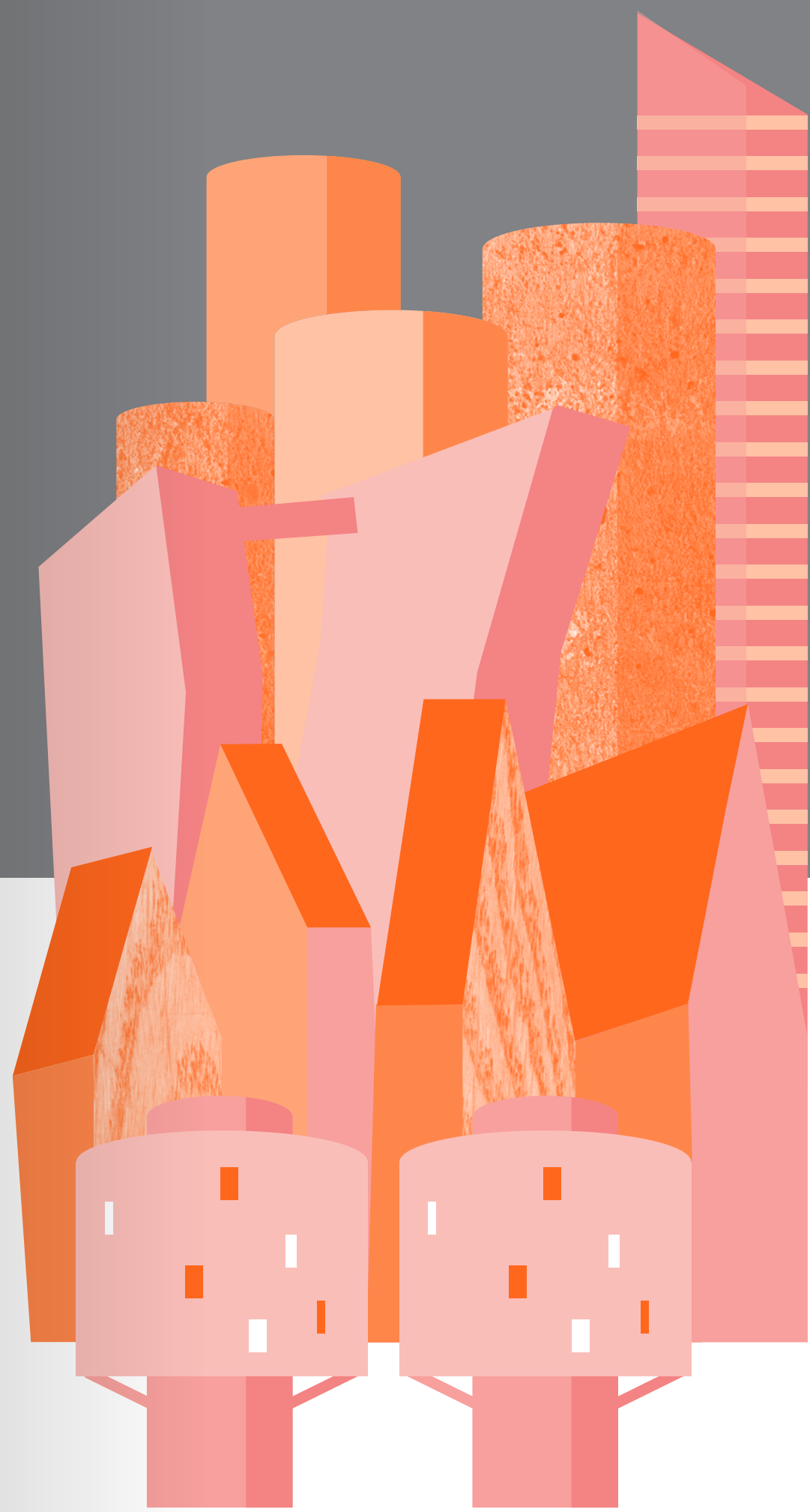

"Den korte vej fra tanke til handling skyldes nok, at vi er ret tætte på medlemmerne. Vi kender de mennesker, der repræsenterer branchens forskellige holdninger, og det giver os en fantastisk adgang til at vide, hvad der rører sig. De fleste vil som regel gerne stille op, fordi de ved, at vi ikke inviterer ind for at opskalere konflikter. Det er for at blive klogere", forklarer Lisbet. "Derfor kunne vi også ret hurtigt samle folk, da der rejste sig den første debat om branchens nye partnerskaber. Og sådan var det også, da de vilde planer for Københavns udvidelse med Lynetteholmen blev præsenteret første gang."

Udvikling er mange bevægelser

Hvis man forbinder historien mellem et punkt A i 1995 og et punkt B i 2020, vil udviklingen hurtigt kunne tage sig simpelt ud: fra fattig til rig, fra indadvendt til udadvendt, fra lokal til international eller måske fra billig til dyr. Modsætninger er nemme at forholde sig til.

Men forandringen består jo snarere af mange, mange små bevægelser mellem alle de store. Når man ser i Byens Netværks bagkatalog af arrangementer og debatter, kan man finde mange spor efter skift i syn på verden, der har fundet sted gennem årene.

Vi skal for eksempel ikke længere end 20 år tilbage for at se ind i en tid, hvor en lille håndfuld medlemmer blev opslugt af idéen om at samle branche og beslutningstagere til en konference, der skulle påvise den betydning, ny arkitektur ville kunne få for Københavns udvikling.

Realdania fandtes endnu ikke. Bjarke Ingels og Julien De Smedt var kun lige ved at åbne deres første lille tegnestue, og forestillingen om, hvad ny arkitektur skulle have med København at gøre, var stadig fjern for mange.

I foreningens referater kan man fornemme, at arbejdet med at få konferencen i stand trak tænder ud. Emnet var måske lidt smalt i en forening, der egentlig havde fundet sammen om at arbejde for kvalitet i renoveringen. Der var kun frivillige kræfter til at løfte opgaven, og de havde travlt fuldtidsarbejde ved siden af. Konferencen blev ikke til noget. Det gjorde fortællingen om arkitekturens nye betydning til gengæld få år senere.

Bare fem år længere fremme i tiden kan man finde spor af den nye bølge af offentlig interesse, der nærmest væltede ind over byens udvikling, arkitekturen og byggeriet.

Drømmen om at blive sådan en by, man ville kalde kreativ, trendy og *liveable* i New York Times og i magasinet Monocle var vågnet. Det samme var troen på, at international ikon-arkitektur ville kunne pifte byen op og trække de rigtige investeringer til for alvor.

> "Vi følger de aktuelle dagsordener i branchen og kan hurtigt tage handling på et emne og få kaldt til debat."
>
> Lisbet Fibiger

På Krøyers Plads i København havde hollandske van Egeraat fået til opgave at tegne det højhusprojekt, som endnu kan give mange mennesker stjerner i øjnene. Enten fordi de var vilde med projektet. Eller også fordi de stod på den anden fløj og husker sejrens søde rus, da projektet blev lagt i graven.

Dengang slog Byens Netværk sig sammen med Dansk Arkitektur Center om et debatarrangement, der blev starten på et langt samarbejde mellem de to organisationer. Titlen var A*rkitektur i andedammen*, og det er meget sigende for den tid, for København var virkelig ikke nogen særlig stor storby. I dag ville en titel som den lyde arrogant.

Van Egeraats forslag til Krøyers Plads var en bygning på 55 meter på sit højeste punkt. I 2020 er der sikkert ikke mange, der har overblik over, hvor mange højhuse, der enten er bygget eller planlagt i København siden da. Heller ikke hvor mange flere meter høje, de egentlig er.

Problemet flytter

Ved den debat stillede arkitekt Per Feldthaus, der dengang var hos Arkitema, spørgsmålet: "Hvis højhuse er svaret, hvad er så problemet?". Hvis man ikke havde købt den tids præmis om, at ikon-byggeri gav metropolstatus, og at metropolstatus var løsningen på det meste, var det et virkelig svært spørgsmål at svare fornuftigt på.

I dag er der masser af andre svar. Højhuset kan være et svar på spørgsmål om klimavenligt byggeri. Højhuset kan være et svar på spørgsmålet om at skabe et mere levende og varieret byliv. Og højhuset kan sågar være et svar på spørgsmålet om, hvordan man kan ødelægge et levende og varieret byliv.

Apropos levende byliv så har det sidenhen vist sig at rejse nogle nye udfordringer, for så kom COVID-19 og gjorde byliv til noget farligt. Og da frygten for en tid tog af, ejede alle yngre mennesker pludselig en soundboks, som kan spille lige så højt som et lydanlæg på en mindre festival i en radius på op til 500 meter. Og fordi vi så gerne ville have en fri og sprudlende metropol engang, er der ikke længere et krav om, at der kun må bruges akustiske instrumenter udendørs, hvis man da ikke har søgt en tilladelse. Men hvis byen bliver mere restriktiv, bliver den måske knapt så attraktiv, og så falder byens vækst, og én udfordring fører blot til en anden, der må håndteres. Og sådan fortsætter problemstillinger i cirkler igen og igen.

"Genaktiveringen af bylivet ovenpå en periode med absolut stilhed – lige på nær fællessange fra altanerne – har været ret massiv. Mange, måske især de unge, har haft et opsparet behov for fællesskab og samvær, og det har skabt nogle nye konflikter i byen om hvem, der har mest ret til byrummet", fortæller Lisbet. "Dét emne har vi derfor taget op i en podcast, hvor vi taler med beboere, arkitekter, byplanlæggere og politikere om, hvordan vi kan regulere eller forhandle os frem til en ny balance i byrummet."

Og så er vi tilbage ved det med, hvorfor det er vigtigt at give en mangfoldig stemme til debatten om byens og byggeriets udvikling.

Siden den københavnske kontrovers om Krøyers Plads har Byens Netværk afholdt flere store debatter. I 2013 lagde Dansekapellet på Bispebjerg Bakke ramme til en heldagskonference om byens transformation. I 2016 mødtes netværket på Papirøen til en dag med fokus på netværk, og igen i 2017 inviterede man til en hel dag i netværkets tegn, hvor temaet var nye samarbejdsformer i byggebranchen, afholdt på Pladeværkstedet på Refshaleøen. I dag er Byens Saloner rammen om de faglige debatter i netværket.

Lisbet forklarer: "Byens Saloner giver plads til, at vi bedre kan forstå nuancerne i de ellers nogle gange lidt hårdt optrukne konflikter. På den måde kan de måske ses som en slags kalejdoskop af tiden, hvor ikke én mening får mere plads end en anden. Vi taler sammen for at forstå og derigennem blive bedre til det, vi hver især bidrager med."

"Forskellen er måske, at selvom der er uenighed om et emne, så får vi rykket os lidt væk fra den konkrete konflikt og får øje på noget andet, der får os til at sænke paraderne. På den måde kan det lidt selvfede blik, vi nogle gange kan have på os selv i branchen, blive punkteret af nogle helt nye vinkler fra for eksempel en forfatter, en parykklædt skuespiller, en kunstner eller sågar et helt symfoniorkester! Det kan nogle gange hjælpe til at give nye perspektiver på tingene."

Gør det en forskel?

I Byens Netværk gør man sig ingen illusioner om, at et enkelt debatarrangement kan flytte en hel masse brikker i samfundet. "Men vi tror på, at vi ved at tale sammen og få forskellige

Byens Saloner & Netværksbar: På den anden side, 2020

synspunkter frem i lyset kan blive klogere på nogle konkrete tematikker sammen", siger Lisbet.

I 2016 var Københavns daværende teknik- og miljøborgmester Morten Kabell med til Byens Saloner under overskriften *Plads til alle*. Efter arrangementet blev der optaget en film, hvor han blandt andet udtalte: "Jeg er jo bare politiker. Jeg er her, fordi det er min interesse, så jeg tager voldsomt meget med mig i forhold til at høre på kloge mennesker, der ved, hvordan man kan udvikle en by. Så de er med til at præge udviklingen, for jeg får nye idéer og bedre idéer end dem, jeg havde før."

Man må gå ud fra, at det samme gælder for en håndværker, en advokat, en entreprenør, en kunstner, en byplanlægger, en ingeniør, en ejendomsmægler, en materialeproducent, en forretningsudvikler eller en helt tiende fagperson, der dukker op og er åben for de synsvinkler, de ikke selv havde med sig, da de gik ind ad døren.

Uenighed er afgørende

Den, der har opholdt sig bare kortvarigt på en byggeplads i aktion med støv, maskiner, sikkerhedssko, hjelme og kraner, vil vide, at det ikke er salontonen, der larmer mest dér. Det er det nok heller ikke i det øjeblik, hvor en uenighed i en byggesag havner på juristernes skrivebord. Eller når en hel branche er på vej op ad en vild vækstkurve for pludselig at opdage, at de ser direkte ind i øjnene på en kæmpe finanskrise.

Navnet Byens Saloner lyder af noget lidt andet. Det er det også.

Salon-kulturen opstod egentlig tilbage i 1600-tallets Italien og fik omkring første halvdel af 1900-tallet en opblomstring i Frankrig og senere også i Danmark med blandt andre Georg Brandes.

Her mødtes tidens største forfattere, billedkunstnere, videnskabsfolk og filosoffer til salon i privaten hos en vært eller værtinde for at give deres vidt forskellige perspektiver på

"I Byens Saloner vil vi facilitere et møde mellem forskellige syn på aktuelle emner i et rum med højt til loftet."

Lisbet Fibiger

et givet emne. Formen var uformel. Målet var gensidig inspiration og øget indsigt.

"Det er den ånd, vi forsøger at have med os i Byens Saloner. Forskellen er bare, at her er alle velkomne, og alles stemme har en vægt. På den måde er vi måske en anelse mere mangfoldige end dengang, men intentionen er den samme: at facilitere et møde mellem forskellige syn på aktuelle emner i et rum med højt til loftet", siger Lisbet.

Der er plads til masser af uenighed i Byens Saloner. Og den kan være meget vigtig. "Uenigheden kan få os til at få øje på ting, vi har overset. Man kan sagtens udtrykke sig temperamentsfuldt og med store armbevægelser, uden at det bliver til konflikt på en negativ måde. Som for eksempel dengang arkitekten Jens Thomas Arnfred pludselig hev et manifest op af tasken, som han havde skrevet til lejligheden, da der var debat om Lynetteholmen."

Vi skal ikke lukke os om os selv

Da den første udgave af Byens Saloner fandt sted i 2015, blev der spurgt, om der var højt nok til loftet i tidens byplaner og byggeri. Under debatten var der mange, der gav udtryk for, at de savnede noget af den vildskab, der tidligere havde været i byen. Boligbyggeriet især var blevet for monotont og gav ikke nok mulighed for at bo på flere måder.

Efter debatten reflekterede Politikens arkitekturredaktør Karsten R.S. Ifversen over betydningen af den netop overståede finanskrise og frygten for at tegne eller investere i noget, der ikke var helt sikkert. "Jeg synes, man kunne mærke en efterspørgsel i debatten efter noget, der var anderledes end den meget pæne og også meget privatiserede retning, som Københavns boligbyggeri udvikler sig i idag. Vi får en by, der måske lukker sig lidt om sig selv", udtalte han i en film, der blev optaget i forbindelse med debatten.

Nu, fem år senere, er der inviteret til en debat i Byens Saloner, hvor tidens mange nye fællesskabsorienterede byggerier er på tapetet.

"Det er selvfølgelig ikke et direkte resultat af en debat vi holdt i 2015, at flere investorer interesserer sig for alternative boligbyggerier i 2020, men det er i den fælles dialog, at mennesker tager tanker, kritik, forslag og nye tendenser med sig videre, hvor de modnes over tid", afslutter Lisbet.

"Vi kan jo umuligt sige, hvordan samfundet udvikler sig, uanset hvor mange bøger, vi læser. Derfor er det ekstra vigtigt, at der hele tiden er fora, hvor vi kan debattere frit og få vendt alle perspektiver. Og netop når man træder ud af sin egen organisation eller virksomhed, får man den ekstra mulighed forærende, det er at se tingene i et nyt lys."

Johnny Dyrelund:
Uden at vide det, har jeg virkelig haft brug for det

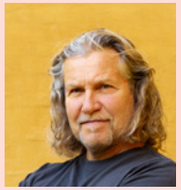

Johnny Dyrelund
Murermester i Murermester Dyrelund. Medlem af Byens Netværk siden 2019.

Jeg er så gammel i branchen, så jeg syntes egentlig, at jeg havde suget det til mig, jeg kunne. Jeg regnede med, at det var noget salgshalløj, da min partner ville have mig med til nytårskur i Byens Netværk. Det trækker ikke helt vildt i mig, men det gjorde det gamle glyptotek på Carlsberg, hvor nytårskuren blev holdt, så jeg tog med. Som det allerførste kom jeg til at sidde ved siden af denne her advokat. Sidst jeg sad ved siden af sådan en, var da jeg blev slynget ud af karrusellen, da en kunde gik konkurs under finanskrisen.

Jeg arbejdede ret tungt med restaurering de første 20 år af mit arbejdsliv. Så blev jeg selvstændig. Det voksede, og så kom opsvinget. Det var som at havne i en spiral, der ikke havde en ende. Man når ikke at tænke over, hvad man vil. Alt handler om at løse ting, skaffe ting, overskue ting og tage de slag, der kommer. Der var år, hvor jeg ikke nåede at opdage foråret, før det var blevet efterår. Til sidst sov jeg. Lang tid. Intet ved byggebranchen sagde mig noget.

En dag blev jeg spurgt, om jeg ville kaste et blik på nogle revner i muren på en 200 år gammel ejendom. Der var noget, der vågnede i mig, da jeg fik fingre i de gamle sten. Det med at mærke tid og bevægelser og vægten i en bygning. Derfra begyndte jeg at bygge mit firma langsomt op. På en helt anden måde med ordentlig tid til folk og viden. Vi er fem ansatte nu, og jeg tror, det rækker.

Nå, men jeg sad altså ved siden af den her advokat til nytårskuren. Og det var jo bare så inspirerende at høre om hans liv og de tanker, han gjorde sig. Der var i det hele taget så sindssygt mange fine mennesker. Sådan er verden jo, og jeg har fagfæller, som er cool. Men branchen, som i hele branchen, den havde jeg nok afskrevet som et sted, der ikke påvirkede mig på en god måde. Uden at vide det har jeg virkelig haft brug for at opleve den sådan.

Så på nytårskuren endte jeg faktisk med at blive bekræftet i, hvad det egentlig er, jeg vil med mit fag. Det var så inspirerende at vide, at alle de her mennesker gider bruge tid på at interessere sig for hvert deres fag og nye ting. Og så er det jo fedt at kunne dele sine nørdede interesser med nogle helt andre. For eksempel som på arrangementet oppe over Marmorkirkens kuppel for at se et virkelig smukt stykke arbejde. Det er ren energi til mit lille firma.

Det siger medlemmerne

"Hvad det betyder for branchen at mødes på tværs? Det betyder ALT!"

Susanne Docherty, Helles & Docherty

Niels Ulrik Østrup, studentermedhjælper, Byens Netværk

"Jeg er eddermame taknemmelig over at nogen tager sig tid til at sørge for, at vi får de muligheder, vi gør i Byens Netværk."

Johnny Dyrelund, Murermester Dyrelund

Torben Søkjær, Geberit

"Udover faglig og professionel læring er der liv, glæde og ægte venskab."

Torben Mauritzen, Advokat Torben Mauritzen / Aumento Advokatfirma

Thomas Baeré, Geberit

"Jeg har været med i netværket fra begyndelsen og kan lide den faglige inspiration og energi, man får via andre mennesker. De mange arrangementer betyder, at jeg hele tiden får input til nye løsninger, jeg kan glæde mine kunder med."

Jonna Nielsen, Jonna Nielsen Byggerådgiver

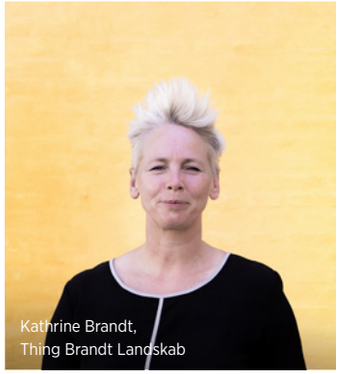

Kathrine Brandt, Thing Brandt Landskab

Pernille Frimand, Dornbracht Nordic

Kirsten Anker Sørensen, LINK Arkitektur

Byggeriets dilemmaer på Folkemødet, 2019.
Et fagpanel, med blandt andre Lene Espersen og Balder Johansen, kom med bud på løsninger på nogle af de problemstillinger, der knytter sig til byggeriet.

Byggeriets dilemmaer på Folkemødet

Over fire dage i juni overdøver den politiske scene sommeridyllen på Bornholm med mennesker, telte, bannere og ord. Masser af ord. Masser af mennesker. Masser af debat og dialog.

Byggebranchen er efterhånden godt repræsenteret på Folkemødet, der over fire dage samler mere end 65.000 mennesker, der lytter, taler og bliver klogere på hinanden. I 2017 tog medlemmer fra Byens Netværk første gang på endagstur til Folkemødet for at opleve stemningen og de mange debatter.

I 2019 var det også helt konkret for at lægge stemme til debatten. Her gik Byens Netværk, Danske Arkitektvirksomheder og BL - Danmarks Almene Boliger sammen om et debatarrangement på Folkemødet.

Et fagpanel med vidt forskellige profiler fra byggebranchen kom i bedste Mads & Monopolet-stil (og ja, det var selvfølgelig selveste Mads Steffensen, der stod for at styre slagets gang) med bud på løsninger til de problemstillinger og dilemmaer, der knytter sig til byggeriet.

Debat skaber møder

Debatter kan skære positioner hårdt op. De kan også binde ender sammen. Under debatten på Folkemødet fandt to af panelets debattører hinanden. Balder Johansen, daglig leder i byggefirmaet LOGIK & CO., og Lene Espersen, administrerende direktør i Danske Arkitektvirksomheder, fik stillet et spørgsmål om, hvorvidt bygningsreglementet spænder ben for bæredygtighed, og gennem dialogen opdagede de, at de havde en fælles sag.

”Det er meget værdifuldt at mødes med andre aktører i branchen og finde fælles fodslag om initiativer, der kan skabe merværdi i byggeriet. Det er jo ofte i spændingsfeltet mellem de aktører, der ud fra praktisk erfaring kan se behovet for at fremme en mere bæredygtig dagsorden, og organisationer, der har overblik og de politiske handlemuligheder, at gode idéer kan blive til konkret politik”, sagde Lene Espersen efterfølgende.

Byggeriets dilemmaer på Folkemødet, 2019.
Debat på BLs scene.

Byggeriets dilemmaer på Folkemødet, 2019. Debatten blev til i et samarbejde mellem Byens Netværk, Danske Arkitektvirksomheder og BL - Danmarks Almene Boliger. Mads Steffensen stod for at lede fagpanelet gennem en række dilemmaer.

Netværk i dybden

”Oprindeligt var det via mit job hos Enemærke & Petersen, at jeg lærte Byens Netværk og netværksgruppen Byens Strateger at kende. Det var ikke almindeligt at opsøge viden på den her måde, men en god kollega inspirerede mig med sin store nysgerrighed og oprigtige glæde ved mennesker.

Nu har jeg skiftet job, men netværksgruppen er fortsat den samme. Her får jeg et frirum, hvor jeg kan drøfte dilemmaer med andre, der kender og forstår branchen. Det kan være konkrete problemstillinger, men det kan også være alt andet. Der var en dødsulykke i vores firma, og det talte jeg åbent med gruppen om på en måde, der gav utrolig støtte tilbage på arbejdspladsen.”

Søren Faebo, Relations- og forretningsudvikler, Altan.dk Med i netværksgruppen Byens Strateger I

I takt med at Byens Netværk voksede i antal medlemmer, opstod der hos flere et ønske om at kunne mødes i mindre grupper med den samme kreds af mennesker hver gang. Ikke for at isolere sig, men derimod for at få bedre mulighed for at gå endnu mere i dybden med de temaer, udfordringer og cases, som branchen mødes om og kan lære af på tværs.

I 2013 blev de første netværksgrupper skabt som en form for netværk i netværket. I dag er der 11 netværksgrupper fordelt i både Aarhus og København.

I en netværksgruppe er pladsen personlig. Det giver en særlig mulighed for at dyrke fortroligheden og for at få endnu større gavn af forskelligheden. Der er tid til at udvikle dialogen og at lære hinanden at kende.

Nogle netværksgrupper mødes om temaer som for eksempel bæredygtighed eller kommunikation. Andre er rollebaserede som i grupperne Byens Strateger og Byens Talenter, hvor deltagere med nogenlunde samme organisatoriske niveau i forskellige virksomheder mødes.

Fælles for alle netværksgrupper er dog, at de er sammensat af alle branchens faggrupper, så det netop er indsigten fra andre vinkler fra branchen, deltagerne kan drage fordel af. Det gør dem hver især til essensen af hele Byens Netværk.

”I Byens Netværk er det netværksgruppen Byens Talenter, jeg bruger og får udbytte af. Det giver utroligt meget at kunne vende udfordringer og emner fra dagligdagen med andre i branchen.

Over tid synes jeg også, det har modnet mig på mange måder. Når man har været med et stykke tid, opstår der en fortrolighed med de andre, som betyder, at man tør stå ved, at man også er sårbar som menneske og som professionel. Det giver endnu bedre muligheder for at få den sparring, som er vigtig.”

Claire Callaghan Olsen, Projektleder, Byg og renovering, DAB. Med i netværksgruppen Byens Talenter I

Christiania, 2011

1+2+7 Byvandring
med Gadens Stemmer, 2020
3 Byens gadekunst
med Streetheart, 2015
4 Byvandring med Gadens
Stemmer, 2016
5 Amerikanske billeder,
foredrag med Jacob Holdt, 2014
6 Byvandring på Nørrebro, 2017
8 Kanalrundfart i de
hjemløses København, 2013
9 Christiania, 2011
10 Cykeltur med
Jason Roberts, 2015

Uden for glansbilledet

Når man ser på billeder af moderne byudvikling, forestiller de ofte havnebade, byliv, cykelkultur og ny arkitektur side om side med en fint bevaret kulturarv.

Uden for rammerne af det billede, er det selvfølgelig meget andet, der er med til at gøre en by til en by. Det kommer sjældent med på billederne, men det findes. Derfor begyndte Byens Netværk i midten af 00'erne at udvide arrangementerne til også at omfatte miljøer og mennesker, der sjældent fremhæves, når byen portrætteres.

Gennem årene har utallige medlemmer i Byens Netværk takket ja til at blive hevet ud af glansbilledet for at se byen med helt andre øjne. Det er blevet til mødet med street art, byvandringer med hjemløse, oplevelser af Christiania og adskillige kunstneriske blikke på den by, der for mange til hverdag handler om planer og kraner.

Det skæve, det fattige, det selvgroede, det aktivistiske, det sørgelige, det overraskende, det sanselige og det vilde: Alting bliver påvirket, når byen forandrer sig.

"For at kende en by rigtigt, skal man turde gå helt ind under huden på den."

Mathilde V. Schjerning,
Byens Netværk

Lysvandring på Copenhagen Light Festival, 2020.

Også et tidligere arrangement tilbage i starten af 00'erne om *Lys i byen* står for mange medlemmer som noget helt særligt. Der blev sat lys på Nordre Toldbod og lejet en kanalbåd. Ved mørkets frembrud sejlede deltagerne afsted for at debattere, hvad de så undervejs. Arrangementet førte til nogle af de første tanker om en ny lyspolitik i København.

Uenighed

... er konstruktiv dynamik, der kaster lys på den komplekse byggebranche.

Sådan gør vi i Byens Netværk

Ny tid igen

Historien går i ring, siger man. I byerne og i byggeriet kan der være så store forandringer på vej, at de seneste 25 års erkendelser måske snart vil se gamle ud. Men det burde Byens Netværk nok også kunne spejle uden at sælge ud af arvesølvet.

Byggepladsbesøg til toppen af Marmorkirken, 2020

Spørgsmål

...virker godt i samtaler.

Sådan gør vi i Byens Netværk

No Man is an Island

I 2018 åbnede Byens Netværk endnu en dør til en større del af branchen. Sekretariatet blev beboere i BLOXHUB og fik dermed en fast dagligdag sammen med aktører, der arbejder med viden og innovation i det byggede miljø. I fællesskabet med andre bliver det også endnu tydeligere, hvad det særegne ved Byens Netværk er, samtidig med at helt nye samarbejdsrelationer er opstået.

"No Man is an Island" er egentlig titlen på et digt af metafysikeren John Donne fra 1624. På godt dansk byggesprog'sk kan det måske oversættes til noget i retning af: Hvis vi ikke gør op med silotænkningen, er det ikke kun byggebranchen, det går ud over.

Da Byens Netværk flyttede adressen fra Strandgade til Fæstningens Materialgård i BLOXHUB, blev foreningen indbygger i et hurtigt voksende samfund. Her tæller naboerne blandt andre de tidligere kolleger i Dansk Arkitektur Center, samarbejdspartnere som for eksempel Byggesocietetet og omtrent 350 andre institutioner og virksomheder med tilknytning til byggebranchen.

Lokalsamfundet hedder BLOXHUB. Fysisk spænder det over flere etager i Rem Koolhaas/OMAs stærkt omdiskuterede byggeri, BLOX, ved Københavns Inderhavn. Derfra breder det sig inde fra de moderne glaskasser, hen over en udendørs plads med offentlig café og en livlig legeplads og videre til forsvarets tidligere Materialgård, der emmer af romantik og kulturarv med sine gule facader og grønne gårdhave.

Byens Netværks lokaler ligger med vinduer lige ud til pladsen, som alle bevæger sig hen over, når de har et ærinde i området. Det er nyt og gammelt. Eksperiment og tradition. Det er branche og byliv, business og pleasure,

Byens Netværksdag: Branchen under ombygning blev afholdt i Pladeværkstedet på Refshaleøen i 2017.

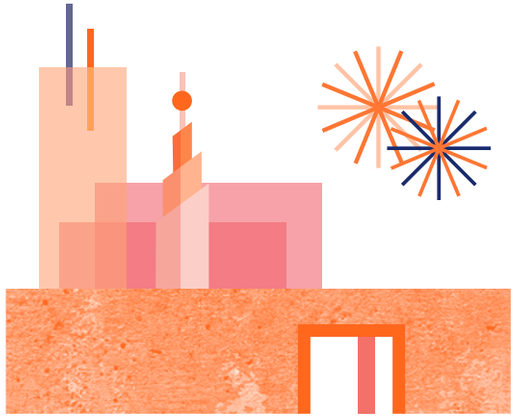

og der er alle slags mennesker fra vidt forskellige organisationer. Det er faktisk essensen af Byens Netværk omsat i fysisk form.

Økosystemet BLOXHUB

"Man kan se BLOXHUB som et økosystem for de aktører i byggeriet, der på den ene eller anden måde påtager sig et ansvar for at bidrage til noget, der er større end dem selv", svarer direktør i BLOXHUB, Torben Klitgaard, på spørgsmålet om, hvad BLOXHUB er.

Havde man kaldt en professionel organisation for et økosystem i 1995, er det stensikkert, at folk ville have forventet, at det måtte være noget, der fandtes et sted ude på landet og måske handlede om noget med mad, uld eller bistader. I dag har tanker om bæredygtighed bevæget sig langt ind i vores bevidsthed om verden og har påvirket vores sprog og ambitioner for byerne. BLOXHUB er ultramoderne tanker om bæredygtighed, om betydningen af samskabelse og om innovation.

I fødekæder bliver nogen ædt

Der hviler noget sundt og afbalanceret over ordet økosystem, men man skal vel ikke glemme, at der i den store sunde natur også er små fisk, der risikerer at blive ædt af de store. Og når det nu er Realdania, Erhvervsministeriet og Københavns Kommune, der har skabt og finansieret BLOXHUB, så er det vel ikke frækt at kalde BLOXHUB for en temmelig stor fisk. Kan man komme til at havne lidt uheldigt i fødekæden her?

"Den risiko talte vi åbent om, dengang Byens Netværk overvejede at flytte hertil", fortæller Torben Klitgaard. "Min helt klare overbevisning er dog, at der er meget større sandsynlighed for, at en virksomhed eller en forening bliver styrket, fordi man kan møde andre og nye samarbejdspartnere, end hvis man havde valgt at bosætte sig alene."

Selvom ordene er nogle lidt andre, er det som at høre de allertidligste tanker, da stifterne af Byens Netværk fandt sammen i 1995. Det var dengang, mange så lidt skævt til denne her forsamling af mennesker, der fandt det værdifuldt at bruge tid og energi på at mødes på tværs af fag og interesser og endda med konkurrenter i den konventionelle byggebranche.

I dag bliver det betragtet som rigtig god stil. Den tværfaglige dialog er en forudsætning for innovation. Og innovation og designtænkning er igen en af forudsætningerne for, at byggebranchen kan løfte opgaven i forhold til den grønne omstilling. For 10 år siden var det politik. I dag er det også business. Mange mener, at man inden for få år vil spille sig selv af banen, hvis man ikke kan levere bæredygtigt byggeri.

Både i den nu 25 år gamle forening og i det relativt nye BLOXHUB ved man særligt meget om, hvordan mennesker kan høste værdi af at mødes på tværs.

"Hvis man kun kommer med øje for, hvad man kan få, får man meget lidt med sig. Man må være indstillet på at give", siger Torben Klitgaard. "Jeg kan ikke påvise, at det er sådan, det hænger sammen. Men jeg tror på det. For det er det, jeg ser ske."

Og så er vi henne ved det med fødekæden. Der er ikke ret gode grunde til at æde andre, hvis de i virkeligheden giver én mere energi i live med den rette mængde plads at boltre sig på.

Helt ens og helt forskellige

BLOXHUB og Byens Netværk er begge non-profit foreninger. BLOXHUB faciliterer møder på tværs af faggrupper, som Byens Netværk også gør. BLOXHUB definerer byggebranchen meget bredt, ligesom Byens Netværk gør. I BLOXHUB blander man sig ikke i de enkelte virksomheders strategier og metoder. I Byens Netværk er retten til at være sin egen ukrænkelig. Begge arbejder med en kultur, hvor det giver værdi at dele viden, at række ud og at agere i respektfuld gensidighed. Og begge steder tror man på, at selv konkurrerende virksomheder kan have gavn af at læne sig op ad hinanden.

Alligevel er BLOXHUB og Byens Netværk så forskellige, at det virker helt usandsynligt, at de nogensinde skulle komme til at træde hinanden over tæerne.

I BLOXHUB er der en særlig agenda, som afspejler de helt store globale megatrends inden for byudvikling og byggeri. Det handler om urbanisering og om at udvikle bæredygtige byer. Man støder på ord som *Tech match* og *Circle House Lab*, og som på et laboratorium bliver forskellige aktører koblet sammen om at udvikle nye løsninger på eksisterende problemstillinger.

Det kan være teknologi, produktfremstilling, kunst og forskning. Det kan være jura og design. "Man kan godt sige, at det er en slags alkymi, vi forsøger os med. Når jeg taler

med mennesker her, undlader jeg aldrig at holde øje med, om der kunne være en oplagt kobling til andre. Det er, når man forbinder forskellige indsigter, at man kan få øje på nye løsninger, der er større end en selv."

"Vi kan opnå meget bedre løsninger, når vi begynder at forstå byggeriet som mere end en lineær bevægelse. I byggerier har der været en tilbøjelighed til at tænke på innovation som noget, man udvikler i design- eller konceptfasen, og herefter bliver beslutningerne stadig mere låst. Men med teknologi kan man reelt få analyseret designløsninger af værdi langt henne i selve byggeriet. Langt flere end vi er i stand til med vores menneskelige intellekt. Men det kræver dialog på tværs at udvikle og blive i stand til at bruge den teknologi klogt."

Diversitet i udstrakt grad

I Byens Netværk gør man især en dyd ud af at favne forskellighed. Til et arrangement kan man havne sammen med en arkitekt, en murer eller en advokat, og enhver definerer selv, hvad de tager med sig hjem fra mødet.

Forskellighed er faktisk så væsentlig for foreningen, at der igen og igen er truffet en aktiv beslutning om ikke at bruge den samlede styrke til at gøre foreningen til talsmand for branchepolitiske holdninger. Det ville nemlig risikere at koste en kæmpe luns af den indsigt, foreningen har udviklet gennem praksis i alle 25 år. Der er brug for meget stor forskellighed i medlemskredsen, for at medlemmerne kan få størst muligt udbytte i den sammenhæng.

Der er derfor en kontrast mellem BLOXHUBs meget lange lys og arbejde for særlige agendaer og så Byens Netværks medlemsorienterede nu, hvor det er op til den enkelte at bevæge sig eller at lade sig bevæge i den retning, der måtte være vigtig.

Men den forskel kan også være til gavn.

Innovation i gamle strukturer

Torben Klitgaards arbejde med at udvikle BLOXHUB har gjort det helt entydigt klart, at det bugner af vilje og samfundsansvar i byggeriet. Han kan fortælle om masser af vilje til innovation, masser af mod på tværfagligt samarbejde og masser af teknologiske løsninger, der kan understøtte begge dele på måder, de færreste af os kan forestille os nu.

Men der er noget, der stadig spænder ben. I Byens Netværk er der for eksempel fortsat fulde huse, når emnet handler om bedre samarbejde på tværs af byggeriets værdikæder. Torben Klitgaard har selv bidraget med perspektiver og nye erkendelser ved flere lejligheder.

"Efter min mening er byggebranchens mange regelsæt forældede. De er baseret på et gammelt mindset om produktion og samarbejde, og der er ikke sket nogen grundlæggende innovation på det område."

"Jeg ved godt, at man har forsøgt at komme noget af konfliktkulturen til livs i de nye AB-aftalesæt fra 2018, men lovgivning og regelsæt er stadig baseret på de gamle strukturer. Og så bliver det svært at understøtte den øvrige innovation, vi har brug for og er i gang med på mange fronter. Der er derfor stadig masser af behov for dialog om det emne."

"Det er ikke nemt at skabe sådan en ånd, men det er den, der hersker omkring Byens Netværk. Efter min mening, er det deres helt unikke særkende, som de med fordel kan udvikle i fremtiden."

Torben Klitgaard

Også her viser Byens Netværks nu 25 år gamle DNA måske igen at kunne bruges til noget. Torben Klitgaard beskriver sin oplevelse sådan her:

"Byens Netværk har jo sin helt egen ånd, som efter min mening skiller sig meget ud. Fagligt er det relevant og væsentligt. Men oveni det føler man sig taget godt af. Det er tillidsfuldt. Man bevæger sig ikke opad for at performe. Man kommer snarere ned på jorden, hvor man kan slappe af i sin faglighed. Det handler om selve interaktionen mellem mennesker i et fagligt miljø, og det er kun mennesker, der kan skabe det."

Torben Klitgaard er Cand.oecon, MBA BYG og administrerende direktør i BLOXHUB.

Tina Saaby:
Kvalitet kræver et fælles sprog

Tina Saaby
Stadsarkitekt i Gladsaxe Kommune. Tidligere stadsarkitekt i Københavns Kommune. Medlem af Byens Netværk siden 2007.

Det kan blive en meget stor udfordring at få kvalitet i byggeriet, hvis man ikke gør en særlig indsats for at kunne samtale. Og samtale kræver, at man får oparbejdet et fælles sprog. Det har vi som udgangspunkt ikke i vores respektive fag. Det er ikke særligt for byggebranchen, men det er særlig vigtigt for det, vi bygger.

Det er noget, der skal læres, og man kommer ikke sovende til det. Her mener jeg, at Byens Netværk har været en vigtig løftestang, fordi foreningen har formået at samle så forskellige faggrupper og mennesker og hjælpe det fælles sprog på vej. Man kan opleve pludselig at tale om arkitektonisk kvalitet med håndværkere og bygherrer eller at tale om business cases med de mere kreative faggrupper.

Som bygherrerådgiver kan man starte en proces ved at spørge, hvad folk vil have og så ellers tilrettelægge udviklingen ud fra de faste parametre og strukturer som tid og økonomi. Ulempen ved den model er, at man meget let overser de særlige muligheder. Det vil sige det irrationelle, det stedsspecifikke og det unikke. Ved at tage afsæt i samtalen som metode får man en helt anden mulighed for at generere viden sammen. Det særlige findes et sted ved siden af systemerne.

Det begyndte vi at afprøve og at udvikle, da jeg arbejdede på tegnestue i 00'erne. Det var også heromkring, at synet på borgerinddragelse begyndte at ændre sig. På det tidspunkt var det almindeligt at tænke, at god arkitektur var noget, man skabte i et lukket rum. Det var for eksempel én af grundene til, at så mange københavnere tændte helt af, dengang vi blev præsenteret for van Egeraats projekt på Krøyers Plads. De havde ikke været involveret først. Historien er et godt eksempel på den tid, der er gået. Man aftalte jo efterfølgende, at der skulle være en grundig borgerinvolveringsproces. Byggeriet, der står der nu, har fået værdi af samme grund.

Men samtale er ikke eksekvering, og det kan godt være udfordrende for nogle at lægge den umiddelbare trang til eksekvering til side. Man er nok nødt til selv at erfare, at den tilgang ikke automatisk fører til værditab. Jeg vil endda sige tværtimod.

Det er bare helt afgørende, at man får etableret et ledelsesrum, hvor man helt bevidst arbejder for at forstå de andre fagligheder og interesser. Uden det, bliver det utroligt svært at få talt sig frem til, hvad der er det særlige ved et projekt. Og det er som regel der, man finder ind til det, der giver arkitektonisk kvalitet.

Det siger medlemmerne

“Uformelle kontakter på tværs af fag kan speede processer op.”

Per Thomas Dahl, CLT Denmark

Jeannett Kristjansson, Fagerhult

“Netværk er altafgørende. Det giver bedre forståelse for hinandens fag og forhåbentligt bedre samarbejde.”

Thomas Bak, Fredsted Floors

Søren Vadstrup, Det Kongelige Akademi - Arkitektur, Design, Konservering

Charlotte Engell, Bosammen

“Det er en stor tilfredshed, når jeg ude på et arrangement kan få stillet min faglige nysgerrighed, møde arkitekten bag et nyt spændende byggeri og samtidig lære nye medlemmer at kende.”

Per Frølund Thomsen, Frølund Consult

“Når man har en lille virksomhed, er den sociale og faglige udveksling af meget stor værdi. Og så er det hyggeligt!”

Jette Lundsgaard, Lundsgaard Erhverv

Michael Jr. Mortensen, Estate Media

“For mig er netværket både en faglig udveksling, men også et uformelt, fagligt kammeratskab. Man får et andet kendskab til hinanden, når man har vadet rundt i sandaler på en studietur, og man finder ud af, hvem man kan have tillid til.”

Nikolaj Thymark, Thymark.dk

Kunst kan skubbe til branchen

Samarbejdet i den komplekse byggebranche har været et tema, der har ligget langt de fleste medlemmer på sinde gennem foreningens 25 år. Emnet er svært. Det er tungt. Og det tager tid at ændre strukturer af den kaliber. I Byens Netværk har kunst og kultur mange gange skubbet til tankerne.

For eksempel gav et symfoniorkester et frisk pust til emnet og slog tonen an til en debat om nye samarbejdsformer i byggeriet på Byens Netværks Netværksdag i 2017. Det blev en musikalsk rejse ind i samspillets verden, hvor symfoniorkestret Copenhagen Phil demonstrerede svar på spørgsmål om, hvordan man spiller hinanden gode og kobler højt specialiseret viden og enkeltpræstationer.

"Sæt den fælles frekvens. Respekter forskelligheder, den indbyrdes afhængighed og de løbende rolleskift. Lyt til medspillerne og spil sammen ind i helheden", forklarede daværende musikchef for Copenhagen Phil, Uffe Savery, dengang. Langt inde under huden på de fleste af deltagerne, blev der skabt erkendelser, som det vist kun er kunsten, der kan fremkalde.

Gennem tiden er der blevet opført rytmisk oplæsning af Konen med æggene. Der er blevet smagt på de syv dødssynder i en danseforestilling med Madeleines Madteater og rejst i tiden i et performanceteater med store emner som klimakrise, pandemier og overturisme, pakket ind i underholdningens lette sprog. Der er blevet danset jødisk kædedans, sunget gospel og trampet stomp. Det har måske været skørt til tider, men det er aldrig gjort uden omtanke.

Nogle gange kan kunsten vende tingene lidt på hovedet og punktere de faste forestillinger, der er så svære at gøre sig fri af. Kunsten kan skabe et rum, man kan spejle sig i og få nye erkendelser af. Byggebranchen bliver ikke en dans på roser overnight, men den bliver det nok aldrig nogensinde, hvis den ikke bliver udsat for helt andre vinkler.

Time Travel Tours, 2020. Teater ved performancegruppen LIMINAL om fremtidens og nutidens København.

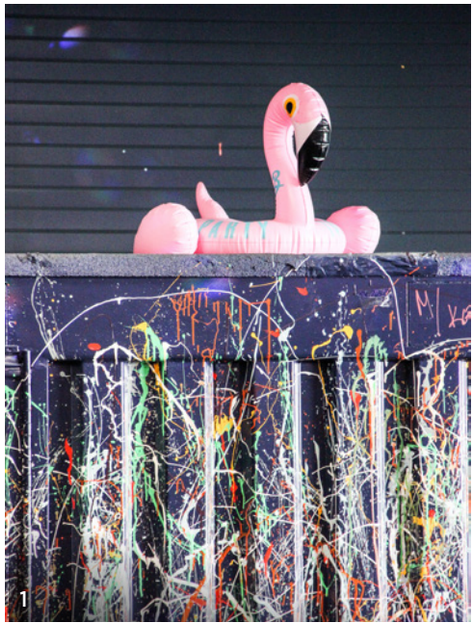

1 URBAN13, 2020
2 Symfoniorkestret Copenhagen Phil på Byens Netværksdag, 2017
3 Gadekunst med Streetheart
4 Kunst i byrummet. Cykeltur med Thomas Pålsson, 2019
5 Byens Helte tog del i Byens Netværks konference og Netværksdag, 2013
6 Dans på nytårskur, 2006

Står det skrevet i stjernerne?

Hvad giver man en jubilar, der har sendt tusindvis af mennesker ud på faglige, personlige og fysiske erkendelsesrejser i 25 år? Man giver da jubilaren selv en rejse. Pernille Bøge viser vej. Hun har som ledelsesrådgiver bunker af viden om mennesker, forandringer og organisationer. Og så kan hun læse stjernesprog. Det er dansk for astrologi.

Ja, der kan lægges horoskoper for organisationer. "Astrologi er som at læse et meget komplekst alfabet via planeternes position i universet. Man behøver ikke at tro på det. Det er ikke videnskab. Det er noget andet. Men lad os antage, at det er sandt, at alt levende er skabt med nogle unikke egenskaber, og at de kan bruges med mening. Og lad os antage, at de kan aflæses", siger Pernille Bøge.

Hun tager sig gerne tiden til at forklare, hvordan man kan forstå den urgamle disciplin, som mennesker fortsatte med at holde i live og udvikle, efter den røg ud af det gode akademiske selskab for 300 år siden. Pernille Bøge er lige så meget videnskabsmenneske, som hun er astrolog. Hun har studeret filosofi, historie, økonomisk teori, organisationsteori, og hvad der ellers har kunnet bringe hende videre på sin egen opdagelsesrejse til at forstå sig på menneskets udvikling.

Hun har sagt ja til at lægge en ny brik i det puslespilsarbejde, der skal stykke historien om Byens Netværks 25 års udvikling sammen. Spørgsmålet lyder: Hvordan ser Byens Netværks historie ud, hvis den bliver fortalt ved hjælp af et horoskop?

"Jo bedre netværket bliver til at realisere sit potentiale og stå ved, at det er lidt skævt, des tættere kommer det på at forløse sine muligheder for at bidrage til noget større."

Pernille Bøge

Hun kender tidspunkterne for stiftelsen. Hun ved, at det er et netværk i byggebranchen, men hun har ikke noget egentligt kendskab til Byens Netværk. Derfor omtaler hun Byens Netværk som *netværket* og *det* og *man* i sin læsning.

Pernille Bøge indleder: "Dette netværk udfordrer vores opfattelse af, hvad et branchenetværk kan, både professionelt men også nærmest næstekærligt. Dets opgave er at være det, man i astrologien kalder en tjener for sine medlemmer eller en fødselshjælper, som bistår medlemmerne med udvikling. Og det er på en ret unik måde."

Fødslen

Når Pernille Bøge trevler et virksomhedshoroskop op, tager hun udgangspunkt i stiftelsen. "Det ser ud som om, at netværket er skabt af nogle entreprenante mennesker med power og viden og vilje til forandring. De har stået lidt alene i branchen og har haft en længsel efter rammer, hvor alle havde en ligeværdig stemme. Det er modsat mere konventionelle netværk, som dengang måske var mere hierarkiske. Relationerne har fyldt mere end det faglige. Der har været en meget stærk bevidsthed om forskellighed i fællesskabet."

"Det er født med noget meget originalt og kreativt, som godt kan handle om forskelligheden. Men i starten træder det ikke helt

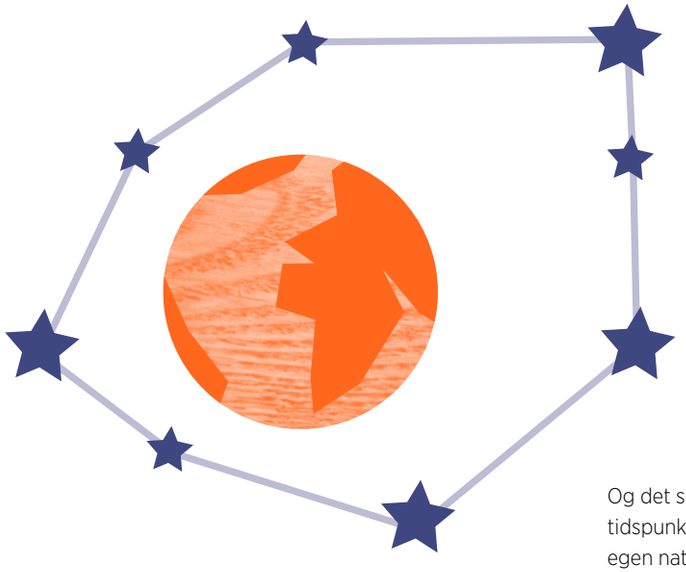

tydeligt frem, og man har ikke dengang set, hvor meget det originale kunne. Eller måske er der blevet lagt bånd på det, fordi der har været nogle lidt mere konservative ting, der trak i det også. Der kan måske have været noget ambivalens, fordi man måske også har haft et behov for eller et ønske om at vise resten af branchen, at netværket her var værd at tage seriøst, eller man har måske tænkt mere på, hvad andre havde behov for?"

Forandringen

"Det sjove er, at det skæve og originale faktisk begynder at træde frem i takt med, at netværket bliver ældre."

"Omkring midten af 00'erne kan man se, at netværket får et boost og åbner sig mod omverden. Det ser ud som om, man begynder at forstå, hvad man er sat i verden for, og hvad der skal til, for at medlemmerne trives.

Og det ser også ud som om, at det er på det tidspunkt, netværket begynder at favne sin egen natur helt og træder i karakter som det, det er. Det netværk, der er lidt anderledes i branchen, og det netværk, der gør tingene på sin egen måde. Det er også meget tydeligt, at der i den periode kommer en eller flere med udadvendte egenskaber til, som kan samle netværket. Nogen, der bærer de samme kvaliteter, som netværket er født med, men som samtidig er meget dygtig til at agere i forandringer."

Modning af forskellighed

Pernille Bøge skal hen i netværkets nyere tid før, at det, hun kalder det unikke og originale, bliver mere tydeligt. "Det modnes i takt med, at netværket bliver ældre. Som om det med tiden får lært sig selv, hvad det er og bliver tryg i det."

"Bevidstheden om diversitet bliver raffineret i meget høj grad. Det er især den slags diversitet, der kan komme til udtryk i de små fine detaljer. Det kan være i måden, man udtrykker sine værdier på. Det kan være steder, man opholder sig eller måden, man udtrykker sin kreativitet på. Der er en stor kærlighed til de forskelle."

"Det værste netværket ved, er at blive pålagt en måde, det skal tænke på. Derfor ser det også ud som om, at forandring helst ikke skal komme ovenfra. Det må komme fra netværket selv for at få værdi."

At være unik i et fællesskab

"Der er ikke noget hierarki i netværket. Den helt særlige kvalitet handler om retten, ja, man kan måske endda sige pligten, til at være unik i et fællesskab. For fællesskabet og relationerne er vigtige, men det er på en måde, hvor man ikke skal miste sig selv for at være en del af flokken. Tværtimod. Og det interessante er, at det også er netop det, som netværket er blevet i stand til at hjælpe andre med over tid: At være unik i fællesskabet."

"Jo bedre netværket bliver til at realisere sit eget unikke potentiale og stå ved, at det er lidt skævt, des tættere kommer det på at forløse sine helt store muligheder for at bidrage til noget større i sin branche, måske endda i andre. For det har det i sig. At kunne hjælpe andre til at blive sig selv. På den måde er netværket virkelig moderne. Det forstår, hvordan der er brug for diversitet, ligeværdighed og retten til samtidig at gå egne veje."

Pernille Bøge finder mange spor af, at netværket har stået ved en skillevej i et valg mellem det sikre og det lidt skæve, fordi det indeholder begge dele. Det giver turbulens, men det hjælper samtidig netværket til at finindstille sit DNA. Det er tydeligt, at det er det skæve og det unikke, der trækker i netværket. Og det er også det, der tiltrækker andre.

Pernille Bøge kan fortælle mange flere ting, man kan få øje på i de mange detaljer af netværkets horoskop. Det er nu gemt til en dag i fremtiden, hvor nogen måske igen tager på opdagelse i Byens Netværks historie.

Hun har lagt horoskopet lidt til side og har fortalt om moderne virksomheder, der i dag arbejder med at se sig selv som organismer i netværk. Hun lytter til fortællingerne om Byens Netværk og siger efter en lille pause: "Det ser ud som om, de har en meget dyb erfaring med at drive netværk og med at forstå essensen af mangfoldighed. Det må være sådan, det fungerer. Den erfaring bliver givet videre så enkelt, fordi det foregår i praksis. Det er det, man vil forstå som en meget bæredygtig organisation i den nye tid, der er på vej."

Det er lidt større ord end dem, man til hverdag hører og bruger i Byens Netværk. Men altså, det er foreningens 25-års jubilæum. Hvis ikke nu, hvornår så? Og for resten, hvis man har mod på en endnu længere rejse, kan man læse horoskopet en gang til, bladre om på første side af bogen og læse det hele forfra og se, hvad der sker...

Pernille Bøge er coach, mentor og selvstændig ledelsesrådgiver. Cand.mag. i samfundshistorie og formidling og har en diplomuddannelse i astrologi.

Efterskrift

Bogen om Byens Netværks historie slutter her.

Der er to ting, jeg ikke har fortalt. Og jeg, det er Eva Ørum, der som bogens forfatter har samlet brikkerne til historien.

For det første har jeg lagt mærke til, at man simpelthen ikke kan opdrive et eneste medlem, der blæser det særlig stort op, når der skal fortælles om Byens Netværk, eller om dem selv for den sags skyld.

Jeg har prøvet at finde ud af, hvad det gør ved kulturen, ved at forestille mig det stikmodsatte: At de blærede sig hele tiden og omtalte sig selv som udviklingens konger og orakler og genier i byggebranchen. Skuldrene ville jo ryge op over ørerne. Forskelligheden ville blive vildt irriterende, for tænk hvis nogen var dårlige til at sælge historien, eller tænk hvis nogen løb med æren...!

Det er jo frygt, og det ville vel suge livet ud af alting?

Så der kommer ikke nogen stor og forkromet konklusion her til sidst.

For konklusionen på historien om Byens Netværk bliver først rigtig interessant, når den bliver skabt i form af levende strøtanker og i snakke, når mennesker mødes og noget opstår.

Det andet, jeg ikke har fortalt, er, hvor mange flere mennesker, der burde være stemme i denne historie. Der er mange stiftere, der lagde en kæmpe indsats i foreningens tidlige år. Der er mange, der tog fat i overgangen til den nye tid, og endnu flere er fulgt efter. Der er så mange, at bogen her ville blive på mindst 10 bind, hvis man skulle yde dem alle ret.

Denne bog vil måske en dag i en fjern fremtid blive fundet på bunden af en støvet papkasse.

Den rigtige historie er et andet sted. Den har form af alle mulige samtaler, der har lagt sig som et fint net af små ringe fra de første møder i 1995 og til de samtaler, der foregår et eller andet sted lige nu.

Hvis Henriette Sofie havde lagt sit øre til det lille guldæg dengang i 2004, ville det sikkert have været lyden af stemmer, hun kunne høre.

Journalist Eva Ørum og grafiker Fie Sahl Kreutzfeldt sætter ord og visuelt udtryk på historien om Byens Netværk.

Medlemmer

Angivelsen viser medlemsvirksomhedernes fordeling på kategorier (ikke antal personer) pr. 1. oktober 2020

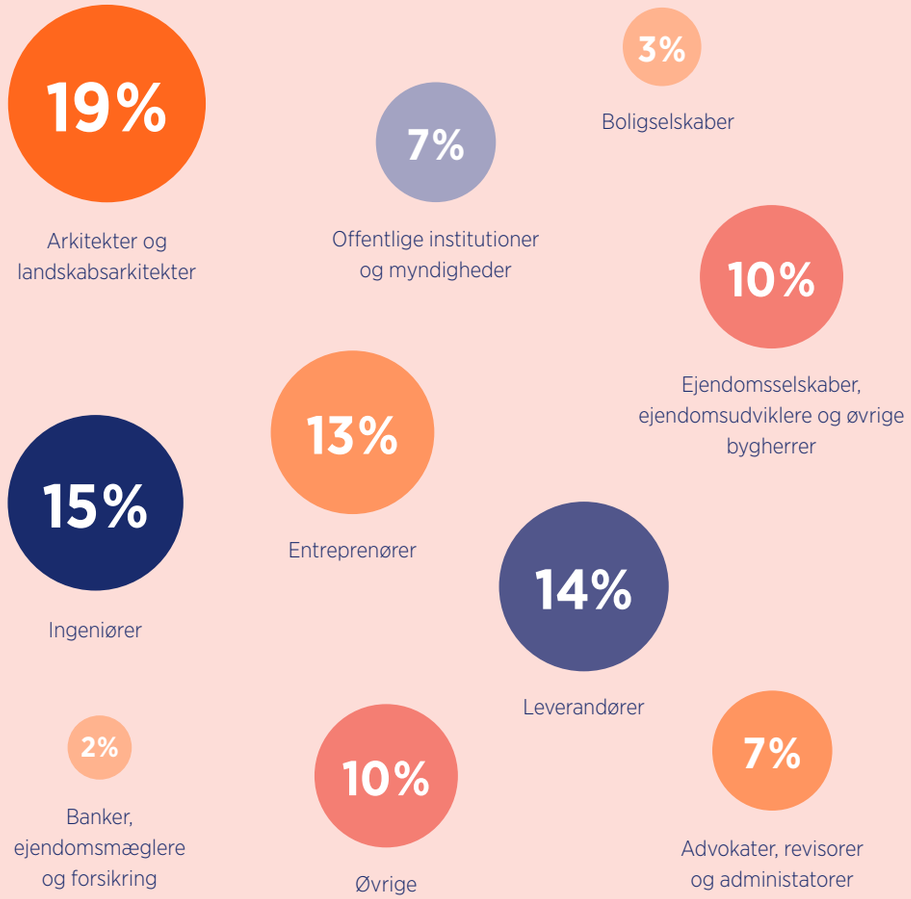

Medlemsvirksomheder pr. 1. oktober 2020

- 3E Byggeteknik
- A. Enggaard
- AAB
- AB Clausen
- ABILDHAUGE
- Absalon & Co Investment Partner
- Adserballe & Knudsen
- Advokat Henrik Hjortsholm
- Advokat Torben Mauritzen, Aumento Advokatfirma
- AG Gruppen
- Agat Ejendomme
- AI
- ak83 arkitekter
- Altan.dk
- Amalie Search & Selection
- Anette Krarup Ejendomsudvikling
- ANNOARK
- Arkitekterna Krook & Tjäder
- ARCnordic
- Arkitektskolen Aarhus
- Arkitekturministeriet
- Arkitema Architects
- Aros Advice
- Arpe & Kjeldsholm
- ART-TEK Ingeniør Rådgivning
- Ason
- ASSA ABLOY Entrance Systems Denmark
- ATP Ejendomme
- Bach Gruppen København
- Ballerup Kommune
- BAM Danmark
- Bang & Beenfeldt
- Baucon
- BBP Arkitekter
- Bergmann & By
- Betak Arkitekter
- Billetkontoret
- Bispebjerg og Frederiksberg Hospitaler
- BJERG Arkitektur
- BJØRNSHOLM
- Bo Sammen
- Boligforeningen Ringgården
- Boligkontoret Danmark
- Bonava Danmark
- BO-VEST
- Bo-Vita
- Brabrand Boligforening
- BRIQ Group
- Buro Happold
- By & Havn
- ByggeKompagniet CPH
- Byggeriets Pressebureau
- Bygkontrol
- Bygningsstyrelsen
- BØRLING Rådgivning og Formidling
- Børthy - Schriver - Lundemann
- C.F. Møller Architects
- C.W. Obel Ejendomme
- CASA
- CEJ Ejendomsadministration
- CFBO
- CG Jensen
- Christensen & Co. Arkitekter
- City Tekniq
- CLT Denmark
- Cobe
- Concise
- Corporate Relocation Management
- COWI
- CREE Denmark
- CREO Arkitekter
- C-Raadgivning
- Cubic Group
- D.A.I.
- DAB
- Dampa
- Danakon
- danbolig Projektsalg & Udlejning København
- Danfoss Redan
- Danielsen
- Danmarks Nationalbank
- Danmarks Tekniske Universitet
- Dansk Celleglas
- Dansk Center for Miljøscreening
- Dansk Revision Hillerød
- Danske Arkitektvirksomheder
- Danske Byggeøkonomer
- DEAS
- Degener Byggerådgivning
- DEKO
- DELUX DENMARK
- DEM - Dansk Energi Management
- Det Kongelige Akademi - Arkitektur, Design, Konservering
- Diakonissestiftelsen
- Dinesen
- Dissing + Weitling
- DLA Piper Denmark Advokatpartnerselskab

- Domea.dk
- DOMINIA
- Dornbracht Nordic
- Dynamo Studio
- E. Nielsens Mekaniske Stenhuggeri
- EcoVillage
- Einar Kornerup
- Ejendomsselskabet Lille
- EKJ Rådgivende Ingeniører
- ELF Development
- ELINDCO
- Emcon
- Enemærke & Petersen
- ERIK arkitekter
- Estate Media
- Fagerhult
- FALKON Rådgivende Ingeniører
- FB Gruppen
- Finlow VVS
- FM Bygningsdrift
- Foldschack, Forchhammer, Dahlager & Barfod Advokatpartnerselskab
- Frame
- Frederiksberg Forenede Boligselskaber
- Frederiksberg Kommune
- Frederikssund Kommune
- Fredsted Floors
- Freja ejendomme
- Friborg og Lassen
- Friis Andersen Arkitekter
- Frølund Consult
- fsb
- G. Tscherning
- Gaihede
- GALST Advokataktieselskab
- Gangsted Advokatfirma
- Geberit
- Gehl
- Geopartner Landinspektører
- GivRum
- Gladsaxe Kommune
- Goritas
- Gorrissen Federspiel
- Grant Thornton Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
- Green Building Council Denmark
- Groossartig
- H+ARKITEKTER
- Hald & Handberg
- Hasløv Stæhr Advokater
- HD Lab
- Helles & Docherty
- Henning Larsen
- HI-CON
- Hoffmann
- Holberg Fenger Invest
- Horten Advokatpartnerselskab
- Hovedstadens Bygningsentreprise
- Høje Taastrup C
- Høje-Taastrup Kommune
- Idealcombi
- IGP Scandinavia
- Ikano Bolig
- IMS VVS
- in_situ arkitekter
- INGENIØR'NE
- J. Jensen
- J1
- JEGI Consult
- Jeudan
- JJW ARKITEKTER
- JKY Projektledelse
- JL Engineering
- John A. Hansen
- Jonna Nielsen, Byggerådgiver
- Jorton
- juul & hansen arkitekter
- Juul & Nielsen
- Jyske Bank
- Jönsson
- KAB
- Kai Dige Bach
- Kammeradvokaten
- KANT arkitekter – part of Sweco
- Keim Scandinavia
- KEINICKE
- KHR Architecture
- Kilden & Hindby
- Kim Olsson
- Kolon Total Inventar
- Kontraframe
- KPK Døre & Vinduer
- KRONE VINDUER
- Kuben Management
- Københavns Kommune, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
- Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
- Københavns Kommune, Økonomiforvaltningen
- Københavns Universitet
- Lamilux Nordic
- Landinspektørkontoret
- Laungaard Arkitekter
- LE34
- Lejerbo
- Lendager Group
- Levring & Levring
- LINK Arkitektur
- Living Art
- LivingLean
- LOGIK & CO.
- Lund Elmer Sandager Advokatpartnerselskab
- Lundgrens Advokatpartnerselskab
- Lundsgaard Erhverv
- Lyngby-Taarbæk Kommune
- LYTT Architecture
- M2-Arkitekter
- Malerfirmaet Bendt Barsdal
- Malerfirmaet Hvidtfeldt & Hansen
- Malerselskabet
- Mangor & Nagel

- Martin & Co.
- Mesura
- Mikkelsen Arkitekter
- MOE
- MOLE arkitekter
- MOLT WENGEL
- Moos
- MT Højgaard
- mtre
- Murermester Dyrelund
- Musicon
- Mølbak Landinspektører
- N.H. Hansen & Søn
- Nationalmuseet
- NCC Danmark
- NCC Property Development
- NIRAS
- NJORD Advokater
- Norconsult
- NOVA5 ARKITEKTER
- NPV
- NTI
- Nybolig - Trolle og Hartmann
- Nyland Kommunikation
- NærHeden
- Næstved Flisecenter
- NØHR & SIGSGAARD Arkitektfirma
- O.K. Entreprise
- OETekniq
- OKB Management
- OL Gulve
- Oldrup Rådgivning
- Oluf Jørgensen
- out-sider
- Over Byen Arkitekter
- P+
- Penfor
- PensionDanmark
- Per Aarsleff
- Peter Jahn & Partnere
- Piaster Revisorerne
- Pind og Partnere
- Plan1 Cobblestone Architects
- PrivatBo
- Pålsson Arkitekter
- Pålsson Urbanism
- Rambøll Danmark
- Real Capital
- Realdania
- Realkredit Danmark
- Redmark
- Refshaleøens Ejendomsselskab
- Renoveringskonsulenterne
- Rikke Birn Arkitekter
- Rockfon
- Rockpanel
- Rotpunkt Køkken Hillerød
- RUBOW arkitekter
- Rødovre Kommune
- Rørbæk og Møller Arkitekter
- Sandbeck
- sbs rådgivning
- Scale Design
- ScanUnderlay Production
- Schmidt Hammer Lassen
- SCHØDT
- SINUZ
- SiteCover
- SKALA Arkitekter
- SKANDI-BO
- Skanding
- Skanska
- Skau Reipurth & Partnere Advokatpartnerselskab
- Slots- og Kulturstyrelsen
- Smith Innovation
- STAD Projekt
- Steni Danmark
- Stenklint
- Sweco
- Søe-Jensen & Co.
- Talking Spaces
- Tegnestuen Vandkunsten
- TH Mur og Fliser
- Thing Brandt Landskab
- Thornton Tomasetti
- Thymark.dk
- tnt arkitekter
- Toft Kobber
- Topdanmark
- Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
- Triagonal
- Troldtekt
- Trørød Entreprise
- Tyréns
- Tømrer & Snedkermester Jacob Pedersen
- Taasinge Elementer
- Unidrain
- V.S. Larsen Holding
- V2C
- Valuaren
- VELUX
- VGL
- Videncentret Bolius
- Viega
- Vilhelm Lauritzen Arkitekter
- VILTOFT Advokatpartnerselskab
- Wilders Plads Ejendomme
- Willis Towers Watson
- Winsløw Advokatfirma
- Woodfiber
- WSP Danmark
- ZÜBLIN
- Aarhus Kommune
- Årstiderne Arkitekter – part of Sweco

Byens Netværk
Byens Netværk er en tværfaglig forening for alle, der ønsker at være med til at præge udviklingen af bygge- og ejendomsbranchen og vores byer.

Byens Netværk er medlemmernes forening. En forening, hvor du kan opbygge og styrke sociale og faglige relationer mellem mennesker, virksomheder, organisationer og brancher. Vi er cirka 350 medlemsvirksomheder, der tæller entreprenører, arkitekter, ingeniører, offentlige institutioner og myndigheder, banker, ejendomsmæglere og forsikring, boligselskaber, leverandører, advokater, revisorer og administratorer, ejendomsselskaber og -udviklere og øvrige bygherrer med flere.

Gennem faglige arrangementer, aktuelle debatter, internationale studieture og mindre netværksgrupper giver vi branchen mulighed for at mødes og deltage i den dialog, som er vigtig for inspiration, erfaringsudveksling og forståelse på tværs af faggrænser og fælles problemstillinger.

Hvert år afholder vi cirka 50 arrangementer og 1-2 studieture, som alle ansatte i vores medlemsvirksomheder kan deltage i. Det betyder, at vi hvert år er op mod 1.000 forskellige mennesker, der mødes på kryds og tværs.

Byens Netværk blev etableret i 1995 af frivillige kræfter – nu, 25 år senere, er vi en professionelt drevet forening, der fortsat vokser, og hvor vi konstant arbejder for at være den bedste platform for en bred forståelse af og holdning til byens udvikling.

Læs mere på www.byensnetvaerk.dk

Bestyrelse
Byens Netværks bestyrelse er sammensat, så den repræsenterer et bredt udsnit af aktørerne i byens udvikling. Med sit tværfaglige virke er foreningens formål at medvirke til en levende og dynamisk byudvikling gennem aktiviteter, der medvirker til udvikling af idéer til gennemførelse af højere kvalitet i byens udvikling. Bestyrelsen består af op til ni medlemmer og to suppleanter og vælges for en 2-årig periode.

Bestyrelse pr. 17. august 2020

Henriette Dybdal Cajar
SINUZ
Formand

Pia Nielsen
fsb
Næstformand

Arne Høi
Det Kongelige Akademi - Arkitektur, Design, Konservering

Balder Johansen
LOGIK & CO.

Christian Hartmann
PensionDanmark

Frederik Spanning
CREE Denmark

Kirsten Anker Sørensen
LINK Arkitektur

Thomas Bak
Fredsted Floors

Torben Mauritzen
Advokat Torben Mauritzen/ Aumento Advokatfirma

Kathrine Brandt
Thing Brandt Landskab
Suppleant

Anne-Mette Hjøllund Madsen
Suppleant

Arrangementsudvalg
Arrangementsudvalget har været en bærende kraft i foreningen siden 1995 og er sammensat af personer fra Byens Netværks medlemsvirksomheder, som har lyst til at være med til at præge netværkets arrangementer. Alle bidrager på sin måde, enten med gode råd, kontakter, konkrete idéer eller deltagelse i planlægningen af arrangementer og studieture.

Arrangementsudvalg pr. 1. oktober 2020

Charlotte Heitmann
Københavns Kommune

Erik Svanemose
CG Jensen

Jakob Kirkegaard
DOMINIA

Jonas Mørch Cohen
KAB

Lise Palm
By & Havn

Majken Hammer Sløk
Realkredit Danmark

Maria Bjerg Nørkjær
BJERG Arkitektur

Marie Lundberg Hansen
Renoverings-konsulenterne

Mathilde Lykke Bülow
Concise

Paul Børling
BØRLING rådgivning og formidling

Peter Grooss
Groossartig

Stina Trojlsgaard
LivingLean

Vibeke Garder
M2-Arkitekter

Henriette Sofie Larsen
Byens Netværk

Mathilde V. Schjerning
Byens Netværk

Lisbet Fibiger
Byens Netværk

Katja Beck
Byens Netværk

Sekretariat
Byens Netværk er drevet af et professionelt sekretariat, der varetager den daglige drift af foreningen samt udvikling, planlægning og eksekvering af aktiviteter.

Sekretariat pr. 1. oktober 2020

Henriette Sofie Larsen
Direktør

Mathilde V. Schjerning
Lisbet Fibiger
Shuki Foighel
Katja Beck

Byggepladsbesøg på toppen
af Marmorkirken, 2020

Byens Netværk har i 25 år skabt og raffineret en helt enkel måde at drive netværk i bygge- og ejendomsbranchen på, der har vist sig usædvanligt levedygtig i en tid med enorme forandringer. Alle med kendskab til Byens Netværk ved, at formlen bag foreningens særlige DNA består af mennesker. Få kender hele historien, for den er aldrig skrevet ned. Men når man begynder at samle brikkerne, tegner der sig et billede af en måde at opnå succes på, der ikke er helt almindelig. Det har journalist Eva Ørum gjort i anledning af foreningens 25 års jubilæum, og grafiker Fie Sahl Kreutzfeldt har givet den form. Her er Byens Netværks historie fortalt gennem samtaler med mennesker.